

Raport o stanie Miasta Opola za 2019 rok

Raport o stanie Miasta Opola za 2019 rok

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
1. Samorząd i jego finanse.....	5
1.1. Rada Miasta Opola.....	5
1.2. Prezydent i Urząd Miasta Opola.....	6
1.3. Budżet Miasta.....	8
1.4. Budżet obywatelski i inicjatywa lokalna	12
1.5. Środki europejskie pozyskane przez Miasto	19
2. Przegląd realizowanych strategii, polityk i programów	22
3. Podsumowanie działalności w roku sprawozdawczym.....	27
3.1. Społeczeństwo i gospodarka.....	27
3.1.1. Sprawy obywatelskie i działalność gospodarcza	27
3.1.2. Urząd Stanu Cywilnego.....	29
3.1.3. Nieodpłatne poradnictwo prawne	30
3.1.4. Opieka żłobkowa	31
3.1.5. Oświata	31
3.1.6. Ośrodek akademicki	33
3.1.7. Bezpieczeństwo mieszkańców	35
3.1.8. Pomoc rodzinie.....	37
3.1.9. Kultura, turystyka, zabytki i współpraca zagraniczna.....	40
3.1.10. Sport i rekreacja	43
3.1.11. Promocja miasta.....	46
3.1.12. Gospodarka	48
3.2. Przestrzeń i środowisko	53
3.2.1. Planowanie przestrzenne	54
3.2.2. Geodezja i kartografia	54
3.2.3. Ochrona powietrza	55
3.2.4. Ochrona przyrody i zieleni, edukacja ekologiczna.....	57
3.2.5. Rolnictwo i ochrona zwierząt	58
3.2.6. Gospodarka odpadami	59
3.3. Infrastruktura, transport i inwestycje.....	61
3.3.1. Drogi i ścieżki rowerowe.....	61
3.3.2. Infrastruktura techniczna	64
3.3.3. Komunikacja miejska	66
3.3.4. Inwestycje poza pasem drogowym i oświatą.....	67
3.3.5. Gospodarowanie zasobem mieszkaniowym i lokalowym	70
3.4. Realizacja uchwał Rady Miasta w przekroju wg programów.....	72

Wprowadzenie

W myśl art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Prezydent Miasta zobowiązany jest przedstawić Radzie Miasta „raport o stanie gminy”. Zgodnie z ustawą dokument ten obejmuje podsumowanie działalności Prezydenta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady miasta oraz budżetu obywatelskiego. Obowiązek ten wprowadziła ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych. Analogiczny obowiązek nałożony został na wszystkich wójtów, burmistrzów, prezydentów, starostów oraz marszałków. Niniejszy raport jest drugim w rozumieniu przepisów ustawy i obejmuje podsumowanie działalności Prezydenta Miasta Opola za 2019 rok, zwany w dalszej części okresem sprawozdawczym. W okresie tym Miasto dysponowało największym budżetem w historii. Jednocześnie realizowało szereg zadań – własnych, zleconych, a także z zakresu zadań gminy, jak i powiatu. Działalność ta obejmowała zarówno sprawy bieżące, jak i inwestycyjne. Raport opracowano w Urzędzie Miasta Opola na podstawie danych i informacji pochodzących z poszczególnych wydziałów, biur, jednostek organizacyjnych oraz podmiotów współpracujących.

Prezydent Miasta był równolegle kierownikiem urzędu. Urząd, jak i jego jednostki organizacyjne świadczyły mieszkańcom różnego rodzaju i typu usługi, duża część z nich warunkowana była ustawowo. Tylko w 2019 r. wydano ok. 22 tys. dowodów rejestracyjnych, 11 tys. dowodów osobistych, 5 tys. praw jazdy. Równie wysoka była liczba czynności meldunkowych. Ważnym zadaniem były również prace w zakresie geodezji, kartografii oraz planowania przestrzennego. W ramach prowadzonej ewidencji gruntów i budynków dokonano kilkanaście tys. zmian w operacie. Realizowano także działania w zakresie podziałów nieruchomości, a także z zakresu nazewnictwa ulic i placów. W 2019 r. uchwalono nową Strategię Rozwoju Opola do 2030 r., przystąpiono do sporządzenia 8 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W okresie tym uchwalono 13 miejscowych planów, z czego 3 uchwalone dokumenty opracowano na terenach przyłączonych do Opola.

Opole jest miastem coraz bardziej przyjaznym dorastaniu i starzeniu. Miasto wspierało mieszkańców na każdym etapie ich życia. Strategia przyjaznego miasta rozpoczyna się już od najmłodszego pokolenia. Miasto prowadziło aktywną politykę w zakresie opieki żłobkowo-przedszkolnej, wdrażało projekty i przedsięwzięcia skierowane nie tylko do dzieci, ale również do ich rodziców. Prowadziło pięć żłobków, 36 przedszkoli, a także kilkadziesiąt szkół i innych placówek oświatowych. W okresie sprawozdawczym rozwijano i modernizowano bazę lokalową i sportową opolskich placówek oświatowych, a opolskie szkoły osiągały wysokie miejsca w rankingach wojewódzkich i krajowych. Opole było i jest regionalnym centrum edukacji, a samo miasto jest młodym, ale aspirującym ośrodkiem akademickim.

Okres sprawozdawczy to również dalszy rozwój społeczeństwa obywatelskiego – w 2014 r. po raz pierwszy mieszkańcy mogli zgłaszać propozycje projektów, jakie chcieliby, aby zostały zrealizowane w ramach budżetu obywatelskiego. W 2019 r. odbyła się już jego szósta edycja. Mieszkańcy wybrali do realizacji przez Miasto kilkanaście nowych projektów. Realizowano również procedurę tzw. inicjatywy lokalnej. Do realizacji skierowano 10 zadań, które po przeprowadzeniu oceny formalnej i merytorycznej otrzymały najwyższą liczbę punktów. Miasto, poprzez program współpracy z organizacjami pozarządowymi, aktywnie wspierało rozwój tego sektora. W trakcie 2019 r. Prezydent Miasta Opola ogłosił 38 otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych. Organizacje pozarządowe i uprawnione podmioty złożyły łącznie około pół tysiąca ofert.

W 2019 r., podobnie jak w latach poprzednich Opole było gospodarzem istotnych wydarzeń społecznych, gospodarczych, sportowych i kulturalnych. To m.in. Dni Opola, Noc Kultury, czy Krajowy Festiwal Polskiej Piosenki. Miasto zorganizowało lub współorganizowało szereg różnorodnych przedsięwzięć kulturalnych i rekreacyjnych. W 2019 r. tylko Narodowe Centrum Polskiej Piosenki, w ramach działu organizacji imprez przygotowało 141 przedsięwzięć dla ok. 113 tys. osób. Aktywną działalność prowadziły także inne miejskie instytucje kultury.

Prowadzono również politykę rynku pracy. Miasto wraz z kolejnymi miesiącami stawało się miejscem coraz bardziej przyjaznym biznesowi. Aktywna polityka Miasta, jak i samych przedsiębiorców przełożyła się na bardzo dobre wyniki gospodarcze. Wzrosło przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw, spadła stopa bezrobocia, a wskaźniki zatrudnienia były wysokie. Stopień przyrostu miejsc pracy w przedsiębiorstwach był w 2019 r. jednym z najwyższych spośród wszystkich miast wojewódzkich. Rosła również produkcja. Wg wstępnych danych produkcja sprzedana opolskiego przemysłu wzrosła w roku sprawozdawczym mniej więcej o 9% r/r^1 i przekroczyła poziom 6,4 mld zł. Poziom sprzedaży wyrobów i usług opolskich przedsiębiorstw był w 2019 r. wyższy niż w Rzeszowie, Toruniu, Kielcach, Białymstoku, czy Zielonej Górze. Znacznie wzrosła również liczba mieszkań oddanych do użytku. W 2019 r. w Opolu oddano 1179 mieszkań, tj. o prawie 400 więcej niż w roku poprzednim. Obok dobrych wyników gospodarczych pozytywnie przedstawiała się sytuacja w obszarze demografii. W końcu 2019 r. liczba mieszkańców wyniosła 128,0 tys. osób (dane GUS). W okresie sprawozdawczym wartości dodatnie osiągały: przyrost naturalny ludności (więcej osób urodziło się niż zmarło), saldo migracji stałej w ruchu wewnętrznym oraz zagranicznym. W 2019 r. urodziło się więcej dzieci niż w 2018 r. (+3,4% r/r).

Istotnym inwestorem było również samo Miasto. W 2019 r. ukończono m.in. inwestycje w zakresie rewitalizacji ul. Krakowskiej i przyległych kwartałów (Centrum Aktywizacji Społecznej, Centrum Dialogu Obywatelskiego), przebudowy placów miejskich (Plac św. Sebastiana), czy terenów zieleni (Park 800-lecia, część nasadzeń przyulicznych). Bardzo istotne inwestycje poczyniono w ramach transportu publicznego. Do Opola przyjechały kolejne, nowoczesne autobusy miejskie. Prowadzono również duże inwestycje drogowe, m.in.: w zakresie budowy obwodnicy piastowskiej, centrum przesiadkowego w rejonie dworca Opola Wschodnie, a także dróg do terenów inwestycyjnych na Metalchemie. Duża część największych inwestycji miejskich realizowana była dzięki pozyskanym przez Miasto środkom europejskim. W aktualnej perspektywie finansowej UE Miasto pozyskało ponad 600 mln złotych, z czego w okresie sprawozdawczym nieco ponad 30 mln zł. Aktywna, prorozwojowa działalność opolskiego samorządu w różnych obszarach przyczyniła się do zdobycia kilku prestiżowych wyróżnień. W ostatnich miesiącach Miastu przyznano dyplom za zajęcie czwartego miejsca w rankingu zrównoważonego rozwoju JST w kategorii miast na prawach powiatu². Opole zajęło również siódme miejsce w Polsce spośród miast najbardziej przyjaznych dla ludzi młodych w rankingu Polskiej Fundacji im. Roberta Schumana. Opole, otrzymując certyfikat Światowej Organizacji Zdrowia, docenione zostało również za pakiet działań sprzyjających dorastaniu i starzeniu się. Miasto zajęło również siódme miejsce w rankingu Miast Otwartych na Ludzi zorganizowanym przez magazyn Forbes. Opole zajęło także wysokie szóste miejsce w rankingu przygotowanym przez Dziennik Gazetę Prawną we współpracy z Deloitte (wyróżnienie w konkursie „Perły Samorządu 2019”).

¹ W porównaniu do roku poprzedniego, w cenach bieżących (podmioty o liczbie pracujących przekraczającej 9 osób).

² . Ranking opracowywany został przez naukowców z Politechniki Warszawskiej we współpracy z Sejmową Komisją Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Fundacją „Teraz Polska”.

1. Samorząd i jego finanse

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym Mieszkańcy podejmują rozstrzygnięcia w głosowaniu powszechnym (poprzez wybory i referendum) lub za pośrednictwem organów gminy. Organami tymi są Rada Miasta oraz Prezydent Miasta, wybierani w głosowaniu powszechnym.

Opole, tak jak i inne samorządy w Polsce prowadziło w okresie sprawozdawczym gospodarkę finansową na podstawie uchwały budżetowej. Określone w niej wielkości wydatków, dochodów z każdym kolejnym rokiem były coraz wyższe. W 2016 r. Miasto zrealizowało wydatki na poziomie prawie 727 mln zł, w 2017 r. na poziomie prawie 856 mln zł, a rok później po raz pierwszy w historii przekroczone miliard złotych. Kwotę tę przekroczone również w 2019 roku.

Urząd Miasta Opola w okresie sprawozdawczym po raz szósty zorganizował głosowanie w ramach budżetu obywatelskiego. Kwota środków na 2020 rok wzrosła do rekordowych 5,2 mln zł. Po raz pierwszy w historii głosowanie na projekty przeprowadzono wyłącznie drogą elektroniczną, za pośrednictwem dedykowanej platformy. W 2019 r. w ramach budżetu obywatelskiego nie utworzono kategorii projektów ogólnomiejskich mikro, tak jak to miało miejsce w latach poprzednich. Zdecydowano, aby potrzeba realizacji tego typu projektów odbywała się w oparciu o tzw. Inicjatywę Lokalną.

1.1. Rada Miasta Opola

Rada Miasta jest organem stanowiącym i kontrolnym. Aktualna kadencja rady trwa 5 lat licząc od dnia wyboru. W wyniku wyborów samorządowych 21 października 2018 r. wybrana została Rada Miasta Opola VIII kadencji w ustawowym składzie 25 radnych, którzy w dniu 20 listopada 2018 r. na sesji inauguracyjnej dokonali uroczystego ślubowania, aby móc prawomocnie wykonywać mandat radnego. Rada w tym samym składzie działała w 2019 r.

W 2019 r. Rada Miasta Opola odbyła 14 sesji zwyczajnych, 3 sesje uroczyste z okazji świąt narodowych (obchody Święta Konstytucji 3 Maja, obchody 30. rocznicy wyborów 4 czerwca 1989 r., obchody Święta Niepodległości 11 listopada) oraz jedną zwołaną na wniosek Prezydenta Miasta Opola dotyczącą korekty budżetu miasta. Na każdej sesji rozpatrywano średnio 25-30 projektów uchwał. Najwięcej, bo aż 49 uchwał podjęto na XIV sesji w lipcu 2019 r. Frekwencja radnych na sesjach wahała się w granicach 95%, średnio w sesji uczestniczyło 24 radnych. W 2019 r. Rada Miasta Opola podjęła 364 uchwały. O uroczystościach oraz sesjach Rady Miasta Opola mieszkańcy Opola informowani byli za pośrednictwem mediów, strony internetowej miasta oraz mediów społecznościowych.

Jedną z istotnych form działania radnych jest składanie interpelacji i zapytań do Prezydenta Miasta Opola. W tej formie radni sygnalizują problemy, którymi Rada bezpośrednio w danym okresie się nie zajmuje, a w ocenie radnych należy je rozpatrzyć i rozstrzygnąć w trybie bieżącego zarządzania gminą. W 2019 r. złożono 193 interpelacje, a także 72 zapytania.

Rada Miasta Opola, ze swojego grona, ustalając przedmiot działania, powołała stałe komisje do określonych zadań. Rada w grudniu 2014 r. powołała pięć komisji stałych: Komisję Rewizyjną, Komisję Budżetową, Komisję Infrastruktury, Komisję Edukacji i Kultury, a także Komisję Społeczną i Zdrowia. W 2018 r. Rada Miasta Opola powołała dodatkowo dwie komisje stałe: Skarg, Wniosków i Petycji oraz Komisję Sportu i Turystyki. Wszystkie wymienione komisje pracują od początku VIII kadencji Rady. W okresie sprawozdawczym komisje zebrały się łącznie 87 razy, a także wydały 491

opinii. Na posiedzeniach zajmowano się m.in. sprawami bieżącymi, opiniowano projekty uchwał, a także rozpatrywano korespondencję kierowaną przez mieszkańców i Przewodniczącą Rady Miasta.

Tab.1. Podstawowe dane statystyczne w obszarze działalności Rady Miasta Opola

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata		
		2017	2018	2019
1	Liczba Radnych Miasta Opola	36 os.	36 os. - VII kadencja Rady 25 os. - VIII kadencja Rady	25 os.
2	Liczba posiedzeń Rady Miasta Opole	18	18	17
3	Liczba podjętych uchwał	365	302	364
4	Liczba wydanych uchwał Rady Miasta stanowiących akty prawa miejscowego	140	98	131
5	Liczba złożonych interpelacji	122	128	193
6	Liczba złożonych wniosków	187	134	-
7	Liczba złożonych zapytań	50	66	72
8	Liczba wydanych przez Komisje opinii	436	403	491

Uwagi: Od początku VIII kadencji Rady ustawa o samorządzie gminnym nie przewiduje składania przez radnych wniosków.

Źródło: opracowanie własne

W 2019 r. Rada Miasta Opola nadała 8 tytułów „Zasłużony Obywatel Miasta Opola” oraz 14 odznak „Za Zasługi dla Miasta Opola”.

1.2. Prezydent i Urząd Miasta Opola

W myśl właściwych przepisów organem wykonawczym gminy jest Prezydent Miasta. Prezydentem Miasta w okresie sprawozdawczym był Arkadiusz Wiśniewski, wybrany w wyborach samorządowych, które odbyły się w 2018 roku. Prezydent był równocześnie kierownikiem Urzędu. W okresie sprawozdawczym Prezydent kierował nim przy pomocy zastępców Prezydenta, Sekretarza Miasta i Skarbnika Miasta. W okresie sprawozdawczym Urząd realizował zadania własne gminy i miasta na prawach powiatu, z zakresu administracji rządowej zlecone ustawami, powierzone na podstawie porozumień zawartych z jednostkami samorządu terytorialnego i organami administracji rządowej, wynikające z ustaw szczególnych, a także te wynikające z aktów prawnych wydawanych przez Radę i Prezydenta.

W celu wykonywania zadań publicznych Miasto utworzyło na przestrzeni lat jednostki organizacyjne. W okresie sprawozdawczym liczba miejskich jednostek organizacyjnych wyniosła 104. Jednocześnie Miasto posiadało udziały lub akcje w sześciu spółkach prawa handlowego, a w stosunku do czterech jednostek administracji zespolonej Prezydent Miasta sprawował zwierzchnictwo. W 2019 r. zbiór zarządzeń Prezydenta Miasta liczył około 1 tys. pozycji. Liczba zarejestrowanych wniosków o dostęp do informacji publicznej wyniosła 262, petycji 20, a porozumień 7.

Na 2019 rok przypadły wybory do Parlamentu Europejskiego oraz wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej. Wybory te były jak zawsze dużym wyzwaniem organizacyjnym dla Urzędu. Nie były to jednak jedyne wybory, które zorganizowano w roku sprawozdawczym. Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym Miasto może utworzyć jednostki pomocnicze - dzielnice. Jednostkę pomocniczą tworzy rada gminy, w drodze uchwały, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami lub z ich inicjatywy. W okresie sprawozdawczym w procesie konsultacji społecznych została zmieniona liczba dzielnic z 29 na 13. Podział miasta na 29 dzielnic charakteryzował się ogromnymi dysproporcjami w wielkości i liczebności poszczególnych dzielnic. Najmniejsza z dzielnic liczyła bowiem 200

mieszkańców, a największa ponad 17 tysięcy. Rada ds. Rozwoju Dzielnic powołana przez Prezydenta Miasta Opola przedstawiła propozycje mające na celu zmniejszenie tych dysproporcji, a także bardziej efektywne wydatkowanie środków z uwzględnieniem zróżnicowania dzielnic pod względem liczebności jak i powierzchni. Do końca października 2019 r. zarządy 28 dzielnic (w Dzielnicy Malinka nie utworzono rady dzielnicy) wykonywały swoje statutowe obowiązki, także te dotyczące wydatkowania środków budżetowych. Wraz z powołaniem organów Dzielnic wybranych w wyborach zarządzonych w październiku 2019 r., kadencja poprzednich organów wygasła. W 2019 r. Rady Dzielnic podjęły łącznie ponad dwieście uchwał.

Tab.2. Podstawowe dane statystyczne w obszarze organizacji Urzędu Miasta Opola

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata		
		2017	2018	2019
1	Liczba miejskich jednostek organizacyjnych	107	107	104
2	Liczba spółek prawa handlowego, w których Miasto Opole posiada udziały lub akcje	6	6	6
3	Liczba jednostek administracji zespolonej w stosunku, do których Prezydenta Miasta sprawuje zwierzchnictwo	4	4	4
4	Liczba zarejestrowanych zarządzeń:			
	zbiór zarządzeń Prezydenta Miasta jako organu gminy	863	859	837
	zbiór zarządzeń Prezydenta Miasta jako kierownika urzędu	190	157	137
5	Liczba zarejestrowanych wniosków o dostęp do informacji publicznej	216	267	262
6	Liczba zarejestrowanych porozumień	15	22	7
7	Liczba wniosków (w trybie KPA) rozpatrzonych przez Prezydenta	2	2	2
8	Liczba petycji	5	11	20
9	Liczba dzielnic	29	29	29 (do X) 13 (od XI)
10	Liczba podjętych uchwał przez Rady Dzielnic	285	437	241

Źródło: opracowanie własne

1.3. Budżet Miasta

Miasto Opole w 2019 r. rozdysponowało środki w wysokości 1.211,9 mln zł, na co złożyły się wydatki w kwocie 1.181,4 mln zł (w tym inwestycje 283,7 mln zł) oraz rozchody 30,5 mln zł. Po stronie wpływów odnotowano dochody w wysokości 1.141,3 mln zł (w tym dochody majątkowe 185,1 mln zł) oraz przychody w kwocie 149,2 mln zł. Dla ułatwienia prezentacji budżetu w ramach niniejszego raportu dokonano jego podziału na część operacyjną (bieżącą), część majątkową (inwestycyjną) oraz część finansową.

CZĘŚĆ OPERACYJNA (bieżąca)

Środki na realizację zadań bieżących pochodziły w okresie sprawozdawczym głównie z wpływów z podatków i opłat, subwencji i dotacji bieżących. Największą pozycję po stronie dochodów stanowiły wpływy z PIT, które w 2019 r. wyniosły 236,4 mln zł, tj. 24,7% dochodów bieżących. Kolejną co do wielkości pozycją były subwencje z budżetu państwa (głównie subwencja oświatowa) w kwocie 203,8 mln zł, tj. 21,3% dochodów bieżących. Dotacje na zadania bieżące wyniosły 180,2 mln zł (18,8% dochodów bieżących), a wpływy z podatku od nieruchomości 125,1 mln zł (udział w strukturze 13,1%).

Wydatkowane w 2019 r. środki w części operacyjnej pozwoliły na zachowanie wysokiego standardu zadań należących zarówno do gminy jak i powiatu. Podobnie jak w latach ubiegłych największa część budżetu operacyjnego przekazana została na oświatę, edukację, opiekę wychowawczą i szkolnictwo wyższe (36,2%), co nominalnie stanowiło 324,8 mln zł. Kolejnym, co do wielkości obszarem jest pomoc społeczna i ochrona zdrowia – 24,0%, tj. 215,8 mln zł. Podobne kwoty, każda stanowiąca około 7% wydatków bieżących - przeznaczono na administrację publiczną, transport i łączność oraz gospodarkę komunalną i ochronę środowiska. Obsługa długu (odsetki bez rozchodów) w 2019 r. kosztowała 7,0 mln zł, co stanowiło 0,8% wydatków bieżących.

W 2019 r. nadwyżka operacyjna wyniosła 58,5 mln zł i była niższa w porównaniu do 2018 r. o 7,9 mln zł. Oznacza to odwrócenie sytuacji z 2018 roku, kiedy przyrost dochodów operacyjnych (108,9%) był większy aniżeli wydatków bieżących (107,1%). W 2019 r. to przyrost wydatków bieżących (112,2%) był wyższy niż przyrost dochodów bieżących (110,4%).

Tab.3. Struktura wykonania budżetu operacyjnego w 2018 i 2019 r. (w mln zł)

TYTUŁ	Wykonanie 31.12.2018r.	Wykonanie 31.12.2019r.	struktura za 2019 r.	dynamika r/r
DOCHODY BIEŻĄCE	866,4	956,2	100,0%	110,4%
Dochody z podatków lokalnych, w tym:	144,5	146,5	15,3%	101,4%
<i>podatek od nieruchomości</i>	121,4	125,1	13,1%	103,0%
<i>podatek od czynności cywilnoprawnych</i>	13,4	11,2	1,2%	83,6%
<i>podatek od środków transportowych</i>	7,9	7,9	0,8%	100,0%
Dochody z opłat	59,5	63,6	6,7%	106,9%
Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, w tym:	236,2	255,2	26,7%	108,0%
<i>podatek dochodowy od osób fizycznych</i>	217,7	236,4	24,7%	108,6%
<i>podatek dochodowy od osób prawnych</i>	18,6	18,9	2,0%	101,6%
Subwencja, w tym:	177,8	203,8	21,3%	114,6%
<i>część oświatowa</i>	165,6	189,4	19,8%	114,4%
<i>część wyrównawcza</i>	1,1	0,0	0,0%	0,0%
<i>część równoważąca</i>	10,7	14,1	1,5%	131,8%
<i>część uzupełniająca</i>	0,4	0,3	0,0%	75,0%
Dotacje na zadania bieżące, w tym:	146,5	180,2	18,8%	123,0%
<i>"500+"</i>	52,3	86,2	9,0%	164,8%
<i>dotacje na projekty realizowane z udziałem środków z UE</i>	17,6	15,6	1,6%	88,6%
Pozostałe dochody operacyjne, w tym:	102,0	106,9	11,2%	104,8%
<i>wpływy z usług</i>	34,0	36,6	3,8%	107,6%
<i>dywidendy</i>	21,1	20,4	2,1%	96,7%
<i>Dochody z najmu i dzierż. składników majątkowych</i>	20,1	19,0	2,0%	94,5%
WYDATKI BIEŻĄCE	800,1	897,8	100,0%	112,2%
<i>Oświata i wychowanie, edukacyjna opieka wychowawcza, szkolnictwo wyższe</i>	296,6	324,8	36,2%	109,5%
<i>Rodzina, pomoc społeczna, pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, ochrona zdrowia</i>	170,1	215,8	24,0%	126,9%
<i>Administracja publiczna</i>	62,6	66,7	7,4%	106,5%
<i>Transport i łączność</i>	62,1	66,1	7,4%	106,4%
<i>Gospodarka komunalna i ochrona środowiska</i>	58,7	69,7	7,8%	118,7%
<i>Kultura fizyczna</i>	30,1	32,4	3,6%	107,6%
<i>Gospodarka mieszkaniowa</i>	28,6	28,9	3,2%	101,0%
<i>Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego</i>	25,1	26,6	3,0%	106,0%
<i>Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa</i>	22,3	23,8	2,7%	106,7%
<i>Różne rozliczenia</i>	18,2	14,6	1,6%	80,2%
<i>Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody</i>	11,0	11,9	1,3%	108,2%
<i>Obsługa długu publicznego</i>	5,7	7,0	0,8%	123,3%
<i>Pozostałe</i>	8,9	9,5	1,1%	106,4%
NADWYŻKA OPERACYJNA	66,3	58,5	-	88,2%

Źródło: opracowanie własne

CZĘŚĆ INWESTYCYJNA (majątkowa)

Na realizację zadań inwestycyjnych w 2019 r. pozyskano środki w wysokości 169,8 mln zł, na które w większości złożyły się dotacje z budżetu Unii Europejskiej. Dodatkowo budżet inwestycyjny zasilony został poprzez wpływy ze sprzedaży majątku w kwocie 15,3 mln zł. Dochody majątkowe za 2019 r. przedstawiono w Tabeli 4.

Tab.4. Struktura wykonania dochodów majątkowych w 2019 r. (w mln zł)

Tytuł	Wykonanie 31.12.2019 r.
Ogółem dochody majątkowe	185,1
Dotacje na zadania inwestycyjne, w tym:	169,8
<i>Budowa obwodnicy Piastowskiej Miasta Opolą od ul. Niemodlińskiej do obwodnicy północnej ...</i>	83,5
<i>Czysta komunikacja publiczna...</i>	29,9
<i>Poprawa funkcjonowania systemu transportu publicznego oraz zastosowanie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo ruchu drogowego w obrębie stacji kolejowej Opolo Wschód</i>	26,9
<i>Aktywizacja części obszaru śródmieścia poprzez rewitalizację ulicy Krakowskiej i terenów przyległych w Opolu - etap II</i>	7,3
<i>Bezpieczny transport</i>	4,4
<i>Budowa, rozbudowa i przebudowa infrastruktury niskoemisyjnego transportu publicznego w Opolu - etap I</i>	3,5
<i>Wsparcie kształcenia zawodowego w kluczowych dla regionu branżach</i>	2,8
<i>Czas na rower - Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w Aglomeracji Opolskiej</i>	2,2
<i>Przebudowa placów miejskich w Opolu</i>	1,6
<i>Rozbudowa DW 435 w Opolu odcinek Żerkowice od km 13+947 do km 15+599</i>	1,5
<i>Termomodernizacja obiektu PSP Nr 14 w Opolu - etap I</i>	1,2
Wpływy ze sprzedaży majątku	15,3

Źródło: opracowanie własne

Wydatki majątkowe w 2019 roku sięgnęły 283,7 mln zł. Największe wydatki odnotowano w dziale transport i łączność, co jest związane z realizacją dużych projektów wieloletnich dofinansowanych ze środków UE. W pozostałych obszarach wysokość inwestycji również determinowana jest pozyskaniem dofinansowania zewnętrznego, dzięki czemu zakończono rewitalizację ulicy Krakowskiej, w ramach projektu „Przebudowa placów miejskich w Opolu” przebudowano Plac Św. Sebastiana. Znacząca kwota przekazana do Parku Naukowo-Technologicznego Sp. z o.o. również stanowiła wkład własny do realizacji zadań dofinansowanych ze środków UE.

Tab.5. Wydatki majątkowe Miasta Opola w 2019 r. (w mln zł)

Wyszczególnienie		Wykonanie	Struktura
600	Transport i łączność, w tym:	194,8	68,7%
<i>Budowa Obwodnicy Piastowskiej w Opolu odcinek od obwodnicy północnej do ul. Krapkowickiej Etap II - od węzła Niemodlińska do obwodnicy północnej</i>		91,4	32,2%
<i>Czysta komunikacja publiczna - zwiększenie mobilności mieszkańców Aglomeracji Opolskiej oraz modernizacja infrastruktury towarzyszącej transportowi publicznemu - etap I</i>		45,2	15,9%
<i>Poprawa funkcjonowania systemu transportu publicznego oraz zastosowanie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo ruchu drogowego w obrębie stacji kolejowej Opole Wschód</i>		24,7	8,7%
<i>Przebudowa dróg do terenów inwestycyjnych w gminach: Opole, Dobrzeń Wielki i Tarnów Opolski</i>		5,7	2,0%
<i>Modernizacja dróg, chodników i oświetlenia na osiedlu im. Armii Krajowej</i>		5,6	2,0%
<i>Przebudowa drogi powiatowej nr 2004 O - ulicy Oleskiej od ronda przy ul. Żeromskiego do ul. Okulickiego w Opolu</i>		4,8	1,7%
<i>Budowa, rozbudowa i przebudowa infrastruktury niskoemisyjnego transportu publicznego w Opolu - etap I</i>		3,9	1,4%
<i>Czas na rower - Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w Aglomeracji Opolskiej</i>		2,2	0,8%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, w tym:	30,9	10,9%
<i>Aktywizacja części obszaru śródmieścia poprzez rewitalizację ulicy Krakowskiej i terenów przyległych w Opolu - etap II</i>		11,1	3,9%
<i>Utworzenie Parku 800-lecia miasta Opola - etap I</i>		6,6	2,3%
<i>Przebudowa placów miejskich w Opolu</i>		3,1	1,1%
<i>Aktywizacja części obszaru śródmieścia poprzez rewitalizację ulicy Krakowskiej i terenów przyległych w Opolu - etap I</i>		2,7	1,0%
<i>Realizacja "Program czyste powietrze - oddech dla Opola" - dotacje celowe</i>		2,2	0,8%
<i>Inwestycje z udziałem ludności - Rozbudowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Szczepanowicach</i>		2,1	0,7%
700	Gospodarka mieszkaniowa, w tym:	18,7	6,6%
<i>Wykupy gruntów i nieruchomości</i>		12,4	4,4%
<i>Objęcie udziałów w Opolskim Towarzystwie Budownictwa Społecznego Sp. z o. o. w Opolu</i>		2,0	0,7%
<i>Program rozwoju placów zabaw</i>		0,9	0,3%
801; 854; 803	Oświata i wychowanie, edukacyjna opieka wychowawcza, szkolnictwo wyższe, w tym:	10,8	3,8%
<i>Wsparcie kształcenia zawodowego w kluczowych dla regionu branżach</i>		3,6	1,3%
<i>Rozbudowa budynku PSP Nr 9</i>		2,8	1,0%
<i>Termomodernizacja obiektu PSP Nr 14 w Opolu - etap I</i>		1,7	0,6%
<i>PSP Nr 5 z OI - modernizacja wentylacji, wymiana okien oraz przebudowa zaplecza szatniowo-sanitarnego w bloku sportowym</i>		0,4	0,1%
<i>ZPO - ocieplenie części budynku C - Bursy</i>		0,3	0,1%
710	Działalność usługowa, w tym:	9,7	3,4%
<i>Objęcie udziałów w Parku Naukowo-Technologicznym w Opolu Sp. z o. o.</i>		4,5	1,6%
<i>Objęcie udziałów w Parku Naukowo-Technologicznym w Opolu Sp. z o. o. - II etap budowy</i>		4,2	1,5%
<i>Rozbudowa funkcjonalności systemu informacji przestrzennej</i>		0,5	0,2%
926	Kultura fizyczna, w tym:	9,7	3,4%
<i>Budowa obiektu hali sportowej wraz z urządzeniami towarzyszącymi i zagospodarowaniem terenów przyległych na cele sportowe oraz rozbiora istniejącego budynku hali "CIEPLAK"</i>		3,2	1,1%
<i>Stadion Opolski</i>		2,7	1,0%
<i>Budowa szatni przy boisku piłkarskim Klubu UKS Rodło Opole wraz z wyposażeniem</i>		0,6	0,2%
<i>Wykonanie prac modernizacyjnych budynku administracyjno-hotelowego na zewnątrz oraz pomieszczeń wewnętrznych II-go piętra</i>		0,4	0,1%
<i>Jeziro Malina - modernizacja terenów rekreacyjnych</i>		0,4	0,1%
<i>Czarnowśy, Krzanowice, Wróblin - architektura sportowa</i>		0,4	0,1%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, w tym	2,1	0,7%
<i>Bezpieczni mieszkańcy Opola - zakup pojazdu dla OSP Opole-Szczepanowice</i>		1,0	0,4%
<i>Dofinansowanie zakupu średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Opole-Sławice</i>		0,4	0,1%
<i>Rozbudowa monitoringu wizyjnego miasta Opola</i>		0,2	0,1%

Wyszczególnienie		Wykonanie	Struktura
750	Administracja publiczna, w tym:	1,9	0,7%
	<i>Zakupy inwestycyjne</i>	0,5	0,2%
	<i>Komputeryzacja Urzędu Miasta Opola</i>	0,5	0,2%
	<i>E-rozrachunki, e-podatki, e-opłaty - wysoka jakość usług, kompetencje i elektronizacja administracji samorządowej</i>	0,2	0,1%
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody, w tym	2,0	0,7%
	<i>Budowa schroniska wraz z wybiegiem dla dużych kotów i kładką pieszą nad akwenem</i>	1,7	0,6%
730	Szkolnictwo wyższe i nauka, w tym	1,0	0,4%
	<i>Pomoc finansowa w formie dotacji celowej dla Uniwersytetu Opolskiego</i>	0,9	0,3%
752,851,852,853,855,921	Pozostałe, w tym:	2,1	0,7%
	<i>Budowa Domu Pomocy Społecznej - opracowanie dokumentacji</i>	0,4	0,1%
	<i>Przebudowa lokalu przy ulicy Sienkiewicza 29 na potrzeby projektu Centrum RE-Start</i>	0,3	0,1%
	<i>Program rozwoju ogrodów działkowych na lata 2019-2023 - dotacje celowe</i>	0,3	0,1%
RAZEM		283,7	100,0%

Źródło: opracowanie własne

CZĘŚĆ FINANSOWA

Na początku 2019 r. saldo zadłużenia Miasta wynosiło 278,5 mln zł. W trakcie roku zostało zaciągnięte nowe zadłużenie w wysokości 96 mln zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu (inwestycje), jak również na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Oprócz nowego zadłużenia na kwotę przychodów składały się wolne środki (49,3 mln zł) oraz spłata udzielonych pożyczek (3,9 mln zł). Po stronie rozchodów znalazły się spłaty posiadanego zadłużenia (28 mln zł) oraz udzielone pożyczki (2,5 mln zł). W 2019 r. miasto uzyskało również umorzenie pożyczki udzielonej przez WFOŚiGW w Opolu w kwocie 0,2 mln zł.

Tab.6. Część finansowa budżetu w 2019 r. (w mln zł)

Tytuł	Wartość
saldo zadłużenia na dzień 01.01.2019 r.	278,5
Przychody, w tym:	149,2
<i>nowy dług</i>	96,0
Rozchody, w tym	30,5
<i>spłata zadłużenia</i>	28,0
Umorzenia	0,2
saldo zadłużenia na dzień 31.12.2019 r.	346,3

Źródło: opracowanie własne

1.4. Budżet obywatelski i inicjatywa lokalna

Budżet obywatelski

W 2019 r. w Opolu była realizowana procedura wyboru wniosków z Budżetu Obywatelskiego, które będą realizowane w 2020 roku. Decyzją Prezydenta Miasta Opola kwota budżetu na 2020 rok wzrosła do rekordowych 5,2 mln zł. Projekty można było składać od 31 lipca 2019 roku (elektronicznie – poprzez platformę internetową). Aby zaznajomić mieszkańców z ideą Budżetu Obywatelskiego oraz zachęcić ich do składania wniosków zrealizowano kampanię informacyjną na oficjalnych stronach internetowych Urzędu Miasta Opola, w mediach społecznościowych, prasie oraz radiu.

W tej edycji Budżetu Obywatelskiego kontynuowano model podziału projektów oparty na dwóch kategoriach projektów: ogólnomiejskich i dzielnicowych. Model ukierunkowany był na międzydzielnicową współpracę mieszkańców, tworzenie lokalnych strategii i partnerstw oraz optymalny podział środków, w celu zwiększenia udziału mieszkańców w tym instrumencie partycypacji społecznej, a także w celu równomiernego rozłożenia inwestycji na mapie Opola. Głosować na wybrane projekty mógł każdy mieszkaniec Opola, przy czym osoby poniżej 18 roku życia za zgodą opiekuna prawnego.

Mieszkańcy Opola w VI edycji Budżetu Obywatelskiego zgłosili 111 projektów. W poszczególnych kategoriach rozkład złożonych projektów przedstawiał się następująco (tab. 7).

Tab.7. Podstawowe dane statystyczne w obszarze realizacji procedury Budżetu Obywatelskiego (projekty zgłoszone w 2019 r.)

Lp.	Rodzaj projektu	Wyszczególnienie	
		Liczba projektów	Szczegółowy podział projektów
1	Projekty ogólnomiejskie	53	53 projekty ogólnomiejskie
2	Projekty dzielnicowe	58	4 projekty z rejonu I (Borki, Brzezie, Czarnowąsy, Świerkle) 2 projekty z rejonu II (Krzanowice, Wróblin, Zakrzów) 0 projektów z rejonu III (Chabry) 6 projektów z rejonu IV (Armii Krajowej) 5 projektów z rejonu V (Gosławice, Malinka) 4 projekty z rejonu VI (Grudzice, Kolonia Gosławicka, Malina) 4 projekty z rejonu VII (Groszowice, Grotowice, Nowa Wieś Królewska) 6 projektów z rejonu VIII (Śródmieście) 8 projektów z rejonu IX (Stare Miasto) 3 projekty z rejonu X (Nadodrże) 8 projektów z rejonu XI (Zaodrże) 5 projektów z rejonu XII (Bierkowice, Półwieś, Sławice, Wrzoski) 3 projekty z rejonu XIII (Chmielowice, Szczepanowice-Wójtowa Wieś, Winów, Żerkowice)

Źródło: opracowanie własne

Tab.8. Podstawowe dane statystyczne w obszarze realizacji procedury Budżetu Obywatelskiego (projekty zgłoszone w 2019 r. wg obszarów tematycznych)

Obszar tematyczny złożonego wniosku	Liczba złożonych wniosków	Struktura złożonych wniosków
Drogi, chodniki, ścieżki rowerowe	21	19%
Tereny rekreacyjne, place zabaw, mała architektura	19	17%
Sport, w tym architektura sportowa	18	16%
Inne	14	13%
Edukacja i kultura	13	12%
Tereny zielone i nasadzenia	11	10%
Oświetlenie i bezpieczeństwo	9	8%
Ochrona zdrowia i działania na rzecz osób niepełnosprawnych	5	5%
Działania na rzecz seniorów	1	1%
Komunikacja miejska	0	0%
SUMA	111	100%

Źródło: opracowanie własne

Tab.9. Liczba złożonych projektów do Budżetu Obywatelskiego Opola wg wieku wnioskodawcy

Wiek wnioskodawcy	Liczba złożonych wniosków	Struktura złożonych wniosków
do 25 lat	2	1%
26-35	25	23%
36-45	28	25%
46-55	18	16%
56-65	8	7%
66 i więcej	30	27%
SUMA	111	100%

Źródło: opracowanie własne

Na etapie oceny formalnej wszystkie ze 111 złożonych projektów zostały ocenione pozytywnie. Następnie oceniano je pod względem merytorycznym. Po zakończeniu procedury odwoławczej zostały ogłoszone ostateczne listy projektów: na liście do głosowania znalazły się 93 projekty, w tym: 43 projekty ogólnomiejskie o łącznej wartości 17,7 mln zł oraz 50 projektów dzielnicowych (8,6 mln zł).

Po raz pierwszy w historii Budżetu Obywatelskiego Opola, głosowanie na projekty przeprowadzono wyłącznie drogą elektroniczną, za pośrednictwem dedykowanej platformy, pozwalającej mieszkańcom na pełne zapoznanie się z projektami oddanymi pod głosowanie, a także gwarantującej transparentność samego głosowania, jak i wiarygodność uzyskanego wyniku. W celu wsparcia mieszkańców w tej formule głosowania, utworzono mobilne punkty informacyjne, w których mieszkańcy mogli uzyskać pomoc oraz dodatkowy instruktaż w zakresie procedury głosowania. Łącznie zagłosowało 12 151 osób. Wśród głosujących 47% stanowiły osoby w wieku 26-45 lat. Liczba głosujących wzrosła o ponad 2 tys. w stosunku do głosujących w roku poprzednim.

Tab.10. Liczba osób biorących udział w głosowaniu wg rejonów Budżetu Obywatelskiego (2019 r.)

Rejon	Liczba osób biorących udział w głosowaniu	Udział w ogólnej liczbie mieszkańców rejonu
REJON I (Czarnewąsy, Borki, Brzezcie, Świerkle)	1 664	34%
REJON II (Krzanowice, Wróblin, Zakrzów)	592	21%
REJON III (Chabry)	473	6%
REJON IV (Armii Krajowej)	1 272	8%
REJON V (Gosławice, Malinka)	1 230	9%
REJON VI (Grudzie, Kolonia Gosławicka, Malina)	1 285	12%
REJON VII (Groszowice, Grotowice, Nowa Wieś Królewska)	637	6%
REJON VIII (Śródmieście)	1 228	7%
REJON IX (Stare Miasto)	648	7%
REJON X (Nadodrze)	419	7%
REJON XI (Zaodrze)	747	7%
REJON XII (Bierkowice, Półwieś, Sławice, Wrzoski)	1 066	19%
REJON XIII (Chmielowice, Żerkowice, Szczepan.-Wójtowa Wieś, Winów)	890	11%

Źródło: opracowanie własne

W VI edycji budżetu obywatelskiego wyłoniono 19 wygranych projektów: 17 projektów dzielnicowych na łączną kwotę 3,6 mln zł oraz 2 projekty ogólnomiejskie na łączną kwotę 1,6 mln zł (tab 11). W 2019 r. realizowane były również projekty, które wyłoniono w procedurze V edycji Budżetu Obywatelskiego Opola w 2018 roku. Wykaz projektów realizowanych w 2019 r. zaprezentowano w tab. 12.

Tab. 11. Lista projektów wybranych w 2019 r. do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego Opola

PROJEKTY OGÓLNOMIEJSKIE (WYBRANYCH PROJEKTÓW: 2)		
A		- Butelkomaty w Opolu Czyste Opole – Automaty opakowań zwrotnych... (600 000 zł) – 3517 głosów - Szybciej dojedziemy niż dobiegniemy - zakup pojazdu dla OSP (Czarnowąsy) (1 000 000 zł) – 2689 głosów
PROJEKTY DZIELNICOWE (WYBRANYCH PROJEKTÓW: 17)		
B	Rejon I (Czarnowąsy, Borki, Brzezie, Świerkle)	Projekt wykonawczy aranżacji wnętrza sufitu akust. podwieszanego z oświetleniem sali wiejskiej ze sceną (500 000 zł) – 1277 głosów
	Rejon II (Krzanowice, Wróblin, Zakrzów)	Opolski Ogród Dendrologiczny – realizacja (290 000 zł) – 735 głosów
	Rejon III (Chabry)	Brak złożonych projektów
	Rejon IV (Armii Krajowej)	Wykonanie ciągu pieszo-rowerowego przy ul. Stefana Grota Roweckiego wraz z uporządkowaniem parkowania (212 000 zł) – 1255 głosów
	Rejon V (Gosławice, Malinka)	- Zakup pojazdu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Opole-Gosławice, do działań w trudno dostępnym terenie (150 000 zł) – 1272 głosów - Ogólnodostępne zajęcia piłkarskie dla mieszkańców dzielnicy nr V oraz wszystkich mieszkańców Opola (150 000 zł) – 514 głosów
	Rejon VI (Grudzice, Kolonia Gosławicka, Malina)	Budowa ścieżki rowerowej od ul. Morcinka do ul. Częstochowskiej (510 000 zł) – 1368 głosów
	Rejon VII (Groszowice, Grotowice, Nowa Wieś Królewska)	Powiększenie kąpieliska Bolko (460 000 zł) – 1352 głosy
	Rejon VIII (Śródmieście)	Rewitalizacja placu przy skrzyżowaniu ulic Ozimskiej z Plebiscytową część 2. (100 000 zł) – 741 głosów
	Rejon IX (Stare Miasto)	Zielone przystanki w Opolu (50 000 zł) – 1500 głosów
	Rejon X (Nadodrze)	Brak wygranych projektów. Żaden ze zgłoszonych projektów nie osiągnął wymaganego minimalnego progu poparcia
	Rejon XI (Zaodrze)	Zielone, rowerowe i sportowe Zaodrze (180 000 zł) – 952 głosów
	Rejon XII (Bierkowice, Półwieś, Sławice, Wrzowski)	- Zielone dzielnice – nasadz. drzew i krzewów (88 000 zł) – 697 głosów - Budowa zadaszanej sceny, dwóch wiat i miejsca do grillowania w Pałacowym Parku w Sławicach (200 000 zł) – 640 głosów - Na ratunek! - defibrylator dla każdej dzielnicy! (60 000 zł) – 613 głosów - Modernizacja pomiesz. kuchni i sali w OSP Sławice (200 000 zł) – 566 głosów
	Rejon XIII (Chmielowice, Żerkowice, Szczepanowice-Wójtowa Wieś, Winów)	- Doposażenie remizy i zakup sprzętu dla OSP Opole - Szczepanowice (120 000 zł) – 964 głosy - Wymiana chodnika przy ulicy Wróblewskiego na odcinku poczta - rondo (130 000 zł) – 734 głosy - Muzycznie, Paradnie i Zgrabnie - Parada Orkiestr Dętych (200 000 zł) – 561 głosów

Źródło: opracowanie własne

Tab.12. Lista projektów realizowanych w ramach Budżetu Obywatelskiego Opola w 2019 r.

PROJEKTY OGÓLNOMIEJSKIE (REALIZOWANYCH PROJEKTÓW: 17)		
A		- Rozwój infrastruktury rowerowej w Opolu (709 000 zł) – projekt zrealizowany - Budowa szatni przy boisku piłkarskim Klubu UKS Rodło Opole (582 934 zł) – projekt zrealizowany - Rowerowe Opole – bezpieczne trasy rowerowe w Centrum (500 000 zł) – projekt w trakcie realizacji. Planowany termin zakończenia 2020 r. - Miejskie toalety samoobsługowe (460 000 zł) – projekt zakończony - Ścieżki rowerowe w centrum miasta (530 000 zł) – projekt w trakcie realizacji. Planowany termin zakończenia 2020 r. - Bezpieczni mieszkańcy Opola - zakup pojazdu dla OSP (950 000 zł) – projekt zakończony - Odkomarzanie metodą ekologiczną (3200 zł) – projekt zakończony - Zupa dla ubogich (10 000 zł) – projekt zakończony - Kosze na psie odchody z zasobnikiem worków (10 000 zł) – projekt zakończony - Ptaki miasta - nowe budki i tablice edukacyjne (10 000 zł) – projekt zakończony - Niedzielny Food Market "Śniadanie na trawie" (10 000 zł) – projekt zakończony - Dodatkowa deratyzacja w Opolu (10 000 zł) – projekt zakończony - Darmowe zajęcia sportowe dla rodzica z dzieckiem (10 000 zł) – projekt zakończony - Piknik Piastowski (10 000 zł) – projekt zakończony - Sport integruje (10 000 zł) – projekt zakończony - V Opolski Zjazd Pojazdów PRL-u (7 500 zł) – projekt zakończony - Aqua senior (9 750 zł) – projekt zakończony
	PROJEKTY DZIELNICOWE (REALIZOWANYCH PROJEKTÓW: 12)	
	Sławice	Adaptacja parku ... oraz organizacja festynu... (50 000 zł) – projekt z BO Nowego Opola z 2017 r. zakończony w 2019 r.
	Wrzoski	Dokończenie prac bud. i adapt. szatni klubu piłkarskiego LZS Wrzoski (39 000 zł) – projekt z BO Nowego Opola z 2017 r. zakończony w 2019 r.
	Rejon I (Stare Miasto, Śródmieście)	- Rewitalizacja placu róg Ozimskiej z Plebiscytową (200 000 zł) – projekt w trakcie realizacji. - Wymiana chodnika wraz z wykonaniem zjazdu (200 000 zł) – zakończony
	Rejon II (Zakrzów, Armii Krajowej)	Uzupełnienie placu zabaw przy Górcie - Osiedle AK (200 000 zł) – zakończony
	Rejon III (Gośławice, Malinka, Kolonia Gośławicka)	- Bezpieczne Opole-Zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego dla OSP (150 000 zł) – projekt zakończony - Piłka nożna dla każdego (150 000 zł) – zakończony
	Rejon IV (Zaodrzie, Nadodrzie)	Zielone, rowerowe i sportowe Zaodrzie i Nadodrzie (400 000 zł) – projekt zakończony
	Rejon V (Nowa Wieś Królewska, Grudzice, Groszowice, Malina, Grotowice)	Jezioro Malina – wspólny wypoczynek (400 000 zł) – projekt zakończony
	Rejon VI (Szczepanowice-Wójtowa Wieś, Żerkowice, Chmielowice, Winów)	Muzykowanie pokoleń w dzielnicach miasta Opola (200 000 zł) – projekt zakończony
	Rejon VII (Brzeziny, Świerkle, Borki, Czarnowąsy, Krzanowice, Wróblin)	Czarnowąsy, Krzanowice, Wróblin - architektura sportowa (400 000 zł) – projekt zakończony
	Rejon VIII (Wrzoski, Sławice, Bierkowice, Półwieś)	Bezpieczeństwo: Wrzoski-Sławice-Bierkowice-Półwieś (Budowa oświetlenia na ul. Sobótki oraz znaków aktywnych dla pieszych w dzielnicy Półwieś (399 000 zł) – projekt w trakcie realizacji. Planowany termin zakończenia 2020 r.

Źródło: opracowanie własne

Inicjatywa lokalna

W 2019 r. w ramach Budżetu Obywatelskiego Opola nie utworzono kategorii projektów ogólnomiejskich mikro, tak jak to miało miejsce w latach poprzednich. Zdecydowano, aby potrzeba realizacji tego typu (małych, mniej kosztownych) projektów odbywała się w oparciu o inne narzędzie partycypacji społecznej, a mianowicie w ramach Inicjatywy Lokalnej. Wnioski składane były zgodnie z uchwałą Rady Miasta Opola nr VI/111/19 z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie określenia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej.

Wnioski można było złożyć elektronicznie, za pośrednictwem dedykowanej platformy internetowej, bądź też papierowo, wysyłając pocztą lub składając osobiście w siedzibie Centrum Dialogu Obywatelskiego. W ramach inicjatywy lokalnej można było zgłaszać zadania, których szacunkowy koszt wsparcia ze strony Miasta nie przekraczał 10 tys. zł, a termin ich naboru trwał od 1 stycznia do 15 września 2019 r.

W minionej edycji Inicjatywy Lokalnej złożono 25 wniosków. Do realizacji skierowano 10 zadań, które po przeprowadzeniu oceny formalnej i merytorycznej otrzymały najwyższą liczbę punktów, według przyjętych kryteriów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej. Na tej podstawie Prezydent Miasta Opola zdecydował o przyznaniu wsparcia i realizacji w 2020 r. przedsięwzięć wskazanych w tab. 13.

Tab.13. Lista projektów wybranych w 2019 r. do realizacji w ramach Inicjatywy Lokalnej

Tytuł wniosku	Opis wniosku	Kwota (w zł)
<i>Zielone Szczepanowice</i>	Zagospodarowanie 3 wysypisk zieleni zlokalizowanych w Opolu przy ulicy Walerego Wróblewskiego.	10 000
<i>Rewitalizacja terenu zielonego u zbiegu ulic: Plebiscytowej, Kraszewskiego, 1-go Maja</i>	Zadanie będzie polegało na zakupie przez miasto materiałów oraz rewitalizacji przez mieszkańców zniszczonego i niebezpiecznego podwórka.	10 000
<i>Bezpieczny Senior na drodze</i>	Inicjatywa ukierunkowana jest na świadczenie kompleksowych usług w zakresie zwiększenia bezpieczeństwa drogowego seniorów w Opolu. W związku z tym podjęto inicjatywę lokalną dedykowaną do 100 mieszkańców Opola w wieku 60+ (kobiet i mężczyzn). Inicjatywa zakłada przeprowadzenie 100 jazd doszkalających (po 1 dla każdej osoby) dla kierowców w wieku 60+, akcji badania wzroku zainteresowanych, 3 spotkań pierwszej pomocy (6h), 3 prelekcji o bezpieczeństwie seniorów (6h), stworzenie filmu promującego pożądane zachowania seniorów jako użytkowników ruchu drogowego.	10 000
<i>Poprawa bezpieczeństwa oraz atrakcyjności placu zabaw w celu społecznym i rekreacyjnym</i>	Wymiana nawierzchni placu zabaw oraz poprawa jego bezpieczeństwa i atrakcyjności.	10 000
<i>Wiek to tylko cyfra</i>	Projekt jest propozycją przeprowadzenia innowacyjnych zajęć gimnastycznych z wykorzystaniem przyrządu Smoovey dla osób w wieku 60+ z terenu miasta Opole.	10 000

<i>"Dzień dobry sąsiedzie, spotkajmy się przy kwiatkach, krzewach i drzewie"</i>	Wykonanie nasadzeń cebulek kwiatów, bylin, krzewów (żywopłotu) i drzew w czasie trzech/czterech sobót w okresie wiosennym.	10 000
<i>Parkrun Opole - stałe oznakowanie trasy bezpłatnych, całorocznych, cosobotnich biegów na 5 km dla każdego</i>	Projekt zakłada zainstalowanie przy parkowych alejkach, na wyznaczonej w 2015 roku, stałej trasie biegu (2 pętle po 2.5 km), 21 znaków pionowych (kierunkowych i kilometrażowych).	6 600
<i>Strefa aktywności społecznej</i>	Rozszerzenie strefy aktywności społecznej w celu stworzenia warunków do integracji, aktywizacji mieszkańców oraz zaspokojenia potrzeb lokalnej społeczności. Urządzenia (elementy) potrzebne do realizacji inicjatywy lokalnej: - stół do gry w szachy - stół do gry w piłkarzyki - stół rekreacyjny (piknikowy).	10 000
<i>Warsztaty kulinarne od przedszkola do seniora</i>	Klub Seniora „Chaberek” w Opolu w ramach inicjatywy lokalnej pragnie przyczynić się do pokoleniowej integracji społeczeństwa dzielnicy pod hasłem „od przedszkola do seniora”. Najbardziej do społeczeństwa przemawiają tajniki kuchni, wspólne gotowanie i degustacja. W ramach programu zdrowego żywienia będą prowadzone regularne zajęcia, warsztaty, zajęcia kulinarne we współpracy z fachową pomocą dietetyków, konsultantów, fizjologiem zdrowego żywienia.	10 000
<i>Zakup i montaż zestawu zabawowego na plac przy PSP nr 20 w Opolu</i>	Wyposażenie istniejącego placu zabaw w zestaw zabawowy pozwalający na prowadzenie z dziećmi różnych form zajęć ruchowych w szczególności pokonywanie przeszkód, wspinanie, przeskok, zwisy itp. Zestaw zróżnicowany ze względu na możliwości dzieci.	10 000

Źródło: opracowanie własne

W 2019 r. zrealizowano także jedno zadanie zgłoszone w ramach inicjatywy lokalnej, której procedura przeprowadzana była w roku poprzednim, zgodnie z obowiązującą w chwili składania wniosku uchwałą nr XLIX/1012/17 Rady Miasta Opola z dnia 26 października 2017 r. w sprawie określenia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej. Zadanie pn. „Dzień dobry sąsiedzie, spotkajmy się przy drzewie”, zostało zrealizowane zgodnie z umową zawartą w dniu 31 maja 2019 r. pomiędzy Miastem Opola, a Wnioskodawcą. Szczegóły tego wniosku przedstawia poniższa tabela.

Tab. 14. Szczegóły projektu zrealizowanego w 2019 r. w ramach Inicjatywy Lokalnej

Tytuł wniosku	Opis wniosku	Wysokość wsparcia miasta (w zł)
<i>Dzień dobry sąsiedzie, spotkajmy się przy drzewie</i>	Inicjatywa lokalna polegała na dokonaniu nasadzeń drzew i krzewów oraz organizacji spotkania integracyjnego z mieszkańcami Miasta	25 000

Źródło: opracowanie własne

1.5. Środki europejskie pozyskane przez Miasto

Istotnym źródłem finansowania zadań realizowanych przez Miasto są środki zewnętrzne, przede wszystkim pochodzące ze źródeł europejskich. Środki te stanowią ważne uzupełnienie funduszy własnych, umożliwiając realizację wielu kapitałochłonnych i czasochłonnych przedsięwzięć infrastrukturalnych, jak również projektów „miękkich”, których celem jest rozwój zasobów ludzkich i wzrost zatrudnienia. Od przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku Miasto korzysta z możliwości, jakie niesie za sobą wykorzystanie środków zewnętrznych na realizację zadań prorozwojowych. Spośród wszystkich JST z terenu województwa opolskiego jest w tym zdecydowanym liderem. W ostatnich latach dodatkowe środki Miasto pozyskiwało także ze źródeł innych niż europejskie. Były to np. środki z rezerwy subwencji ogólnej, funduszu dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego, Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, czy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Katalog potencjalnych możliwości jest dość szeroki. W okresie sprawozdawczym Miasto prowadziło szereg przedsięwzięć w obszarze pozyskiwania środków zewnętrznych.

W 2019 r. Miasto Opole pozyskało ponad 31 mln zł dofinansowania ze źródeł europejskich (wartość dofinansowania z zawartych umów w 2019 r.). Łącznie, w aktualnej perspektywie finansowej UE, Miasto pozyskało ponad 600 mln zł. Wśród nich są projekty w obszarze rynku pracy, zagospodarowania terenów zieleni, gospodarki niskoemisyjnej, czy oświaty (tab. 15).

Tab.15. Projekty na które Miasto pozyskało dofinansowanie ze środków europejskich w 2019 r.

Lp.	Tytuł projektu	Źródło finansowania	Dofinansowanie dla Opola (w mln zł)
1	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, w tym zwłaszcza znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w mieście Opolu i powiecie opolskim (VI)	RPO WO 2014-2020	11,1
2	Rozwój terenów zieleni poprzez zagospodarowanie terenu Kamionki Piast w Opolu	POiŚ 2014-2020	9,4
3	Rozwój i odnowa zieleni przyulicznej Opola	POiŚ 2014-2020	4,2
4	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w mieście Opolu i powiecie opolskim (V)	POWER 2014-2020	2,9
5	Opolska Szkoła Ćwiczeń - utworzenie szkoły ćwiczeń w województwie opolskim	POWER 2014-2020	1,3
6	Termomodernizacja obiektu PSP nr 14 w Opolu – etap II	RPO WO 2014-2020	1,1
7	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych pod nazwą "Ochrona BIO w Mieście Opolu"	RPO WO 2014-2020	0,7
8	Utworzenie nowych miejsc przedszkolnych w mieście Opolu	RPO WO 2014-2020	0,5
9	Twój biznes - twoja praca 2	RPO WO 2014-2020	0,3

Źródło: opracowanie własne

W 2019 r. przygotowywano również wnioski o dofinansowanie celem pozyskania dofinansowania na nowe projekty. Część z nich na koniec okresu sprawozdawczego była w trakcie opracowywania, część znajdowała się na etapie oceny, a część była już po niej i oczekiwała na zawarcie umowy o dofinansowanie. Przykładowe wnioski, które na koniec okresu sprawozdawczego były w trakcie przygotowania lub oceny przedstawiono w tabeli nr 16.

Tab.16. Wykaz projektów, które na koniec okresu sprawozdawczego były w przygotowaniu, na etapie oceny przez instytucje przyznające dofinansowanie lub wybrane do dofinansowania, ale oczekujące na zawarcie umowy o dofinansowanie (przykładowe projekty)

Lp	Tytuł projektu	Program	Ogólny opis	Dofinansowanie (planowane, mln zł)
1	Elektromobilne Opole	PO IIŚ 2014-2020	Projekt dotyczy zakupu nowych autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą ładowania w celu elektryfikacji linii komunikacji miejskiej nr 25 w Opolu. Zakres rzeczowy projektu obejmuje m.in. zakup 5 szt. nowych autobusów elektrycznych, akumulatorowych typu maxi, budowę pantografowej stacji szybkiego ładowania autobusów elektrycznych oraz budowę stacji ładowania autobusów na zajezdni MZK Sp. z o.o. w Opolu. Uwagi: umowę na dofinansowanie zawarto w 2020 roku	13,9
2	Budowanie kariery zawodowej uczniów szkół zawodowych w Opolu - 2 edycja	RPO WO 2014-2020	Projekt zakłada realizację wsparcia dla uczniów z 7 szkół zawodowych z Miasta Opola w zakresie wyposażenia uczniów w dodatkowe kompetencje zawodowe, umiejętności uniwersalne niezbędne na rynku pracy oraz kwalifikacje zawodowe niezbędne na rynku pracy. Projekt przewiduje m.in. staże uczniowskie, kursy oraz doposażenie sal. Uwagi: projekt wybrany do dofinansowania w 2020 roku	3,8
3	Przedszkola dla wszystkich przyjazne 2 [projekt partnerski]	RPO WO 2014-2020	Miasto Opole oraz partnerzy z 5 gmin Aglomeracji Opolskiej obejmą wsparciem 55 przedszkoli publicznych (wraz z oddziałami zamiejscowymi) z zakresu: rozszerzenia oferty OWP o zajęcia dodatkowe wyrównujące szanse edukacyjne dzieci oraz wzmacnianie ich kompetencje kluczowe, doskonalenie umiejętności i kwalifikacji nauczycieli wychowania przedszkolnego poprzez udział w studiach podyplomowych/kursach oraz szkoleniach. Komplementarnym elementem projektu będzie doposażenie istniejącej infrastruktury placów zabaw (utworzenie ścieżek sensorycznych), zakupy nowoczesnych urządzeń i materiałów dydaktycznych. Uwagi: projekt w trakcie oceny	2,1
4	Ekologiczne Opole - wymiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne dla miasta	RPO WO 2014-2020	Projekt obejmuje likwidację lub wymianę wysokoemisyjnych źródeł ciepła w Opolu na bardziej ekologiczne rodzaje ogrzewania, zgodnie z preferencjami mieszkańców oraz hierarchią wynikającą z możliwych do osiągnięcia efektów ekologicznych. Uwagi: projekt wybrany do dofinansowania w 2020 roku	1,4
5	Zakup wyposażenia na potrzeby Zamku Górnego w Opolu wraz z realizacją działań edukacyjnych i informacyjnych [projekt partnerski]	RPO WO 2014-2020	Przedmiotem projektu jest zakup wyposażenia na potrzeby Zamku Górnego w Opolu oraz realizacja działań edukacyjnych i informacyjnych. Planowane do zakupu elementy wyposażenia Zamku przybliżać będą historię i legendy związane z obiektem i umożliwią podniesienie atrakcyjności oferty świadczonej obecnie przez obiekt. Integralnym elementem projektu są działania edukacyjno - informacyjne zaplanowane do realizacji łącznie z partnerem projektu tj. Uniwersytecie Opolskim. Uwagi: projekt w trakcie oceny	0,3

Uwagi: wartość planowanego dofinansowania podana dla całego projektu ogółem

Źródło: opracowanie własne

W okresie sprawozdawczym realizowano także kilkadziesiąt innych projektów, dla których umowę o dofinansowanie podpisano w latach 2015-2019. Wykaz projektów o najwyższym dofinansowaniu przedstawiono w tabeli nr 17.

Tab.17. Wykaz projektów realizowanych przez Miasto Opole ze środków UE w 2019 r. wg wartości dofinansowania (projekty o dofinansowaniu dla Miasta Opola powyżej 20 mln zł)

Lp.	Tytuł projektu	Data zawarcia umowy	Dofinansowanie z UE	Źródło finansowania
1	Budowa obwodnicy piastowskiej w Opolu odcinek od obwodnicy północnej do ul. Krapkowickiej Etap II- od węzła Niemodlińska do obwodnicy północnej	2017-05-30	122,5 mln zł	POIS 2014-2020
2	Poprawa funkcjonowania systemu transportu publicznego oraz zastosowanie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo ruchu drogowego w obrębie stacji kolejowej Opole Wschód	2017-08-17	112,7 mln zł	POIS 2014-2020
3	Czysta komunikacja publiczna – zwiększenie mobilności mieszkańców Aglomeracji Opolskiej oraz modernizacja infrastruktury towarzyszącej transportowi publicznemu – etap I	2016-12-20	83,1 mln zł	POIS 2014-2020
4	Bezpieczny transport w Opolu	2016-08-31	64,8 mln zł	RPO WO 2014-2020
5	Budowa, rozbudowa i przebudowa infrastruktury niskoemisyjnego transportu publicznego w Opolu - etap I	2017-07-28	25,5 mln zł	RPO WO 2014-2020
6	Przebudowa dróg do terenów inwestycyjnych w gminach: Opole, Dobrzeń Wielki i Tarnów Opolski	2018-04-26	20,5 mln zł	RPO WO 2014-2020

Uwagi: wartość dofinansowania może ulec zmianie w przypadku aneksowania umów o dofinansowanie; wartość dofinansowania podano dla Miasta Opola (w przypadku projektów partnerskich)

Źródło: opracowanie własne

2. Przegląd realizowanych strategii, polityk i programów

Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju wskazuje, że samorząd gminny obok Rady Ministrów, samorządu województwa, samorządów powiatowych, a także związków metropolitalnych prowadzi politykę rozwoju. Politykę tę definiuje się jako zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej.

W okresie sprawozdawczym politykę rozwoju wyznaczało kilka kluczowych dokumentów strategicznych i planistycznych. Pierwszym z nich, na początku 2019 roku była **Strategia Rozwoju Opola w latach 2012 – 2020**, którą Rada Miasta Opola przyjęła w 2012 roku. To najważniejszy dokument strategiczny miasta wyznaczający kierunki jego rozwoju w perspektywie do 2020 roku. Strategia określała zbiór kluczowych działań mających na celu rozwój społeczno-gospodarczy i przestrzenny miasta. Istotnym uwarunkowaniem realizacji Strategii była jej aktualność. Strategia Rozwoju Opola została przyjęta przez Radę Miasta Opola w 2012 r., tym samym dotyczyła miasta w jego starych granicach administracyjnych. Dlatego też mając na uwadze powyższe, a także nowe uwarunkowania społeczne Rada Miasta Opola przyjęła w 2019 r. **Strategię Rozwoju Opola do 2030 roku**, która zastąpiła poprzedni dokument.

Do zadań własnych gminy, w myśl *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, należało również kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie miasta. Ważnym elementem systemu polityki przestrzennej były również **miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego** - prawo miejscowe stanowiące o przeznaczeniu terenów, sposobach ich zagospodarowania i zabudowy. W końcu okresu sprawozdawczego planami miejscowymi objęto ok. 42 km² miasta, co stanowiło 35% jego powierzchni. W końcu 2019 r. obowiązywały 93 plany miejscowe (uchwalono 13 dokumentów, w tym jeden wszedł w życie w styczniu 2020 r., a część zastąpiła poprzednio obowiązujące plany). Przyjęto także w nowych granicach administracyjnych istotną uchwałę ze względu na ochronę krajobrazu: Uchwałę w sprawie ustalenia zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń w Opolu.

Mając na uwadze zapisy ustawy o pomocy społecznej Miasto miało opracowaną i przyjętą **Strategię rozwiązywania problemów społecznych na lata 2016-2020**. Dokument wskazuje problemy społeczne występujące w Opolu oraz wyznacza cele i kierunki działań pomocnych do ich minimalizacji. Dlatego też rozpoznano sytuację i potrzeby mieszkańców w wybranych obszarach polityki społecznej, takich jak: starość, bezrobocie, bezdomność, niepełnosprawność, uzależnienia i przemoc w rodzinie.

Ważnym obszarem działalności miasta jest oświata. W okresie sprawozdawczym obowiązywała **Polityka oświatowa Miasta Opola na lata 2016 – 2020** - opracowana w celu usystematyzowania działań w obszarze oświaty, planowanych z uwzględnieniem oczekiwań i potrzeb społecznych oraz wyzwań stojących przed edukacją. Polityka określa perspektywiczne działania oraz ustala modele i standardy edukacyjne dla każdego etapu kształcenia. Kierunki polityki oświatowej odzwierciedlają potrzeby środowisk edukacyjnych i oczekiwania społeczne oraz racjonalizują działania organu prowadzącego wobec wszystkich szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Miasto Opole.

Do zadań własnych gminy należą również sprawy w obszarze ochrony środowiska i przyrody. Polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, a także za

pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. W okresie sprawozdawczym obowiązywały uchwalone trzy strategiczne dokumenty: **Program ochrony środowiska dla Miasta Opola na lata 2018-2021**, **Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Opola**, a także **Plan adaptacji Miasta Opola do zmian klimatu do 2030 roku**. Pierwszy z nich, wymagany ustawowo, przygotowany w myśl ustawy Prawo ochrony środowiska opracowany został w celu realizacji polityki ochrony środowiska. Drugi z dokumentów jest opracowaniem wyznaczającym główne cele i kierunki działań w zakresie poprawy efektywności energetycznej, ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (OZE) oraz poprawy jakości powietrza na terenie miasta. Główną rolą dokumentu jest zaplanowanie i zwiększenie szans na realizację szeregu przedsięwzięć, przez różnych, często niezależnych od siebie interesariuszy, a tym samym przedstawienie zintegrowanej koncepcji rozwoju gospodarki niskoemisyjnej. Trzeci z nich jest dokumentem strategicznym, który uwzględnia specyficzne lokalne uwarunkowania geograficzne, społeczne i gospodarcze miasta i zawiera propozycje konkretnych działań chroniących przed skutkami zmian klimatu.

W okresie sprawozdawczym obowiązywał również Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla miasta Opola. Plan transportowy składa się z elementów diagnostycznych, takich jak: analiza społeczno–demograficzna, ocena stanu istniejącego transportu publicznego oraz z części planistycznej, w której przedstawione zostały zagadnienia związane z preferencjami wyboru rodzaju środka transportu, zasady organizacji rynku przewozów, przewidywany tryb wyboru operatora publicznego transportu zbiorowego oraz źródła finansowania przewozów i przewidywany sposób organizacji informacji pasażerskiej. Dodatkowo, określono kierunki rozwoju publicznego transportu zbiorowego, z uwzględnieniem funkcjonującego transportu regionalnego, zmierzające do podniesienia jakości komunikacji miejskiej.

Tab.18. Realizowane w okresie sprawozdawczym przez Miasto Opole strategie, polityki i programy – główne dokumenty o charakterze przekrojowym przyjęte przez Radę Miasta Opola

Lp.	Tytuł dokumentu	Rok przyjęcia przez Radę Miasta Opola	Okres obowiązywania	Obowiązek ustawowy
1	Strategia rozwoju Opola w latach 2012-2020	2012	2012-2019	-
2	Strategia Rozwoju Opola do 2030 r.	2019	2019-2030	
3	Strategia Promocji Marki Opole do roku 2022	2018	2018 - 2022	-
4	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Opola	2018	bezterminowo	<i>Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym</i>
5	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla miasta Opola	2014	2014- do nadal	<i>Ustawa o publicznym transporcie zbiorowym</i>
6	Strategia rozwiązywania problemów społecznych Miasta Opola na lata 2016-2020	2015	2016-2020	<i>Ustawa o pomocy społecznej</i>
7	Polityka oświatowa Miasta Opola na lata 2016 – 2020	2016	2016-2020	-
8	Program ochrony środowiska dla Miasta Opola na lata 2018-2021	2018	2018-2021	<i>Ustawa Prawo ochrony środowiska</i>

9	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Opola	2018	2018-2030	-
10	Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Opola	2018	2018-2022	<i>Ustawa Prawo ochrony środowiska</i>
11	Plan adaptacji Miasta Opola do zmian klimatu do roku 2030	2019	2019-2030	-

Źródło: opracowanie własne.

W okresie sprawozdawczym Miasto, poza wyżej wymienionymi, realizowało również inne strategie, polityki i programy. Wykaz najważniejszych dokumentów przedstawiono w tabeli nr 19.

Istotnym programem realizowanym przez Miasto był **Lokalny Program Rewitalizacji Opola do 2023 r.** Opracowywane i przyjmowane zwykle przez miasta wieloletnie programy rewitalizacji stanowią instrument programowy określający cele, zasięg terytorialny, planowane działania i sposób pozyskiwania środków finansowych potrzebnych do realizacji przedsięwzięć związanych z odnową miast. Ich opracowanie nie jest obligatoryjne, ale wiąże się z licznymi korzyściami. Prawdopodobnie zaplanowany proces rewitalizacji, ujęty w ramy LPR, niejednokrotnie wiązał się i wiąże się z możliwościami aplikowania o fundusze europejskie. Nie inaczej jest w przypadku dokumentu Miasta Opola. Wdrażanie Programu obejmuje współdziałanie różnych podmiotów sfery społeczno-gospodarczej, zarówno Miasta Opola jak i innych jednostek. Większość projektów w ramach Programu wdrażana jest lub będzie wdrażana bezpośrednio przez Miasto Opole. Wśród projektów ujętych w Programie: 26 to projekty Miasta Opola, a 8 to projekty zgłoszone w trakcie procesu konsultacji społecznych i realizowane przez inne podmioty. Kluczowym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych, przewidzianych w ramach Programu są fundusze unijne. Wsparcie to jest realizowane w ramach dwóch przestrzeni: regionalnej i krajowej. Bezpośrednie, dedykowane wsparcie w obszarze rewitalizacji realizowane jest w toku działania 10.2. Inwestycje wynikające z Lokalnych Planów Rewitalizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. W okresie sprawozdawczym większość projektów zgłoszonych przez Miasto była w trakcie realizacji lub się zakończyła (np. przebudowa placu zabaw przy MDK, przebudowa Placu im. Jana Pawła II i Placu św. Sebastiana).

Miasto realizowało również zadania w ramach **Opolskiego Programu Pomocy Przedsiębiorcom na lata 2014-2020**. Na podstawie uchwały w sprawie przyjęcia tego programu wartość udzielonych zwolnień wyniosła w 2019 r. nieco ponad 2 mln zł. O przedmiotowe zwolnienie wystąpiło 120 podmiotów.

Ważnym realizowanym przez Miasto programem był **Program współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na rok 2019**. Celem głównym Programu jest rozwój współpracy Miasta i organizacji pozarządowych w podejmowaniu wspólnych działań na rzecz definiowania i zaspokajania lokalnych potrzeb mieszkańców Opola z wzajemnym poszanowaniem obowiązujących praw oraz wzmocnienie organizacji pozarządowych, jako realizatorów zadań publicznych istotnych dla rozwoju lokalnego. Mając na względzie cel główny, a także założone cele szczegółowe, współpraca odbywała się w formie finansowej i pozafinansowej. Na realizację zadań publicznych ujętych w ww. Programie zaplanowano środki finansowe w kwocie nie niższej niż 14 mln zł. Ostatecznie wsparcie finansowe wyniosło 19,1 mln zł tj. 137 % planu, z tego 17,7 mln zł w formie dotacji na realizację 317 zadań publicznych oraz 1,4 mln zł z przeznaczeniem na wypłatę stypendiów i nagród. W trakcie 2019 r. Prezydent Miasta Opola ogłosił 38 otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych, w tym na podstawie ustawy: o działalności pożytku publicznego

i wolontariacie: 36, o zdrowiu publicznym: 1, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych: 1.

Organizacje pozarządowe i uprawnione podmioty złożyły łącznie 507 ofert, z tego 45 ofert po dokonaniu oceny formalnej przez pracowników urzędu zostało odrzuconych. Prezydent podpisał 312 umów, z tego na powierzenie realizacji zadań publicznych 125 oraz wsparcie 187. Całkowita wartość zrealizowanych zadań w ramach programu wyniosła 19,2 mln zł, z tego dotacja z budżetu miasta Opola w kwocie 17,7 mln zł oraz wkład finansowy oferenta w wysokości prawie 1,5 mln zł.

Podczas 2019 roku 150 organizacji (co stanowi jedynie 18% wszystkich zarejestrowanych organizacji) zaoferowało wykonanie 319 zadań publicznych, jednakże z uwagi na rezygnacje przez organizacje z realizacji 2 zadań, ostatecznie zrealizowano 317 zadań. Podobnie jak w latach poprzednich najwięcej środków finansowych w 2019 r. przeznaczono na realizację zadań w obszarze pomocy społecznej – 7,4 mln zł, (co stanowi 42 % ogólnej kwoty dotacji wykorzystanej w 2019 r.) oraz w obszarze sportu 6,6 mln zł (tj. 37 % ogólnej kwoty dotacji wykorzystanej w 2019 r.).

Współpraca pozafinansowa objęła m.in. współdziałanie z Opolską Radą Działalności Pożytku Publicznego, utworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym (m.in. Opolska Rada Działalności Pożytku Publicznego, Społeczna Rada Konsultacji, Kapituła Konkursu przyznająca nagrodę im. Jana Całki, Zespół do spraw Budżetu Obywatelskiego, Zespół roboczy ds. Programu współpracy miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na rok 2020), konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych, wspieranie organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu partnerów do współpracy, także zagranicznych, nagradzanie i wyróżnianie społeczników aktywnie zaangażowanych w sprawy miasta i jego rozwoju w kategoriach: „Lider Społeczny Roku” oraz „Pozytek Roku”, objęcie patronatem honorowym Prezydenta 45 inicjatyw podejmowanych przez organizacje pozarządowe czy też zawieranie umów o wykonanie inicjatywy lokalnej na zasadach określonych w ustawie³.

Miasto realizowało także szereg innych, często konkretnie dedykowanych programów. W 2019 r. wdrażano m.in. **program „Czyste powietrze – oddech dla Opola”**. Jego celem jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń pyłowych, z pieców oraz kotłowni opalanych paliwem stałym oraz ograniczenie emisji innych substancji powodujących przekroczenie standardów jakości powietrza w Opolu, poprzez stworzenie systemu zachęt dla mieszkańców do zakupu i montażu proekologicznego systemu ogrzewania. Tylko w 2019 r. udzielono 338 dotacji na kwotę 2,25 mln zł.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano również wdrażanie kilkuletniego **„Programu rozwoju placów zabaw”**, a także rozpoczęto realizację **„Programu rozwoju ogrodów działkowych na lata 2019-2023”**.

³ Sprawozdanie z realizacji „Programu współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na rok 2019, Opole 2020.

Tab.19. Realizowane w okresie sprawozdawczym przez Miasto Opole strategie, polityki i programy – główne dokumenty o charakterze programowym przyjęte przez Radę Miasta Opola

Lp.	Tytuł dokumentu	Rok przyjęcia przez Radę Miasta	Okres obowiązywania
1	Lokalny Program Rewitalizacji Opola do 2023 r.	2016	2016-2023
2	Opolski Program Pomocy Przedsiębiorcom na lata 2014-2020	2014	2014-2020
3	Program współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na rok 2019	2018	2019
4	Wieloletni Program Współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na lata 2019-2021	2018	2019-2021
5	Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016 - 2020	2015	2016 - 2020
6	Program Polityki Senioralnej Miasta Opola na lata 2018-2022 „Opole Seniorom”	2017	2018 - 2022
7	Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2020	2017	2018 - 2020
8	Miejski Program Przeciwdz. Narkomanii na lata 2016- 2020	2015	2016 - 2020
9	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019	2018	2019
10	Program "Opolska Rodzina" na lata 2019 - 2029	2018	2019 - 2029
11	Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Opola na lata 2017 - 2022	2017	2017 - 2022
12	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Opola w 2019 roku	2019	2019
13	Aktualizacja Planu usuwania wyrobów zawierających azbest dla miasta Opola na lata 2010-2032	2017	2010-2032
14	Program “Czyste powietrze – oddech dla Opola”	2017, 2018,2019	Od 2017 do nadal
15	Program profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy	2016	od 2017 do nadal
16	Program profilaktyczno-edukacyjny pn. "Badaj swoje piersi"	2015	od 2015 do nadal
17	Program zapobiegania próchnicy i chorobom dziąseł u dzieci w wieku przedszkolnym pn. "Biały ząbek"	2017	od 2017 do nadal
18	Program szczepień profilaktycznych osób od 65 roku życia przeciwko grypie	2017	od 2017 do nadal
19	Program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)	2011	od 2011 do nadal
20	Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021	2019	2019-2021
21	Miejski Program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2015-2019	2015	2015-2019
22	Program rozwoju placów zabaw	2018	2018-2022
23	Program rozwoju ogrodów działkowych na lata 2019-2023	2019	2019-2023
24	Program Stypendialny pn. „Stypendia Doktoranckie Prezydenta Miasta Opola”	2015	od 2015
25	Program Stypendialny pn.: „Stypendia Prezydenta Miasta Opola”	2019	od 2019

Źródło: opracowanie własne

3. Podsumowanie działalności w roku sprawozdawczym

3.1. Społeczeństwo i gospodarka

3.1.1. Sprawy obywatelskie i działalność gospodarcza

W okresie sprawozdawczym w Urzędzie Miasta Opola świadczone szeroki katalog usług związanych ze sprawami obywatelskimi. Wiązały się one między innymi z rejestracją pojazdów, sprawami meldunkowymi, a także z wydawaniem różnego rodzaju dokumentów, w szczególności dowodów osobistych i praw jazdy.

Miasto realizowało również zadania w zakresie wypłaty różnego typu zasiłków, świadczeń, czy dodatków. Były to m.in. zasiłki rodzinne, świadczenia opiekuńcze, jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia rodzicielskie, czy świadczenia 300 i 500+. Zadania te realizowane były w ramach działalności Miejskiego Centrum Świadczeń oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.

Tab.20. Podsumowanie działalności w wybranych obszarach spraw obywatelskich i działalności gospodarczej w okresie sprawozdawczym

Obszar	Uszczegółowienie
Dowody osobiste	W 2019 r. Miasto Opole realizowało zadania wynikające z <i>ustawy o dowodach osobistych</i> . Zgodnie z nią dowody osobiste na terenie miasta wydaje Prezydent Miasta. W 2019 r. wydano 11 226 dowodów osobistych.
Rejestracja pojazdów	W 2019 r. wydano 22 085 dowodów rejestracyjnych, wyrejestrowano 1526 pojazdów, przyjęto 4918 zawiadomień o zbyciu pojazdu. W Referacie Komunikacji prowadzono możliwość dokonywania opłat za pomocą terminali płatniczych. Systematycznie, co roku wzrasta liczba zarejestrowanych pojazdów w Opolu. Liczba zarejestrowanych pojazdów ogółem wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosła: 129 992.
Prawa jazdy	W 2019 r. wydano 4948 dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami. Dokonano wymiany 121 zagranicznych dokumentów prawa jazdy. Wydano w sumie 910 decyzji dotyczących uprawnień do kierowania pojazdami (cofania, przywrócenia uprawnień, zatrzymania prawa jazdy, skierowania na kurs reedukacyjny oraz na badania lekarskie i psychologiczne).
Dokumenty uprawniające do wykonywania transportu drogowego	W 2019 r. o 50 dokumentów wzrosła ogólna liczba wydawanych przez Prezydenta Miasta Opola licencji, zezwoleń i zaświadczeń, na podstawie przepisów ustawy o transporcie drogowym (795 dokumentów na koniec 2019 r., w stosunku do 745 dokumentów wydanych na koniec 2018 r.). Powyższe dokumenty uprawniają firmy transportowe oraz przewoźników drogowych do prowadzenia transportu osób lub rzeczy na terenie kraju.
Sprawy meldunkowe	Ilość czynności meldunkowych utrzymywała się na wysokim poziomie (12 642 w 2019 r. w stosunku do ponad 11 tys. w 2018 r.). Podobnie realizowano znaczącą ilość wniosków o wydanie zaświadczeń z rejestru mieszkańców oraz o udostępnienie danych z tego rejestru (łącznie 7638 w 2018 r. w stosunku do 8966 w 2017 r.), jak również rozstrzygnięto postępowania administracyjne w sprawach meldunkowych (w 2019 r. wydano 208 decyzji, w stosunku do 247 wydanych w 2018 r.).
Rejestr wyborców	W 2019 r. wydano 370 decyzji dotyczących wpisania do rejestru wyborców i 26 o odmowie wpisania do rejestru wyborców (516 decyzji w 2018 r. związane było z dużym zainteresowaniem społeczeństwa aktualizacją danych adresowych w rejestrze przy

Obszar	Uszczegółowienie
	okazji wyborów samorządowych). W roku wyborczym prace dotyczące wyborów obejmują również szereg innych czynności, związanych m.in. ze sporządzaniem spisu wyborców, dopisaniem wyborców do spisu na wnioski wyborcy. W 2019 roku w okresie czynności wyborczych związanych z wyborami: do Parlamentu Europejskiego dopisano 415 wyborców, a do Sejmu i Senatu RP wpisano 1715 wyborców.
Działalność gospodarcza	W okresie sprawozdawczym wykonywano również zadania z zakresu <i>ustawy o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy</i> polegające na wprowadzeniu do systemu teleinformatycznego danych podlegających wpisowi. W 2019 r. wprowadzono do systemu CEiDG 6231 wniosków o dokonanie wpisu.
Wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	W 2019 r. ogółem wydano 455 zezwoleń w tym: • zezwolenia stałe (sklepy): 78, • zezwolenia stałe (gastronomia): 62, • jednorazowe zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych: 299, • catering: 16.
Przyznawanie świadczeń rodzinnych	Świadczenia rodzinne obejmują wiele różnych świadczeń, o różnej wysokości i skierowane do różnych grup. Są to świadczenia dla osób niepełnosprawnych i chorych (zasiłek pielęgnacyjny, dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenie „za życiem”), świadczenia dla opiekunów osób niepełnosprawnych (świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna), świadczenia związane z urodzeniem dziecka (becikowe, świadczenie rodzicielskie) oraz świadczenia dla rodzin z dziećmi (zasiłek rodzinny wraz z dodatkami). W 2019 roku na ten cel Miejskie Centrum Świadczeń (MCS) wydało 23 mln zł. Zadania te są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej, finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa.
Przyznawanie świadczeń 500plus	Świadczenie wychowawcze (potocznie zwane 500plus) jest największym zadaniem MCS. Jest to świadczenie mające na celu wsparcie rodziców w wydatkach związanych z wychowaniem dziecka do ukończenia 18 roku życia. Świadczenie od 1 lipca 2019 objęło wszystkie dzieci bez kryterium dochodowego. W 2019 r. Centrum wypłaciło świadczenia dla ponad 19,4 tys. dzieci w Opolu na łączną kwotę 85 mln zł. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.
Przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego	Świadczenie przeznaczone jest dla osób, które nie mogą wyegzekwować alimentów na dziecko od drugiego rodzica i spełniają kryterium dochodowe (800 zł na osobę w rodzinie). Wysokość zależna jest od wysokości zasądzonych alimentów, nie może być jednak większa niż 500 zł. W 2019 roku Centrum przyznało 7,1 tys. świadczeń na łączną kwotę 3 mln zł. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, finansowane w formie dotacji z budżetu państwa.
Przyznawanie świadczeń 300plus	Świadczenie to zostało wprowadzone w 2018 roku jako jednorazowe wsparcie dla rodziców w wysokości 300 zł (przyznawane i wypłacane w związku z rozpoczęciem roku szkolnego, bez względu na dochód). Należy się uczniom do ukończenia 20 roku życia, lub jeśli są niepełnosprawni - do ukończenia 24 roku życia. Od 1 sierpnia 2019 r., na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2019 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, wsparcie z programu „Dobry Start”, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego 2019/2020, przysługuje także na uczniów szkół policealnych i szkół dla dorosłych. W 2019 roku MCS wypłaciło 12,5 tys. takich świadczeń na łączną kwotę 3,8 mln zł. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, finansowane w formie dotacji z budżetu państwa.

Obszar	Uszczegółowienie
Przyznawanie dodatków mieszkaniowych	Dodatek mieszkaniowy to świadczenie mające na celu wsparcie osób w pokryciu wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania, pod warunkiem, że posiadają do tego mieszkania tytuł prawny, spełniają kryterium dochodowe i metrażowe. W 2019 r. Miasto wypłaciło 7,6 tys. takich świadczeń na łączną kwotę 1,6 mln zł. Jest to zadanie własne gminy finansowane ze środków Miasta Opole.
Przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych [trudne sytuacje]	Stypendia szkolne przyznawane są uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, spełniających kryterium dochodowe takie samo jakie obowiązuje w pomocy społecznej tj. 528 złotych na osobę w rodzinie. Stypendium to zwiększa się dodatkowo w zależności od innych trudnych okoliczności, które zachodzą w rodzinie jak np.: bezrobocie, niepełnosprawność, choroba, wielodzietność i in. Kwoty stypendium wynoszą między 148,80 zł a 248,00 na dziecko i wypłacane są zazwyczaj kwartalnie. W 2019 r. Centrum wypłaciło stypendia dla 600 uczniów na łączną kwotę 883 603,20 zł. Drugim świadczeniem przeznaczonym dla uczniów w trudnej sytuacji jest zasiłek szkolny. Jest to świadczenie jednorazowe, w wysokości 620 zł i przysługuje uczniowi, który znalazł się w trudnej sytuacji z powodu zdarzenia losowego. W 2019 r. Centrum wypłaciło zasiłki dla 16 uczniów na łączną kwotę 10 tys. zł. Stypendia i zasiłki są zadaniem własnym gminy, dofinansowywanym częściowo w formie dotacji z budżetu państwa.
Przyznawanie dodatków energetycznych	Dodatki energetyczne to świadczenie dla osób, które pobierają dodatek mieszkaniowy i są stroną umowy sprzedaży energii elektrycznej. Mają one na celu częściową rekompensatę kosztów ponoszonych na energię elektryczną. W 2019 roku Centrum wypłaciło 6 tys. dodatków energetycznych na łączną kwotę 85 tys. zł. Jest to zadanie z zakresu administracji rządowej, finansowane w formie dotacji z budżetu państwa.
Działania prowadzone wobec dłużników alimentacyjnych	Działania te są skutkiem zadań opisanych wcześniej. Polegają one na wykonywaniu działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych, co ma skutkować następnie spłatą zadłużenia alimentacyjnego. W wyniku działań w 2019 roku Centrum odzyskało kwotę 1,5 mln zł z czego część została przekazana na dochody gminy Opole.

Źródło: opracowanie własne

3.1.2. Urząd Stanu Cywilnego

Urząd Miasta Opola w okresie sprawozdawczym realizował również zadania w obszarze stanu cywilnego. Do najważniejszych z nich należały zagadnienia związane z rejestracją urodzeń, małżeństw, zgonów, wydawaniem odpisów i zaświadczeń z rejestru stanu cywilnego, dokonywaniem czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego, a także organizacją uroczystości przyjmowania oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński oraz uroczystości jubileuszowych.

W okresie sprawozdawczym w Urzędzie Stanu Cywilnego w Opolu sporządzono 6,2 tys. aktów stanu cywilnego, w tym 3,4 tys. aktów urodzenia, 576 aktów małżeństwa oraz 2,3 tys. aktów zgonów. Ponadto wykonywano szereg czynności materialno-technicznych, wydawano zaświadczenia, odpisy aktów, a także decyzje. W 2019 r. sześćdziesiąt pięć par otrzymało medale za długoletnie pożycie małżeńskie (Złote Gody). Łącznie zorganizowano 5 uroczystych jubileuszy „Złotych Godów”.

Tab.21. Podstawowe dane statystyczne w obszarze stanu cywilnego

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata		
		2017	2018	2019
1.	Sporządzenie aktów stanu cywilnego:	6680	6545	6193
	akty urodzenia	3686	3547	3356
	akty małżeństwa	718	683	576
	akty zgonu	2276	2315	2261
2.	Czynności materialno-techniczne	625	612	611
3.	Wydawanie zaświadczeń, zezwoleń oraz przyjmowanie oświadczeń	1314	1215	1253
4.	Wydawanie odpisów akt stanu cywilnego	23577	23897	25236
5.	Wydawanie decyzji w przedmiocie zmiany imion i nazwisk	90	77	100
6.	Sporządzenie wzmianek dodatkowych	2367	3663	3509
7.	Sporządzenie przypisków	12335	15664	16492
8.	Migracja aktów stanu cywilnego	28107	30763	27563
9.	Usuwanie niezgodności	3251	3031	2373
10.	Jubileusze „Złotych Godów”	4	5	5
	Liczba par, które otrzymały medale	56	72	65

Źródło: opracowanie własne

3.1.3. Nieodpłatne poradnictwo prawne

W mieście Opolu funkcjonuje 5 punktów, w których świadczona jest nieodpłatna pomoc prawna. W punktach tych dyżurują adwokaci, radcowie prawni oraz prawnicy z organizacji pozarządowych lub stowarzyszeń. Punkty znajdują się w różnych częściach miasta. Godziny świadczenia pomocy zostały ustalone tak, by ułatwić mieszkańcom dostęp do usługi. Co roku przybywa mieszkańców, którzy korzystają z nieodpłatnej pomocy prawnej, rośnie też świadomość prawna społeczeństwa. Miasto Opole zapewnia odpowiednie warunki świadczonych usług oraz rozpowszechnia informacje na temat ich dostępności (np. poprzez informacje na stronie internetowej www.opole.pl oraz umieszczone na citylight'ach rozstawionych na terenie Miasta oraz artykuły w magazynie *Opole i kropka*).

W listopadzie 2019 r. zostały podpisane porozumienia w sprawie funkcjonowania nieodpłatnej pomocy prawnej w mieście Opolu z Okręgową Radą Adwokacką i Okręgową Izbą Radców Prawnych. Zawarto też 5 umów z adwokatami, 5 z radcami prawnymi. Podpisana została umowa na organizację jednego punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz umowa na organizowanie dwóch punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Tab.22. Podstawowe dane statystyczne w obszarze nieodpłatnego poradnictwa prawnego

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata		
		2017	2018	2019
1	Liczba udzielonych porad prawnych przez adwokatów (1 punkt npp)	252	384	337
2	Liczba udzielonych porad prawnych przez radców prawnych (1 punkt)	204	187	188
3	Liczba udzielonych porad prawnych przez organizacje pozarządowe (3 punkty)	543	404	356

Źródło: opracowanie własne

3.1.4. Opieka żłobkowa

W okresie sprawozdawczym Miasto Opole wspierało rozwój instytucji opieki nad małymi dziećmi w wieku do lat 3, co przekładało się na zwiększenie dostępności miejsc opieki dla małych dzieci. W 2019 r. na terenie miasta Opola funkcjonowało 27 żłobków oferujących 1 698 miejsc opieki nad dziećmi w wieku od 20 tygodnia życia do lat 3. Żłobki prowadzone były przez Miasto Opole (5 placówek) oraz przez 17 podmiotów niepublicznych (22 placówki). W oparciu o obowiązujące przepisy Miasto Opole udzieliło dotacji celowej w łącznej wysokości 7,9 mln zł dla 17 podmiotów niepublicznych prowadzących na terenie miasta Opola żłobki na każde dziecko objęte opieką w żłobku.

Tab.23. Podstawowe dane statystyczne w obszarze opieki żłobkowej

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata		
		2017	2018	2019
1	Liczba miejsc w żłobkach na terenie Miasta Opola [szt.]	1 413	1 637	1698
2	Liczba żłobków na terenie miasta Opola [szt.]	24	27	27
3	Wysokość dotacji udzielonej podmiotom prowadzącym żłobki niepubliczne [mln zł]	5,8	6,5	7,9

Źródło: opracowanie własne

3.1.5. Oświata

W okresie sprawozdawczym Miasto Opole prowadziło 77 jednostek oświatowych, w ramach których funkcjonowało łącznie 109 różnego typu placówek, tj.: 36 przedszkoli, 23 szkoły podstawowe, 1 szkoła podstawowa dla dorosłych, 36 szkół ponadpodstawowych oraz 74 oddziały dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych w szkołach innego typu, a także 9 placówek oświatowych, w tym m.in.: centrum kształcenia zawodowego oraz ośrodek doskonalenia nauczycieli.

Kształcenie, wychowanie i opiekę w przedszkolach i szkołach realizowano dla ponad 20 tys. dzieci i młodzieży. Kształcenie, wychowanie i opiekę prowadzono w 900 oddziałach.

Tab.24. Podstawowe dane statystyczne w obszarze oświaty w Opolu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata			Uwagi
		2017	2018	2019	
1	Liczba przedszkoli (publiczne, niepubliczne)	57	57	59	36 publicznych przedszkoli; 23 niepublicznych przedszkoli i punktów przedszkolnych
2	Liczba miejsc w przedszkolach (publiczne i niepubliczne)	4896	5023	5 157	3876 w publicznych przedszkolach; 1147 w niepublicznych przedszkolach i punktach przedszkolnych
3	Liczba publicznych szkół podstawowych	23	23	23	Stan na 30 września 2019 r.
4	Liczba uczniów w publicznych szkołach podstawowych	8117	8848	8653	Stan na 30 września 2019 r. W tym liczba uczniów szkoły dla dorosłych 32 os.
5	Liczba szkół publicznych ponadgimnazjalnych	23	23	0	Stan na 30 września 2019 r.

6	Liczba uczniów w publicznych szkołach ponadgimnazjalnych	7320	7094	0	Stan na 30 września 2019 r.
7	Liczba szkół publicznych ponadpodstawowych	13	13	36	Stan na 30 września 2019 r.
8	Liczba uczniów w publicznych szkołach ponadpodstawowych	761	711	9 540	Stan na 30 września 2019 r.
9	Liczba etatów pedagogicznych	2,6 tys.	2,7 tys.	2,7 tys.	Stan na 5 maja 2020 r.
10	Wartość inwestycji w oświacie	4,2 mln zł	12 mln zł	10,8 mln zł	Stan na koniec 2019 r.

Źródło: opracowanie własne

W 2019 r. (za rok szkolny 2018/19) we wszystkich szkołach podstawowych funkcjonowały świetlice szkolne. Opieką świetlicową objętych było ponad 3 tys. uczniów klas I-VIII, w tym 2474 uczniów klas I-III oraz 723 uczniów klas IV-VIII. Dodatkowo doraźną opieką objęto 1043 uczniów klas I-VIII. Czas pracy świetlic szkolnych był zróżnicowany, dostosowany do potrzeb rodziców i możliwości szkoły. W większości szkół świetlice szkolne zapewniały dzieciom opiekę od godz. 6³⁰ do 16³⁰ lub 17⁰⁰. W roku szkolnym 2018/19 szkoły podstawowe przeznaczyły na organizację opieki w świetlicach 2597,50 godzin, co stanowi 107,43 etatów. Godziny te realizowało 200 nauczycieli.

W okresie sprawozdawczym Miasto realizowało również zadania w zakresie opieki nad dziećmi w czasie letniego i zimowego wypoczynku. Na okres letnich i zimowych wakacji przygotowano bogatą ofertę wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, w tym dla dzieci z rodzin w trudnej sytuacji życiowej. Były to propozycje stacjonarne i wyjazdowe, z bogatym programem działań artystycznych, sportowych i profilaktycznych. W okresie ferii zimowych (28 stycznia -10 lutego 2019 r.) zapewniono dzieciom i młodzieży szkolnej pozostającej w miejscu zamieszkania wypoczynek. W celu realizacji akcji „Biała zima w mieście” wygospodarowano środki finansowe na zakup materiałów do zajęć, materiałów pomocniczych do realizacji programów, nagród rzeczowych w konkursach, turniejach, wynajem miejskich obiektów sportowych (m.in. ścianka wspinaczkowa, park trampolin, rolkowisko, basen), a także na organizację półkolonii. Międzyszkolny Ośrodek Sportowy organizował: otwarte zajęcia rekreacyjno – sportowe dla dzieci i młodzieży, półkolonie (turnus dla 44 uczestników) – dopołudniowe zajęcia artystyczne, sportowe, rekreacyjne dla dzieci młodszych, zimowisko dla 45 dzieci rodzin dotkniętych wykluczeniem społecznym lub nim zagrożonych w Bielsku-Białej. Ogółem w zajęciach proponowanych przez MOS wzięło udział 831 uczestników. Młodzieżowy Dom Kultury przygotował: zajęcia otwarte, zajęcia warsztatowe dla stałych uczestników zajęć, zajęcia organizowane w szkołach przez nauczycieli MDK, chóry szkolne, półkolonie dla dzieci niepełnosprawnych „Zima z przygodą”, 2 turnusy półkolonii „Biała Zima”. Łącznie z oferty programowej MDK skorzystały 1163 osoby. W ramach akcji wypoczynku letniego dzieci i młodzieży MDK i MOS zorganizowały wiele różnego rodzaju zajęć otwartych oraz propozycje dla stałych uczestników zajęć. Ponadto, w ramach współpracy międzynarodowej miast partnerskich MDK zorganizował pobyt w Opolu grupy polonijnej z Białorusi. W wymianie brało udział 30 osób. Ze wszystkich form wypoczynku letniego, zorganizowanych przez placówki oświatowe, skorzystało blisko 1,8 tys. uczniów, ze szkół podstawowych i gimnazjów. Wypoczynek finansowany był z budżetu Miasta Opola.

W okresie sprawozdawczym Miasto realizowało również zadania związane z wypłatą stypendiów motywacyjnych. W 2019 r. (za rok szkolny 2018/19) pomoc materialną o charakterze motywacyjnym

otrzymało łącznie 1 740 uczniów szkół prowadzonych przez Miasto Opole (za I semestr – 398, za II semestr – 1 342. Na realizację tego zadania przeznaczono środki finansowe w wysokości 180,8 tys. zł.

W 2019 r. w obszarze oświaty zrealizowano inwestycje za kilkanaście milionów złotych. W ramach zadania prowadzono liczne prace inwestycyjno-remontowe (tab. 25).

Tab.25. Wybrane inwestycje w obszarze oświaty w 2019 r.

Lp.	Wyszczególnienie
1	Rozbudowa budynku PSP nr 9- dobudowano nowe skrzydło budynku – uzyskano 6 pomieszczeń dydaktycznych, 2 świetlice, pomieszczenia sanitarne i administracyjne, na poddaszu utworzono 2 sale dydaktyczne z zapleczem socjalnym
2	Przebudowano zaplecze szatniowo-sanitarne w bloku sportowym PSP nr 5, ZSZ im. Staszica oraz przebudowano sanitariaty w PSP nr 10, PLO nr VIII, MODN- bud. B
3	Wykonano kompleksową termomodernizację segmentu E w obiekcie PSP nr 14 oraz docieplono 2 ściany budynku C w ZPO
4	W ramach realizowanego projektu pn. "Wsparcie kształcenia zawodowego w kluczowych dla regionu branżach" dokonano adaptacji pomieszczeń parteru, I i III piętra na pracownie dydaktyczne (gastronomiczne, barmańską logistyczną) oraz wybudowano zewnętrzną windę osobową przy budynku C ZPO
5	Wymieniono stolarkę okienną na elewacji bocznej oraz frontowej budynku PLO nr VIII
6	Przeprowadzono wymianę pokrycia dachowego na obiektach: przedszkola nr 59 i nr 61, PSP nr 11, PSP nr 14 – seg. D I C, PSP nr 32, ZSB, internat ZSM
7	Wymieniono urządzenia na placach zabaw oraz dokupiono nowe w przedszkolu nr 59 oraz w PSP nr 2, PSP nr 26, PSP nr 33
8	Zmodernizowano instalację centralnego ogrzewania w PP nr 24, zakupiono kocioł grzewczy w PP nr 59 oraz piec gazowy w PP nr 18, wymieniono nagrzewnice w kotłowniach w hali namiotowej PLO nr III
9	Wykonano wewnętrzną linię zasilającą z przyłączem w PSP nr 10, zmodernizowano instalację elektryczną w PSP nr 14, sieć informatyczną w ZSP nr 2, wykonano okablowanie sieci LAN w PLO nr II, wdrożono system klimatyzacji w PP nr 26
10	W PSP nr 33 dostosowano pomieszczenia na sale lekcyjne i świetlicę edukacji wczesnoszkolnej, utworzono pracownię fizyczną w PLO nr VIII
11	Przebudowano drogę wewnętrzną w ZSP nr 2, wymieniono nawierzchnię placu przed budynkiem w PLO nr IX
12	Przebudowano kanalizację wodno – ściekową w PSP nr 21

Źródło: opracowanie własne

3.1.6. Ośrodek akademicki

Wyróżnikiem miasta jest jego akademickość – rozumiana bardzo szeroko, od studentów, nauczycieli akademickich, przez infrastrukturę, po dużą aktywność i zaangażowanie tego środowiska. W Opolu kształci się około 19 tys. studentów, a liczba absolwentów wynosi aktualnie ok. 5,5 tys. osób rocznie. Strategia rozwoju miasta zakłada partnerską współpracę z uczelniami i społecznością akademicką. Współpraca ta przykładowo dotyczyć może udostępniania infrastruktury miejskiej dla zaspokojenia potrzeb środowiska akademickiego, zapewnienia dobrej obsługi komunikacyjnej obiektów uczelni, koordynacji działań w obszarach kompetencji Miasta służących rozwojowi uczelni, promocji opolskiego ośrodka naukowego w kraju i za granicą, osiągania wspólnych celów w realizacji programów edukacyjnych i wychowawczych w miejskich jednostkach oświatowych, a także promowania szczególnie uzdolnionej młodzieży.

Akademickie Opole stawia nie tylko na twardą infrastrukturę, ale coraz częściej także na czynniki miękkie, transfer wiedzy oraz rozwój kadr. W okresie sprawozdawczym, tak jak w latach poprzednich Miasto sukcesywnie wspierało rozwój środowiska akademickiego. Wsparcie to objęło m.in. stypendia studenckie i doktoranckie, granty naukowe, czy dotacje na dofinansowanie działalności naukowej. W 2019 r. prowadzono także serwis informacyjny www.opolekampus.pl oraz profil w mediach społecznościowych.

W obszarze stypendiów naukowych Prezydenta Miasta Opola, w okresie sprawozdawczym, Miasto realizowało dwa programy stypendialne. Celem programów jest wsparcie opolskiego środowiska akademickiego poprzez zachęcanie do stałego rozwoju i podnoszenia osiąganych wyników, do aktywnej działalności w kołach naukowych, stowarzyszeniach i fundacjach. Pierwszym programem były stypendia Prezydenta Miasta dla studentów wykazujących się znaczącymi osiągnięciami naukowymi. Drugim był program wsparcia materialnego doktorantów wykazujących się znaczącymi osiągnięciami naukowymi. Stypendia przyznawane były w trzech dziedzinach: za osiągnięcia naukowe, za osiągnięcia kulturalno-artystyczne i za osiągnięcia oraz zaangażowanie w działalność społeczną lub działalność na rzecz środowiska akademickiego. W 2019 r. przyznano łącznie 27 stypendiów na okres od października 2018 r. do czerwca 2019 r. na łączną kwotę 120,5 tys. zł (tab. 25a).

Tab.25a. Wsparcie opolskiego środowiska akademickiego przez Miasto Opole poprzez programy stypendialne (2019 r.)

Lp.	Rodzaj stypendiów	Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano stypendium	Wartość wsparcia
1	Stypendia dla studentów uczelni z Opola wykazujących się znaczącymi osiągnięciami, w tym:		21 osób	82,2 tys. zł
		- za znaczące osiągnięcia naukowe	18 osób	
		- za znaczące osiągnięcia kulturalno-artystyczne	2 osoby	
		- za osiągnięcia oraz zaangażowanie w działalność społeczną lub działalność na rzecz środowiska akademickiego	1 osoba	
2	Stypendia dla doktorantów uczelni wyższych z Opola wykazujących się znaczącymi osiągnięciami, w tym:		6 osób	38,3 tys. zł
		- nauki humanistyczne i społeczne	2 osoby	
		- grupa nauk ścisłych i inżynierskich	3 osoby	
		- grupa nauk o życiu	1 osoba	

Źródło: opracowanie własne

W okresie sprawozdawczym ogłoszono również kolejny nabór wniosków o przyznanie dotacji celowej na realizację projektów badawczo-rozwojowych pn. **Grant Naukowy Prezydenta Miasta Opola** skierowany do uczelni wyższych z terenu Opola. W 2019 r. Miasto przeznaczyło dotację dla Politechniki Opolskiej na projekt badawczo-rozwojowy polegający na opracowaniu oraz wdrożeniu komplementarnych narzędzi wsparcia procesu edukacji w oparciu o współpracę z opolskim środowiskiem dydaktycznym w obszarze nauk związanych z robotyką oraz informatyką. Celem projektu jest wzmocnienie wizerunku oraz potencjału Opola, jako ośrodka akademicko-dydaktycznego, jak i gospodarczego przez podniesienie kompetencji wśród opolskich studentów oraz młodzieży szkolnej w obszarze nauk związanych z robotyką oraz informatyką. Wartość grantu wyniosła ok. 40 tys. zł.

W okresie sprawozdawczym Miasto Opole udzieliło również pomocy finansowej w formie dotacji celowych dla Państwowej Medycznej Wyższej Szkoły Zawodowej w Opolu (ok. 105 tys. zł) oraz Uniwersytetu Opolskiego (900 tys. zł). W odniesieniu do szkoły medycznej: w ramach dotacji celowej w 2018 r. zrealizowano zakup pierwszego wyposażenia laboratorium chemii medycznej pozwalający na przeprowadzanie badań naukowych bezpośrednio związanych z chorobami cywilizacyjnymi (jak choroby metaboliczne, otyłości cukrzyca oraz chorobami neurodegeneracyjnymi jak m. in. Choroba Alzheimera). W 2019 r. uzupełniono wyposażenie do laboratorium chemii medycznej, co umożliwiło prowadzenie zajęć dydaktycznych na bardzo wysokim poziomie oraz pozwoliło na ubieganie się o granty badawcze. W odniesieniu do Uniwersytetu Opolskiego środki finansowe zostały wykorzystane w formie dotacji na zakup aparatu rentgenowskiego z ramieniem typu C wraz ze stołem z pływającym blatem na potrzeby wyposażenia Pracowni Elektrofizjologii Kliniki Kardiologii Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Opolu w związku z prowadzonymi tam działaniami z zakresu dydaktyki w ramach nowopowstałego kierunku lekarskiego.

W okresie sprawozdawczym Miasto aktywnie wspierało również środowisko akademickie poprzez wsparcie finansowe organizacji wydarzeń społeczno-kulturalnych oraz sportowych. Ze wsparcia miejskiego korzystał w tym zakresie samorząd studencki. Dotacje zostały udzielone m.in. na organizację: Piastonaliów, XXIX Zimowej Giełdy Piosenki w Opolu, czy VII Muzycznego Spotkania na Wzgórzu Uniwersyteckim. Z kolei z dotacji dla klubów sportowych korzystały akademickie związki sportowe. Pomoc Miasta w tym zakresie objęła m.in. przygotowanie drużyny koszykówki mężczyzn AZS KU Politechniki Opolskiej do zawodów I ligi w sezonie 2019/2020.

Miasto Opole wraz ze środowiskiem akademickim przygotowuje oraz realizuje także projekty. W 2019 r. Miasto przystąpiło do porozumienia z Uniwersytetem Opolskim na wspólne przygotowanie i realizację projektu pn. *Zakup wyposażenia na potrzeby Zamku Górnego w Opolu wraz z realizacją działań edukacyjnych i informacyjnych*. Miasto wraz z uczelnią przygotowało wspólny projekt, na dofinansowanie którego stara się o pozyskanie środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 z poddziałania dotyczącego dziedzictwa kulturowego i kultury. Wg stanu na koniec maja 2020 r. projekt znajdował się w fazie oceny.

Miasto oferuje również atrakcyjną ofertę cenową w lokalnym transporcie publicznym. Studenci oraz doktoranci mają możliwość zakupu dedykowanego biletu semestralnego uprawniającego do dowolnej liczby przejazdów przez kolejnych 140 dni na wszystkich liniach komunikacyjnych MZK (miejskich lub pozamiejskich – w zależności od wariantu).

3.1.7. Bezpieczeństwo mieszkańców

W 2019 r. Urząd Miasta Opola realizował istotne zadania w obszarze zarządzania kryzysowego. Najważniejsze z nich wiązały się z zabezpieczeniem przeciwpożarowym i działalnością ochotniczych straży pożarnych, wsparciem finansowym Policji oraz działalnością straży miejskiej.

W 2019 r. na terenie miasta Opola funkcjonowało 10 jednostek OSP, z czego osiem jednostek było włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. OSP w swoich szeregach skupiały 264 strażaków, którzy biorą czynny udział w działaniach ratowniczych i szkoleniach. Poza tym każda jednostka posiada dodatkowo po kilkunastu członków wspierających i honorowych, którzy pełnią funkcje pomocnicze i wspierające działalność jednostek OSP. Wszystkie jednostki OSP są zobowiązane do utrzymania gotowości bojowej. Są one umundurowane, wyposażone w samochody pożarnicze, sprzęt ratowniczy. Są przygotowane do walki z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi, do realizacji

zadań związanych z ratownictwem technicznym, wysokościowym, wodnym i przedmedycznym. Jednostki OSP miasta Opola posiadają 31 samochody specjalistyczne – pożarnicze, w tym dwa nowe samochody pożarnicze zakupione w 2019 r. Scania – ciężki pożarniczy posiadający 5 000 l zbiornik wodny i VOLVO średni samochód ratowniczy ze zbiornikiem wodnym 3 000 l oraz 9 samochodów do ratownictwa technicznego (drogowego). Pięć jednostek OSP miasta Opola jest wyposażonych w łódzie z silnikami zaburtowymi. Z budżetu miasta Opola dofinansowano zakup przyczepki powodziowo-ekologicznej wraz z wyposażeniem jako 50% dofinansowania do realizacji zadania współfinansowanego ze środków WFOŚiGW w Opolu.

Tab.26. Podstawowe dane statystyczne w obszarze zarządzania kryzysowego

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata			Uwagi
		2017	2018	2019	
1	Liczba ochotniczych straży pożarnych	10	10	10	
2	Liczba ochotniczych straży pożarnych włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego	7	8	8	
3	Wsparcie finansowe policji [w tys. zł]	220	229	208	2017 - rekompensata pieniężna za czas służby w czasie ponadnormatywnym, dofinansowanie zakupu radiowozów; 2018 - rekompensata pieniężna za czas służby w czasie ponadnormatywnym, dofinansowanie zakupu radiowozów, staże adaptacyjne policjantów oraz pokrywanie wydatków inwestycyjnych i zakup niezbędnych towarów 2019 - rekompensata pieniężna za czas służby w czasie ponadnormatywnym, staże adaptacyjne policjantów
4	Wartość dotacji celowych na zakup samochodów ratowniczych do prowadzenia akcji ratowniczych przez OSP [w tys. zł]	248	540	440 – budżet miasta Opola, 950 – tzw. BO	W 2017 r. 1 pojazd, w 2018 r. 2 pojazdy, w 2019 r. 3 pojazdy, przyczepka powodziowo-ekologiczna – 1.

Źródło: opracowanie własne

W 2019 roku na podstawie porozumień oraz stosownych uchwał Rada Miasta Opola przekazała na Fundusz Wsparcia Policji z przeznaczeniem dla Komendy Miejskiej Policji w Opolu oraz Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu środki finansowe na:

- 120 tys. zł - rekompensata pieniężna za czas służby ponadnormatywnej. Środki na patrole ponadnormatywne wykorzystane zostały w całości. Dzięki środkom finansowym zrealizowano 468 służb;
- 88 tys. zł - staże adaptacyjne funkcjonariuszy znajdujących się w służbie przygotowawczej w Policji na terenie miasta Opola (środki przekazane na zakup usługi żywienia, usługi zakwaterowania oraz usługi pralniczej).

W okresie sprawozdawczym zadania służbowe wynikające z katalogu *ustawy o strażach gminnych*, aktów prawa miejscowego oraz zadań zleconych przez Gminę realizowała Straż Miejska. Szczegółowe

sprawozdanie z działalności Straży Miejskiej w Opolu w 2019 roku zaprezentowano Radzie Miasta Opola w dniu 27 lutego 2020 r. W celu kontynuacji współpracy pomiędzy Miastem Opole a Gminą Komprachcice w zakresie wspólnej Straży Miejskiej, zgodnie z zawartym Aneksem do porozumienia międzygminnego przedłużono okres zawarcia Porozumienia do dnia 31 grudnia 2019 r. Na podstawie zawartej umowy finansowej, Gmina Komprachcice przekazała dotację w wysokości 92 tys. zł na realizację tego zadania w 2019 roku.

W 2019 r. Straż Miejska w Opolu zakupiła specjalistyczny samochód do przewozu osób bezdomnych, nietrzeźwych i zatrzymanych. Ponadto, został wyremontowany i oddany do użytku obiekt dla Oddziału EKO przy ul. Niemodlińskiej.

3.1.8. Pomoc rodzinie

W okresie sprawozdawczym Miasto Opole realizowało szereg ustawowych zadań związanych z szeroko pojętą pomocą rodzinie. Dużą część zadań realizowano poprzez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu. Zadania te skupiały się na: organizacji wsparcia oraz pomocy osobom i rodzinom będącym w potrzebie, wspieraniu rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, pomocy osobom długotrwale bezrobotnym, a także udzielaniu specjalistycznej pomocy psychologicznej.

Tab.27. Katalog wybranych działań realizowanych przez Miasto w okresie sprawozdawczym w zakresie pomocy rodzinie (działalność MOPR w Opolu)

Obszar	Realizowane zadania
Organizowanie wsparcia oraz pomoc osobom i rodzinom z terenu miasta Opola będącym w potrzebie	W okresie sprawozdawczym realizowano zadania w zakresie umożliwiania osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Obszar obejmował udzielanie świadczeń materialnych i niematerialnych opisanych w <i>ustawie o pomocy społecznej</i> .
Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Realizowane zadania wiązały się z podejmowaniem działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji (udzielanie schronienia w pieczy instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej, opieki asystenta rodziny i koordynatora pieczy zastępczej).
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	Obszar objął pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, gdy naruszane są podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, poprzez: poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne, zawodowe i rodzinne; zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia.
Pomoc osobom długotrwale bezrobotnym	Działania (Klub Integracji Społecznej) mające na celu pomoc w znalezieniu pracy na czas określony lub na czas wykonania określonej pracy u pracodawców, wykonywania usług na podstawie umów cywilnoprawnych oraz przygotowanie do podjęcia zatrudnienia; prace społecznie użyteczne; roboty publiczne.
Udzielanie natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy	Zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu przez Ośrodek interwencji Kryzysowej. Celem było przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie.

Źródło: opracowanie własne

Tab.28. Podstawowe dane statystyczne w obszarze pomocy rodzinie

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata		
		2017	2018	2019
1	Liczba rodzin/osób którym w drodze decyzji administracyjnych przyznano świadczenie	3 301	2 400	2 482
2	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej	180	186	279 (198 w Opolu + 81 poza Opolem)
3	Liczba osób w rodzinach, w których przeprowadzono wywiady środowiskowe	2 770	2 619	2513
4	Liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenia niepieniężne	1 491	1 430	1904
5	Liczba decyzji kierujących do domów pomocy społecznej	108	116	296
6	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania przyznanych decyzją MOPR	305	394	417
7	Liczba seniorów korzystających ze świadczeń (usług) w domach dziennego pobytu	913	827	977
8	Liczba osób bezrobotnych uczestniczących w zajęciach służących reintegracji zawodowej w Klubie Integracji Społecznej	168	110	99
9	Liczba porad specjalistów udzielonych w ramach interwencji kryzysowej	2 954	3 997	7108
10	Liczba osób korzystających z ochrony przed przemocą w rodzinie	211	319	291

Źródło: opracowanie własne

Miasto realizowało również liczne programy oraz projekty przyjęte w ostatnich latach przez Radę Miasta Opola. Najważniejsze z nich to:

- **„Centrum RE-Start” - kompleksowy program reintegracji społeczno-zawodowej w Opolu**
W 2019 r. nastąpiła przebudowa lokalu mieszczącego się przy ul. Sienkiewicza. Przystosowano lokal do działalności projektu „Centrum Re-Start”.
Od początku 2019 r. KIS w porozumieniu z PUP Opole rozpoczął rekrutację uczestników do kompleksowego programu reintegracji społecznej i zawodowej. W ramach programu utworzono i wyposażono 3 warsztaty zawodowe oraz miejsce do społecznych i zawodowych działań integracyjnych w nowej siedzibie KIS, przy ul. Sienkiewicza 29. Utworzono 10 miejsc reintegracji społecznej i zawodowej, w ramach których uczestnicy projektu biorą udział w półrocznym treningu pracy w wymiarze 120 godzin miesięcznie. Trening pracy prowadzony jest przez instruktorów reintegracji zawodowej w warsztacie krawieckim, stolarsko – tapicerskim i remontowo – budowlanym, gdzie uczestnicy programu nabywają nowych umiejętności zawodowych, odbudowują zdolność do samodzielnego świadczenia pracy i odpowiedzialności za nią. Osoby te pod nadzorem instruktorów wykonują nieodpłatne usługi dla mieszkańców Opola w zakresie prac remontowych w ich mieszkaniach, napraw i przeróbek mebli, w tym tapicerowanych oraz drobnych przeróbek krawieckich. W ramach programu prowadzone są również działania aktywizacyjne w obszarach społecznym i zawodowym w formie warsztatów grupowych oraz sesji indywidualnych, prowadzonych przez specjalistów ds. aktywizacji społecznej i zawodowej. Uczestnicy korzystają również z konsultacji psychologicznych oraz prawniczych według indywidualnych potrzeb. W 2019 roku zrealizowano pierwszą edycję programu, rozpoczęto drugą. I edycję ukończyło 7 osób, dwie z nich podjęły zatrudnienie na otwartym rynku pracy, jedna – staż zawodowy.

- **„Trudny start, lepsza przyszłość” - program wsparcia rodzin i pieczy zastępczej w mieście Opolu**
W 2019 roku w ramach wsparcia osób przebywających w pieczy zastępczej zorganizowano i przeprowadzono dwa wyjazdy aktywizacyjno-integracyjne, w tym jeden wraz z rodzicami zastępczymi i biologicznymi. W trakcie wyjazdów świadczone usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym. W sumie wzięły w nich udział 64 osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Natomiast w ramach wsparcia rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze, w tym w sytuacji zagrożenia utraty możliwości opieki nad dziećmi, zorganizowano zajęcia w zakresie doskonalenia umiejętności rodzicielskich. W Akademii Rodzica wzięło udział 9 osób. Dodatkowo prowadzone były różnego rodzaju terapie i zajęcia z dziećmi w placówkach wsparcia dziennego.
- **„Centrum Pomocy” - wsparcie osób niesamodzielnych oraz opiekunów faktycznych w Opolu**
W 2018 roku MOPR, MOPOBiU oraz ŚdS „Magnolia” w Opolu rozpoczęły realizację projektu, którego celem jest rozwój usług opiekuńczych na rzecz 50 osób niesamodzielnych z miasta Opola. Usługi opiekuńcze świadczone są w miejscu zamieszkania.

Miasto realizowało również uchwalone Programy w zakresie wsparcia rodzin. Do najważniejszych należały Program "Opolska Rodzina" na lata 2019 – 2029 oraz programy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrony zdrowia psychicznego oraz zapobiegania przestępczości.

Tab.29. Realizacja wybranych programów w obszarze pomocy rodzinie

Lp.	Program	Opis realizacji
1	Program "Opolska Rodzina" na lata 2019 – 2029	W 2019 r. prowadzono działania związane z koordynacją zadań dot. Karty „Opolska Rodzina” oraz „Opolski Senior” . W okresie sprawozdawczym wydano 16 371 kart. Do współpracy pozyskano partnerów, tj. przedsiębiorców, instytucje, organizacje oferujące ulgi i zniżki dla posiadaczy Karty (na koniec okresu sprawozdawczego było prawie 120 partnerów). Z obu możliwości, na podstawie stosownych porozumień, mogli również korzystać mieszkańcy Gminy Komprachcice.
2	Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018 - 2020	W okresie sprawozdawczym, działania profilaktyczne realizowano w MOPR przez: • Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, gdzie przyjęto 294 osoby – ofiar przemocy, świadków przemocy oraz sprawców przemocy • Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który udzielił pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej, organizując również w zależności od potrzeb, czasowy pobyt osobom bezdomnym z terenu Opola. W 2019 r. w Ośrodku Interwencji Kryzysowej udzielono 7108 specjalistycznych porad dla 2738 osób.
3	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019	W 2019 r. prowadzono punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych. Punkt ten prowadzony był przez MOPR. Pracownicy punktu (2 osoby) udzielili w 2019 r. 327 porad, z których skorzystało 109 osób. Po raz trzynasty zrealizowano zadanie pn. „Wsparcie rodziny z problemem alkoholowym” poprzez zorganizowanie turnusu terapeutycznego dla osób i rodzin z problemem uzależnienia. Z oferty skorzystało 27 osób dorosłych i 7 dzieci.
4	Miejski program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2015 - 2019	W ramach programu realizowano przede wszystkim działania związane z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym głównie procedury Niebieskiej Karty. W 2019 roku zespół interdyscyplinarny przeprowadził 272 tego typu postępowania. W roku sprawozdawczym odbyło się 212 posiedzeń grup roboczych. Realizując porozumienie z Aresztem Śledczym w Opolu pracownicy OIK podejmowali działania mające na celu przygotowanie osób opuszczających Zakład Karny do życia w społeczeństwie. W ramach współpracy udzielono 66 porad indywidualnych 57 osobom osadzonym oraz 18 porad indywidualnych 12 osobom odbywającym karę pozbawienia wolności.

Źródło: opracowanie własne

3.1.9. Kultura, turystyka, zabytki i współpraca zagraniczna

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym zadania własne gmin obejmują m.in. sprawy kultury, ochrony zabytków i opieki nad nimi, sprawy turystyki oraz współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw. W okresie sprawozdawczym aktywną i szeroką działalność prowadziły miejskie jednostki organizacyjne – instytucje kultury – Miejska Biblioteka Publiczna, Galeria Sztuki Współczesnej, Opolski Teatr Lalki i Aktora, Muzeum Polskiej Piosenki oraz Narodowe Centrum Polskiej Piosenki. W okresie tym Miasto aktywnie zarządzało również obiektami stanowiącymi istotne atrakcje turystyczne w mieście.

Na koniec okresu sprawozdawczego Miejska Biblioteka Publiczna miała ponad 40 tys. czytelników, dla których zakupiono 7,5 tys. egzemplarzy wydawnictw. Galeria Sztuki Współczesnej zorganizowała 23 wystawy i akcje. Intensywnie prowadzono również działalność edukacyjną Galerii. Aktywnie działał również Opolski Teatr Lalki i Aktora. Łącznie w 2019 r. zorganizowano ponad tysiąc wydarzeń kulturalnych, w których uczestniczyło 69 tys. osób. Aktywne działania podejmowało również Muzeum Polskiej Piosenki oraz Narodowe Centrum Polskiej Piosenki.

Tab.30. Realizacja wybranych działań w miejskich jednostkach kultury (2019 r.)

Lp.	Instytucja kultury	Uszczegółowienie
1	Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Pawła II w Opolu	- MBP dla swoich oddziałów i filii zakupiła 7 462 egz. wydawnictw. - Na dzień 31.12.2019 zarejestrowanych było 40 542 czytelników. - Do końca 2019 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej odbyło się 2 547 imprez, w których uczestniczyło 100 848 osób.
2	Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu	Do końca grudnia 2019 r. z różnorodnej oferty Muzeum skorzystało 41 045 osób (zwiedzanie, prelekcje, spotkania, wystawy, warsztaty, koncerty, imprezy plenerowe i działania edukacyjne).
3	Galeria Sztuki Współczesnej w Opolu	- W 2019 roku zorganizowano 23 wystawy i akcje (performanse, spektakle, pokazy multimedialne i muzyczne itp.): wystawy w głównym budynku Galerii – 8, wystawy w kameralnej Galerii Aneks – 11, wystawy w plenerze – 2, wystawy w innych instytucjach -1, akcje w GSW – 1. Przygotowano także rezydencje artystyczne – 4, wydano 5 książek. - Frekwencja działań zorganizowanych przez Galerię Sztuki Współczesnej w 2019 roku wyniosła 21262 osoby. - Intensywnie prowadzona była działalność edukacyjna Galerii - oprowadzenia, warsztaty, wykłady, kursy i spotkania. - W 2019 r. Galeria była współorg. konkursu na opracowanie projektu rzeźbiarsko-architektonicznego Pomnika Władysława II Księcia Opolskiego.
4	Opolski Teatr Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki w Opolu	W 2019 roku Opolski Teatr Lalki i Aktora zorganizował: 458 przedstawień w siedzibie dla 40215 widzów; 9 przedstawień poza siedzibą; 39 przedstawień w ramach XXVII Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Lalek dla 3646 widzów; 103 lekcje teatralne do spektakli dla 2456 uczestników; 304 warsztaty dla 3327 uczestników. Łącznie w roku 2019 roku Opolski Teatr Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki zorganizował 1082 wydarzenia kulturalne, w których uczestniczyły 69 373 osoby.
5	Narodowe Centrum Polskiej Piosenki w Opolu	W 2019 roku Centrum zorganizowało następującą liczbę wydarzeń: - dział organizacji imprez: 141 przedsięwzięć dla 113 200 osób; - Klub Osiedlowy Metalchem 1128 zajęć dla 20 727 uczestników oraz Dom Kultury TSKN na Śląsku Opolskim 203 przedsięwzięcia dla 2 713 uczestników.

Źródło: opracowanie własne

W okresie sprawozdawczym realizowano szereg wydarzeń społecznych i kulturalnych, koncertów, warsztatów, eventów dla uczestników o różnych zainteresowaniach i o szerokim przedziale wiekowym. W 2019 r. realizowano m.in. dwa duże wydarzenia kulturalne w mieście: Dni Opola oraz Noc Kultury. Obie te imprezy to promocja kultury i historii miasta wśród mieszkańców i przyjezdnych. Opole było również gospodarzem wielu ważnych wydarzeń, w tym m.in.: Krajowego Festiwalu Polskiej Piosenki.

Tab.31. Wybrane wydarzenia społeczne i kulturalne zorganizowane w 2019 r. w Opolu

Miesiąc	Uszczegółowienie
styczeń	Orszak Trzech Króli - wydarzenie, które niezmiennie cieszy się dużym zainteresowaniem mieszkańców, przyciągając rokrocznie około 5 tysięcy uczestników. Koncert charytatywny zespołu Dżem na rzecz opolskiej katedry, współorganizowany z Kurią Diecezjalną.
luty	Współorganizacja 12. Zimowego Lasu Sztuki z teatrem Eko Studio w Opolu.
maj	15 hitów na 15 – lecie wejścia Polski do Unii Europejskiej – występ największych gwiazd polskiej sceny muzycznej współorganizowany przez Prezydenta oraz Marszałka Woj. Dni Opola - obchodzone od 2004 roku, kilkudniowe święto miasta, w którym biorą udział mieszkańcy, turyści i przedstawiciele miast partnerskich. Noc Kultury - to już dziesiąta edycja Nocy Kultury. W 2019 r. na odwiedzających czekało około 40 wydarzeń kulturalnych – w tym koncerty, spektakle, widowiska plenerowe, wystawy i gry miejskie.
czerwiec	30. rocznica wyborów czerwcowych – w ramach obchodów miejskich zorganizowano: koncert Chóru Politechniki Opolskiej, który towarzyszył odsłonięciu tablicy pamiątkowej poświęconej wyborom 4 czerwca 1989 r.; happening dedykowany wolności przygotowany przez uczniów opolskich szkół oraz Teatr Eko Studio; koncert na Pl. Wolności. Happening „Festiwalowy Most” – wydarzenie okółofestiwalowe związane z Krajowym Festiwalem Polskiej Piosenki. „After Party 2019” impreza na Małym Rynku zamykająca wydarzenia związane z KFPP w Opolu. To już piąta edycja tego wydarzenia „pod chmurką”. Współorganizacja Światowego Dnia Architektury 2019 w Opolu.
lipiec	Koncert w ramach festiwalu młodzieżowego "Ławka Festiwalowa 2019", współorg. z Centrum Duszpasterstwa Młodzieży w diecezji opolskiej w Opolu – Winowie.
sierpień	Od 9.08 do 11.10.2019 organizacja wystawy „Odra – rzeka wspomnień i wyzwania” wspólnie z Archiwum Państwowym w Opolu.
wrzesień	Festiwalowe przeboje w wykonaniu opolskich artystów - oprawa artystyczna w ramach Komisji Taboru Autobusowego IGKM w Opolu. Jarmark Franciszkański. To już dwudziesta edycja wydarzenia, które na stałe wpisało się w kalendarz imprez kulturalnych Opola.
październik	Uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej przy symbolicznej mogile pamięci Sybiraków na cmentarzu w Opolu-Półwsi, poświęconej ofiarom deportacji ludności polskiej do syberyjskich łagrów, w głąb Związku Radzieckiego w latach 1940-41. Koncert charytatywny na rzecz opolskiej katedry, współorganizowany z Kurią Diecezjalną.
listopad	Uroczystość odsłonięcia artystycznej makiety Ostrówka, przedstawiającej Panoramę Średniowiecznego Opola, autorstwa opolskiego artysty-rzeźbiarza Wita Pichurskiego. Makieta stanowi nową atrakcję na turystycznej mapie Opola. - Po raz 23. opolscy twórcy i animatorzy kultury otrzymali Nagrody Miasta Opola za osiągnięcia w dziedzinie kultury. Nagroda ta jest wręczana corocznie opolskim artystom, twórcom i animatorom za wybitne zasługi w dziedzinie kultury. W tym roku przedstawiono rekordową liczbę 42 kandydatów do nagród w siedmiu kategoriach. Wśród kategorii pojawiły się także dwie nowe: za debiut kulturalny roku oraz za wydarzenie kulturalne w mieście.
grudzień	Festiwal Muzyki Elektronicznej Unframed 2019 (propozycją z pogranicza współczesnej muzyki elektronicznej, sztuki i nowoczesnej technologii).

Źródło: opracowanie własne

Do zadań własnych gminy w okresie sprawozdawczym należały także sprawy w obszarze ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. W końcu 2019 r. w gminnej ewidencji zabytków znajdowało się 3157 obiektów. Na podstawie podjętych uchwał w sprawie udzielenia dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, niestanowiących wyłącznej własności Gminy, w 2019 r. Miasto przyznało 18 dotacji na zadania w zakresie ochrony zabytków na łączną kwotę ponad miliona złotych. Wśród podmiotów dotowanych znalazły się wspólnoty mieszkaniowe, podmioty prywatne oraz podmioty kościelne. W okresie sprawozdawczym prowadzono także działania w obszarze renowacji zabytkowych kapliczek na terenie miasta Opola.

Tab. 32. Wybrane dane w obszarze ochrony zabytków

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata	
		2018	2019
1	Liczba obiektów w gminnej ewidencji zabytków	3157	3157
2	Liczba przyznanych dotacji na zadania w zakresie ochrony zabytków wraz z łączną kwotą	16 dotacji 1 390 000 zł (W tym 1.050.000 z budżetu miasta a 340.000 - pomoc finansowa z JST województwa opolskiego)	18 dotacji 1 179 000 zł (W tym 1.100.000 z budżetu Miasta Opola a 79.000 pomoc finansowa z JST województwa opolskiego)
3	Liczba przeprowadzonych renowacji zabytkowych kapliczek na terenie miasta Opola wraz z kwotą nakładów	1 kapliczka 14,9 tys. zł	3 kapliczki 59,8 tys. zł

Źródło: opracowanie własne

W okresie sprawozdawczym Miasto zarządzało także wybranymi obiektami – atrakcjami turystycznymi. Były to m.in. Wieża Piastowska, Wieża Zamku Górnego, czy wieża opolskiego ratusza. W 2019 r. Wieżę Piastowską odwiedziło prawie 12 tys. osób, a wieżę ratusza ok. 1,3 tys. osób. Jedną z największych atrakcji od wielu lat jest opolski ogród zoologiczny z ponad trzystoma gatunkami zwierząt. W minionym roku ZOO odwiedziło ponad 274 tys. osób. Ogród uczestniczył w kilkudziesięciu międzynarodowych programach hodowli zwierząt zagrożonych wyginięciem. Prowadził również zajęcia dydaktyczne, w których udział wzięło 3,6 tys. osób. Przeprowadził zajęcia dla studentów Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

Tab.33. Podstawowe dane statystyczne w obszarze turystyki

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata		
		2017	2018	2019
1	Liczba turystów Wieża Piastowska [osoby]	9 962	11 314	11 993
2	Liczba turystów Wieża Ratuszowa [osoby]	-	1 491	1329
3	Liczba turystów – Zamek Górny [osoby]	-	-	6899
4	Liczba turystów Miejskiej Informacji Turystycznej [osoby]	19 568	19 696	16 414
5	Liczba zwiedzających Ogród Zoologiczny [osoby]	241 182	266 876	274 402
6	Międzynarodowe programy hodowli zwierząt zagrożonych wyginięciem EEP w ZOO	35	38	45

7	Międzynarodowe programy hodowli zwierząt zagrożonych wyginięciem ESB w ZOO	23	25	14
8	Ilość gatunków zwierząt w ZOO Opole [szt.]	304	319	330
9	Liczba zajęć dydaktycznych w ZOO Opole [szt.]	161	200	176
10	Liczba uczestników zajęć dydaktycznych w ZOO Opole [osoby]	2892	3629	3634

Źródło: opracowanie własne

Do zadań Miasta należała także współpraca międzynarodowa – obsługa organizacyjna, merytoryczna oraz protokolarna uroczystości i wydarzeń związanych ze współpracą zagraniczną Opola, w tym wizyt delegacji zagranicznych w Opolu oraz wyjazdów za granicę. W 2019 r. zorganizowano 28 przedsięwzięć z miastami partnerskimi. Do tej liczby należy dodać co najmniej dwukrotnie więcej wydarzeń zrealizowanych przez stowarzyszenia, kluby, zespoły, instytucje i organizacje, a także szkoły. Wydarzenia te odbywają się w rozmaitych obszarach i dziedzinach i obejmują różne grupy wiekowe, społeczne, zawodowe, kulturowe i gospodarcze. Przykładowe projekty w 2019 r. to:

- obchody Dnia Przyjaźni Polsko-Węgierskiej w Opolu z udziałem przedstawicieli Székesfehérváru (Węgry),
- występy zespołów muzycznych z miast partnerskich podczas Dni Opola,
- udział wystawców z miast partnerskich w 19. Targach Turystyki w Opolu,
- udział opolskiej młodzieży w projekcie teatralnym w Ingolstadt (Niemcy),
- udział artystki z Bonn (Niemcy) w rezydencjach artystycznych w Opolu,
- obchody Dni Ukraińskich w Opolu w udziałem przedstawicieli Iwano-Frankiwska (Ukraina),
- wizyta studyjna opolskich nauczycieli w Kuopio (Finlandia).

3.1.10. Sport i rekreacja

W obszarze sportu w okresie sprawozdawczym Miasto po zakończeniu prac na dokumentem programowym (Koncepcja Rozwoju Sportu na lata 2014-2018) rozpoczęło kolejny etap jego rozwoju zawarty w Strategii Rozwoju Opola do 2030 roku.

W mieście stale następuje poprawa warunków do uprawiania sportu. Zarówno tego na zawodowym poziomie, jak i amatorskim czy też w wymiarze rekreacyjnym. W obszarze infrastruktury sportowej w 2019 roku rozpoczęła się budowa Opolskiego Parku Sportu. W jego skład wchodzić będzie wielofunkcyjna hala sportowa powstająca w miejsce zburzonego Ciepłaka. We wspomnianym parku znajdą się również: boisko do piłki nożnej oraz koszykówki. To boisko do koszykówki w okresie zimowym zamieniane będzie na lodowisko. Planowane zakończenie prac to koniec 2021 roku. Po ukończeniu Opolskiego Parku Sportu w miejscu, które znajduje się w sąsiedztwie dużych osiedli (Armii Krajowej, Chabrów) czy też w bliskości do Śródmieścia i osiedla Malinka, powstanie znakomite miejsce do uprawiania sportu, a także do zajęć rekreacyjnych. Powstanie Opolskiego Parku Sportu będzie również dużym wkładem do rozwoju klas sportowych, które istnieją w sąsiadującym IX Liceum Ogólnokształcącym znajdującym się przy ul. Oleskiej. We wspomnianym IX Liceum Ogólnokształcącym istnieją klasy sportowe w strategicznych dla miasta dyscyplinach sportu: piłka nożna chłopców, piłka ręczna chłopców oraz siatkówka dziewcząt.

Podstawą w piramidzie szkolenia jest sport dzieci i młodzieży. Dobrze funkcjonuje on w obszarze oświaty. Poza wspomnianymi klasami sportowymi są też inne m.in. klasa lekkoatletyczna w VI Liceum Ogólnokształcącym czy klasy piłkarskie w PSP nr 5. Koordynacją sportu w oświacie w okresie sprawozdawczym zajmował się Międzyszkolny Ośrodek Sportu. Rozwój sportu w Opolu realizowany

był poprzez odpowiednie wydziały Urzędu Miasta Opola (z wiodącym Wydziałem Sportu), Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz wspomniany Międzyszkolny Ośrodek Sportowy.

Warto wspomnieć o realizacji dwóch programów specjalnych o charakterze zdrowotno-rekreacyjnym: "Zdrowy Kręgosłup", w ramach którego, w trzech miejscach na terenie Opola, osoby w wieku powyżej 50 lat bezpłatnie uczestniczyły w zajęciach sportowo-rehabilitacyjnych, prowadzonych przez specjalistę z zakresu rehabilitacji oraz "Sportowy Dzielnicowy". W jego ramach zorganizowano w 10 miejscach na terenie miasta, otwarte zajęcia dla wszystkich chętnych mieszkańców, które prowadzone były przez trzech trenerów. Ponadto wsparcie finansowe i organizacyjne otrzymały dwie znaczące promocyjnie imprezy o charakterze sportowym: 9. Maraton Opolski oraz 50. Samochodowy Rajd Festiwalowy.

Realizacja zadań w okresie sprawozdawczym objęła m.in. prowadzenie spraw związanych z upowszechnianiem kultury fizycznej, prowadzeniem nadzoru, przyznawaniem nagród i stypendiów w dziedzinie sportu, a także realizację otwartych konkursów z obszaru wspierania i upowszechniania kultury fizycznej (tab. 34).

Tab.34. Realizacja wybranych działań w obszarze sportu w okresie sprawozdawczym

Lp.	Działanie	Opis realizacji
1	Prowadzenie spraw związanych z upowszechnianiem kultury fizycznej	Działanie zrealizowano poprzez szeroki system wsparcia dla klubów i organizacji sportowych w zakresie prowadzonej przez nie działalności (wsparcie merytoryczne i finansowe). Udzielono dotacji na dofinansowanie projektów o tematyce sportowej i rekreacyjnej, a także na organizację imprez sportowych i rekreacyjnych.
2	Prowadzenie nadzoru nad stowarzyszeniami i związkami stowarzyszeń kultury fizycznej	Zrealizowano zgodnie z <i>Ustawą o stowarzyszeniach</i> , <i>Ustawą o sporcie</i> oraz <i>Rozporządzeniem Ministra Sportu i Turystyki ws. ewidencji klubów sportowych</i> . W ramach Urzędu prowadzono rejestr klubów sportowych, kontrolowano działalność klubów i prawidłowość wydatkowania środków publicznych.
3	Prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem przez Prezydenta nagród i stypendiów w dziedzinie sportu	Zrealizowano poprzez: - wypłatę comiesięcznych stypendiów od 1 marca 2019 do 31 grudnia 2019 r., przyznanych po ocenie merytorycznej złożonych wniosków – 103 osoby, - wypłatę nagród za wysokie wyniki sportowe zawodników i ich trenerów, na podstawie złożonych wniosków – 102 nagrody zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Opola.
4	Realizacja otwartych konkursów z obszaru wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, realizacja programu współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi	Zrealizowano poprzez dofinansowanie zadań w ramach Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Objęto dofinansowaniem półkolonie letnie i zajęcia pozalekcyjne organizowane przez kluby sportowe dla dzieci i młodzieży. Programem objęto 4 tys. osób.

Źródło: opracowanie własne

Tab.35. Podstawowe dane statystyczne w obszarze sportu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata			Uwagi
		2017	2018	2019	
1	Dotacje dla klubów sportowych	95	111	111	Stan na koniec roku
2	Liczba zarejestrowanych klubów sportowych	89	91	94	Stan na koniec roku
3	Stypendia i nagrody sportowe	228	257	205	Stan na koniec roku

Źródło: opracowanie własne

Prezydent Miasta wykonywał uchwały w zakresie wspierania rozwoju sportu, stypendiów i wyróżnień w działalności sportowej, a także w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi. Realizację ww. uchwał przedstawiono w tab. 36.

Tab.36. Realizacja wybranych uchwał Rady Miasta Opola w zakresie wspierania rozwoju sportu

Lp.	Uchwała Rady Miasta	Realizacja w okresie sprawozdawczym
1	Uchwała w sprawie warunków i trybu wspierania rozwoju sportu na terenie Miasta Opola	Udzielono klubom sportowym 75 dotacji w trybie jednorocznym i wieloletnim, przeznaczonych na rozwój opolskiego sportu w wybranych dyscyplinach oraz organizację imprez sportowych i rekreacyjnych, na łączną kwotę 6,2 mln zł.
2	Uchwała w sprawie stypendiów, wyróżnień i nagród za osiągnięte wyniki sportowe oraz za osiągnięcia w działalności sportowej	Stypendia wypłacono 103 zawodnikom w 10 dyscyplinach sportowych, na łączną kwotę 1,1 mln zł. Stypendia były wypłacane co miesiąc od 1 marca do 31 grudnia 2019 r. Nagrody wypłacono łącznie 102 zawodnikom i trenerom, na kwotę ok. 240 tys. zł, w 10 dyscyplinach sportu oraz nagrodę specjalną dla Mecenasa Opolskiego Sportu.
3	Program współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na rok 2019	Wzmocnienie organizacji pozarządowych będących klubami sportowymi, jako realizatorów zadań publicznych istotnych dla rozwoju społecznego – zajęcia pozalekcyjne i półkolonie dla dzieci i młodzieży. Celem jest zapobieganie uzależnieniom. Udzielono 36 dotacji na łączną kwotę 400 tys. zł.

Źródło: opracowanie własne

Wiele istotnych zadań w obszarze sportu i rekreacji realizował Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Opolu. Podmiot ten prowadzi działalność o charakterze użyteczności publicznej, której celem jest zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie sportu, rekreacji, turystyki, a także wszelkich działań usługowych możliwych do wykonania w administrowanych obiektach tj. wynajem pomieszczeń stowarzyszeniom sportowym, działalność handlowa i hotelarska. W okresie sprawozdawczym zarządzał 42 obiektami, w tym m.in. sztucznym lodowiskiem, stadionem lekkoatletycznym, stadionem miejskim, stadionem żużlowym, dwoma krytymi pływalniami, basenem letnim, halą sportową Stegu Arena, szeregiem boisk sportowych piłkarskich i lekkoatletycznych, od dużego kompleksu Centrum Sportu, poprzez Orliki, do dzielnicowych boisk i placów zabaw, obiektami rekreacyjnymi typu Otwarte Strefy Aktywności, kąpieliska Bolko i Malina, obiektami turystycznymi – Wieża Piastowska i Ratuszowa, Zamek Górny oraz Miejska Informacja Turystyczna. MOSiR był organizatorem lub współorganizatorem znaczących wydarzeń sportowych w Opolu: Zimowe Mistrzostwa Polski w Pływaniu Juniorów Młodszych 15 lat, Finałowe rozgrywki Mistrzostw Polski w Piłce Ręcznej, gdzie Gwardia Opole zdobyła brązowy medal, Mistrzostwa w nurkowaniu sprawnościowym, Dzień Sportu, Mecz towarzyski siatkarzy Polska-Holandia, Bieg Odblaskowy, Piastowskie Dziady, Nocne Pływanie Długodystansowe, Otwarcie

Lodowiska na Stawie Zamkowym. MOSiR prowadził również działalność remontową na obecnych obiektach oraz realizował nowe inwestycje. W okresie sprawozdawczym zrealizowano/ realizowano m.in. takie inwestycje jak:

Rozbiórka istniejącego budynku hali "CIEPLAK" - Budowa nowego obiektu hali sportowej	Wykonanie prac modernizacyjnych budynku administracyjno-hotelowego TOROPOL
Jezioro Malina - modernizacja terenów rekreacyjnych	Budowa Otwartych Stref Aktywności
Modernizacja ciągów pieszych w przebieralniach i na plażach basenowych KP Akwarium	Modernizacja band stałych na Stadionie Żużlowym
Modernizacja Skate Parku przy Zespole Boisk Orlik 2012 przy ul. Bielskiej	Modernizacja terenów rekreacyjnych Bierkowiec
Wykonanie instalacji ewakuacyjnej na Stadionie Miejskim	Budowa placu jeździeckiego hipodrom na terenach rekreacyjnych Bierkowiec.

3.1.11. Promocja miasta

W myśl ustawy o samorządzie gminnym promocja gminy jest jej zadaniem własnym. W okresie sprawozdawczym realizowano Uchwałę Rady Miasta w sprawie przyjęcia Strategii Promocji Marki Opole do 2022 roku. W 2019 r. realizowano szereg działań w obszarze promocji miasta. Przedsięwzięcia te objęły m.in. organizację i promocję wydarzeń miejskich, współpracę z organizacjami pozarządowymi, działalność wydawniczą, opracowanie i produkcję materiałów promocyjnych, promocję miasta w mediach, a także współpracę ze związkami miast i gmin.

Promocję miasta prowadzono na wielu płaszczyznach. Poza organizacją wydarzeń i imprez prowadzono także promocję gospodarczą oraz akademicką. Podsumowanie działalności w omawianym obszarze przedstawiono w tab. nr 37. W 2019 r. rozpatrzono: 217 wniosków o Patronat Honorowy Prezydenta Miasta Opola, a także 356 wniosków o wydanie materiałów promocyjnych. Liczba wydanych materiałów promocyjnych sięgnęła 71 tys.

Tab.37. Podstawowe dane statystyczne w obszarze promocji miasta (stan na koniec roku)

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata		
		2017	2018	2019
1	Liczba rozpatrzonych wniosków o Patronat Honorowy Prezydenta Miasta Opola	192	221	217
2	Liczba rozpatrzonych wniosków o wydanie materiałów promocyjnych	646	535	356
3	Liczba wydanych materiałów promocyjnych	93977	91275	70189

Źródło: opracowanie własne

Tab.38. Realizacja wybranych działań w obszarze promocji miasta

Obszar działalności	Opis [podsumowanie działalności]
Promocja gospodarcza miasta Opola	W ramach promocji gospodarczej miasta Biuro Obsługi Inwestorów w 2019 r. podjęło wiele działań w ramach uczestnictwa, organizacji lub współorganizacji następujących wydarzeń, m.in.: XXVIII Gala Laurów Umiejętności i Kompetencji w Opolu (Opolska Izba Gospodarcza), Belt and Road BRFC w Pekinie, cykl wydarzeń networkingowych Startup Mixer w Parku Naukowo-Technologicznym, Automotive CEE Day, Hanover Messe, Międzynarodowe Targi Nieruchomości i Inwestycji MIPIM 2019, XVI Edycja Gali Opolskiej Nagrody Jakości 2019, X ABSL Conference, Konferencja Festiwalowa przy Krajowym Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu, Opole Business Racing Cup. W ramach promocji zlecono wykonanie spotów promujących gospodarczo i akademicko Miasto Opole oraz prezentowano potencjał inwestycyjny w Business Services Magazine - Forum Media Polska.
Promocja akademicka miasta Opola	W ramach promocji akademickiej Biuro Obsługi Inwestorów w 2019 r. zaangażowało się we współorganizację wydarzeń m.in. Chińskiego Nowego Roku 2019 we współpracy z Centrum Współpracy Polska- Chiny „Instytut Konfucjusza w Opolu” przy Politechnice Opolskiej, Gali Jubileuszowej 25- lecia Uniwersytetu Opolskiego oraz Opolskiego Festiwalu Nauki. Biuro Obsługi Inwestorów współpracowało również z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego oraz opublikowało artykuły w dodatku "Akademicka" - Pro Media Sp. z o. o., który został poświęcony problematyce środowiska akademickiego Opola i jego wpływu na miasto i region informujący o bieżących wydarzeniach, wykonało zdjęcia oraz filmy niezbędne do przygotowania oferty biznesowo - akademickiej i promocji miasta. Ponadto biuro zrealizowało zadania wynikające z prowadzenia programu wsparcia środowiska akademickiego Opola, do których zaliczają się: stypendia studenckie i doktoranckie, granty naukowe, dotacje na dofinansowanie działalności naukowej. Przez cały 2019 r. Biuro nadzorowało serwis informacyjny www.opolekampus.pl oraz profil FB OpoleKampus.
Organizacja i promocja wydarzeń miejskich o charakterze promocyjnym	Zorganizowano 10 wydarzeń o charakterze promocyjnym: • Walentynki na Rynku (wspólnie z NCPP) • Śniadanie Wielkanocne (wspólnie z MOPR i partnerami) • Święto Wojciechowe • 15-lecie wejścia Polski do Unii Europejskiej (działania promocyjne) • Kawiarenka z Gwiazdami (wspólnie z Muzeum Polskiej Piosenki) • Piknik Ekologiczny na Osiedlu AK (ze środków UE) • Letnia Trasa Dwójki • Festiwal Opolskich Smaków • Święto Piwa • Jarmark Bożonarodzeniowy
Współpraca z organizacjami pozarządowymi	Przyznano łącznie 8 dotacji na realizację inicjatyw i wydarzeń promocyjnych na łączną kwotę 200 tys. złotych.
Działalność wydawnicza	Kontynuowano wydawanie Magazynu Miejskiego „Opole i Kropka” – 12 numerów w nakładzie 8 tys. egzemplarzy.
Opracowanie i produkcja materiałów promocyjnych i gadżetów	Opracowano i wyprodukowano wydawnictwa promocyjne: album, folder, ulotka, plakat oraz pozostałe materiały promocyjne: torby papierowe, teczki, cukierki promocyjne, chorągiewki, balony, koszulki, długopisy, magnesy, kubki, poduszki, paczki promocyjne, pendrive, smycze, breloki, notesy, pocztówki, kalendarze. Zrealizowano zamówienie materiałów ekspozycyjnych: windery, balony, słupy podświetlane, roll-upy, banery, ścianki reklamowe.

Zlecenie reklamy Opola w mediach o zasięgu ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym	W ramach promocji wydarzeń miejskich oraz projektów społecznych, biznesowych, sportowych i edukacyjnych miasta kontynuowano współpracę z mediami regionalnymi: Radio Opole, Radio Doga, Nowa Trybuna Opolska, Gazeta Wyborcza. Podjęto współpracę na promocję Opola w ramach lokowania miasta w serialu telewizyjnym pt. „Szadź”, który jest emitowany na platformie Player.pl oraz będzie emitowany na głównej antenie TVN. Zrealizowano audycję „Zakochaj się w Polsce” z TVP promującą Opole jako produkt turystyczny.
Prowadzenie współpracy ze związkami miast i gmin w skład których wchodzi Opole.	Miasto Opole rozwijało współpracę polegającą na wzajemnym informowaniu o realizowanych działaniach oraz podejmowaniu wspólnych inicjatyw w ramach następujących związków i stowarzyszeń: • Związek Powiatów Polskich • Stowarzyszenie Park Przemysłowy Metalchem • Związek Miast Polskich • Opolska Regionalna Organizacja Turystyczna • Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pradziad

Źródło: opracowanie własne

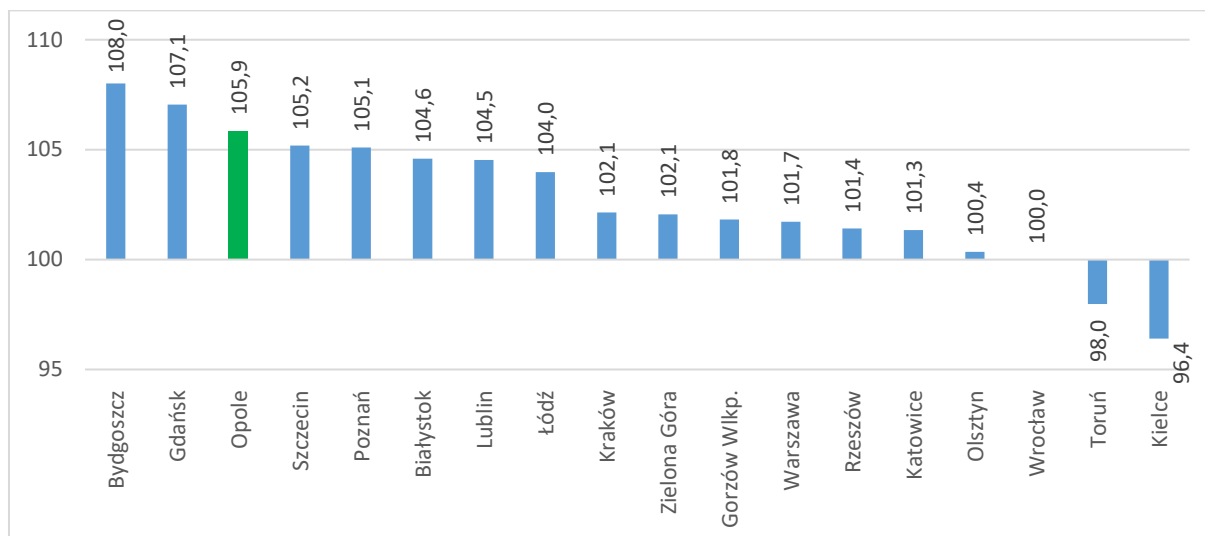
W okresie sprawozdawczym Miasto realizowało zapisy Strategii Promocji Marki Opole do roku 2022 przyjętej przez Radę Miasta Opola na początku 2018 roku. W okresie sprawozdawczym realizowano m.in. projekt pn. „Przebojowe Opole zaprasza w rytmie kultury i natury”, dofinansowany ze środków Programu Współpracy Terytorialnej INTERREG V-A Republika Czeska –Polska. Celem projektu było podniesienie znajomości oferty kulturalnej i turystycznej Opola wśród Czechów i zwiększenie liczby turystów z Czech odwiedzających nasze miasto. W ramach projektu realizowanego w latach 2018 - 2019, zostały przygotowane trzy wydania 12 stronicowych gazet w języku czeskim. Gazety w ilości 45 tys. egzemplarzy kolportowane były bezpłatnie na ulicach czeskich miejscowości tj. Jeseník, Bruntal, Mikulovice, Zlaté Hory, Czeska i Nova Wies, Vrbno, Rymarov, Vidnava.

3.1.12. Gospodarka

W okresie sprawozdawczym Miasto realizowało działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy. Zadania te realizowane były przede wszystkim przez Powiatowy Urząd Pracy oraz Biuro Obsługi Inwestora w Urzędzie Miasta Opola. Ważne zadania realizowane były również przez Park Naukowo-Technologiczny oraz Centrum Wystawienniczo-Kongresowe.

Stopa bezrobocia była niska i wyniosła w końcu okresu sprawozdawczego 2,7% wobec 3,3% rok wcześniej. W 2019 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 28,9 tys. osób i było o 1,6 tys. osób wyższe niż rok wcześniej (wzrost o 5,9% r/r). W przekroju wg miast wojewódzkich dynamika ta plasowała Opole na trzecim miejscu w kraju (wykr. 1).

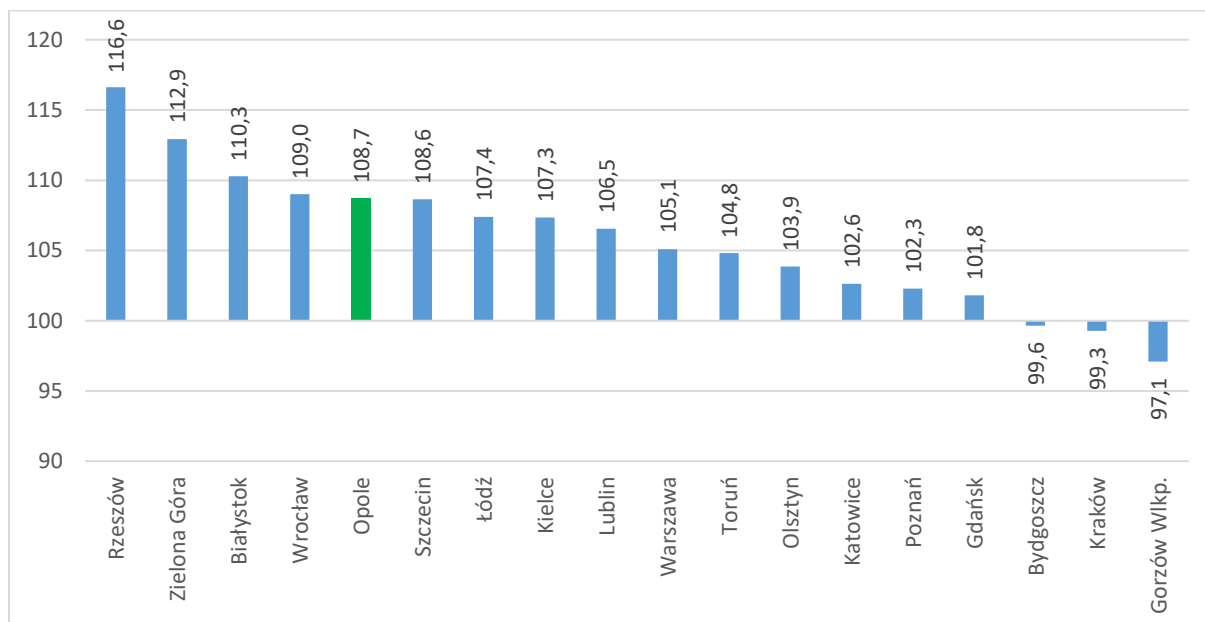
Wykres 1. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w 2019 r. w porównaniu do 2018 r. w Polsce wg miast wojewódzkich (rok 2018=100)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

Wzrosła również produkcja sprzedana przemysłu. Wg wstępnych danych sprzedaż wyrobów i usług opolskich przedsiębiorstw, w bieżących cenach bazowych wyniosła ok. 6,4 mld zł i była w 2019 r. o prawie 9% wyższa niż rok wcześniej.

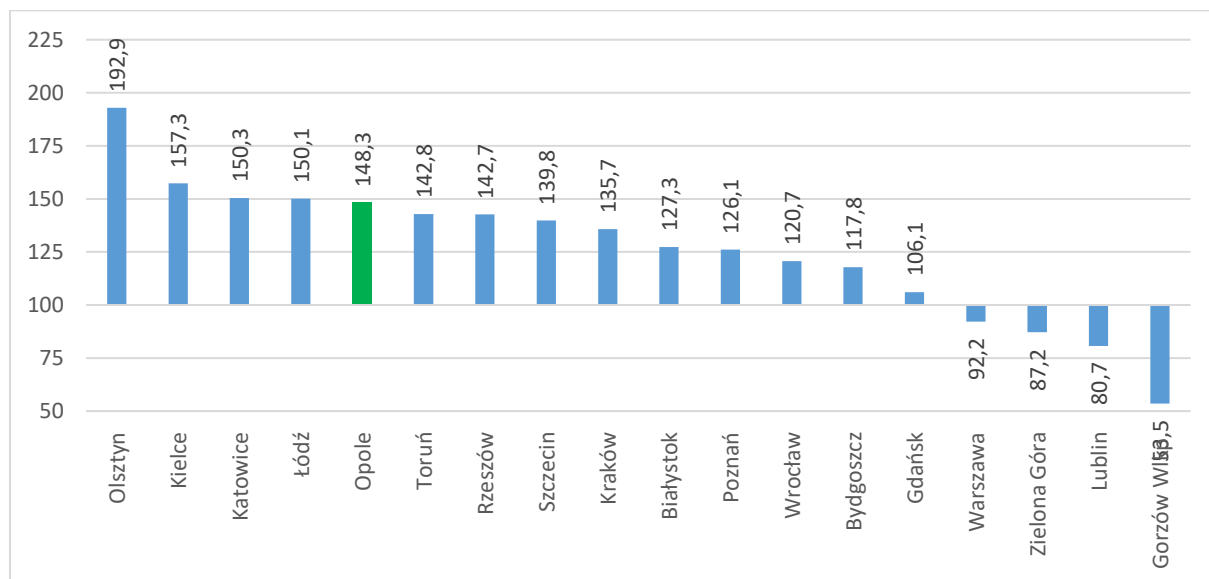
Wykres 2. Dynamika wartości sprzedanej przemysłu w 2019 r. w Polsce wg miast wojewódzkich (rok 2018=100, wg cen bieżących)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Opolu

W roku sprawozdawczym wysoka była również liczba mieszkań oddanych do użytkowania. W 2019 r. w Opolu do użytku oddano 1179 mieszkań, o kilkaset więcej niż rok i dwa lata wcześniej. W porównaniu do 2018 r. liczba oddanych mieszkań wzrosła o prawie 50% (wykr. 3). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była jedną z najwyższych w kraju.

Wykres 3. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania w 2019 r. w Polsce wg miast wojewódzkich (rok 2018=100).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

Ważne zadania w obszarze rynku pracy realizował Powiatowy Urząd Pracy w Opolu. W okresie sprawozdawczym realizował m.in. zadania w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych, udzielania świadczeń finansowych osobom bezrobotnym, a także w zakresie kształcenia ustawicznego. Jednostka ta swoim zasięgiem obejmowała Miasto Opole oraz powiat opolski (ziemski).

Tab.39. Realizacja wybranych działań w obszarze rynku pracy w 2019 r. (PUP Opole)

Obszar	Opis działalności
Aktywizacja osób bezrobotnych	PUP w Opolu na bieżąco analizuje strukturę bezrobocia uwzględniając potrzeby bezrobotnego w zależności od ustalonego indywidualnie planu działania dla każdego bezrobotnego. Część osób wymaga wsparcia i pomocy od swojego doradcy klienta i/lub doradcy zawodowego, ale przede wszystkim w formie skierowania do różnych form aktywizacji lub udzielenia wsparcia finansowego mającego na celu podjęcie zatrudnienia lub działalności gospodarczej i wejścia na stałe na rynek pracy. Dlatego też, PUP w Opolu mając na względzie zaaktywizowanie jak największej liczby osób bezrobotnych, oprócz środków otrzymanych z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej tj. 3,5 mln zł dodatkowo pozyskał (rezerwy ministra 200 tys. zł, na projekty EFS: PO WER 3,1 mln zł i RPO 6,4 mln zł, PFRON: powiat opolski 38 tys. zł i miasto Opole 83 tys. zł). Łącznie wydatkowano na koniec 2019 r. – 13,2 mln zł. Dodatkowymi działaniami wspierającymi aktywizację były zwroty kosztów dojazdu, opieki nad dzieckiem lub osoba zależną, organizowano również Wirtualne Targi Pracy, Giełdy pracy, wszystkie zarejestrowane osoby korzystały wielokrotnie z usług pośrednictwa pracy, czy poradnictwa zawodowego w formie indywidualnych warsztatów tematycznych. Dodatkowo realizowano projekt konkursowy pn. „TWÓJ BIZNES – TWOJA PRACA 2” w ramach RPO WO 2014-2020. Budżet projektu wynosi prawie 2,6 mln zł. Termin realizacji od 01.01.2019 – 30.11.2020 r.
Świadczenia finansowe dla osób bezrobotnych	Drugim najważniejszym obszarem działalności PUP jest obsługa formalna osób bezrobotnych od rejestracji (4426 osób zarejestrowało się w 2019 roku), po obsługę i wypłatę zasiłków (723 osób zarejestrowało się z uprawnieniami do pobierania zasiłku). Wydano 21 tys. decyzji administracyjnych, 10,7 tys. zaświadczeń oraz wysłano 2,7 tys. odpowiedzi na pisma skierowane do tutejszego urzędu przez różne organy. Wypłacano również zasiłki dla bezrobotnych zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i

	instrumentach rynku pracy - wydatki z tego tytułu zamknęły się w kwocie 8,4 mln zł oraz dodatki aktywizacyjne w kwocie 495 tys. zł, a składka zdrowotna za bezrobotnych w kwocie 2,7 mln zł.
Kształcenie ustawiczne pracodawców i pracowników	W 2019 r. ogłoszono 10 naborów w ramach których 806 osób na przeszkolenie otrzymało z Krajowego Funduszu Szkoleniowego kwotę 1,8 mln zł. Zawartych zostało 197 umów, ze 170 pracodawcami, w tym 755 pracowników i 51 pracodawców. Ostatecznie dofinansowanie przyznano 170 pracodawcom. W przeważającej większości dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników otrzymali pracodawcy z sektora prywatnego – 160 pracodawców. Jedynie 10 pracodawców pochodziło z sektora publicznego. Dofinansowano 140 pracodawców z miasta Opola. Najpopularniejszymi kierunkami kształcenia w 2019 roku były szkolenia dla księgowych, fryzjerów, fizjoterapeutów oraz z obszaru IT.
Wsparcie pracodawców w zatrudnieniu cudzoziemców	W związku z realizowanymi przez urząd zadaniami dotyczącymi zatrudnienia cudzoziemców spoza obszaru UE/EOG w 2019 roku zarejestrowano 67 579 oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Republiki Armenii, Republiki Białorusi, Republiki Gruzji, Republiki Mołdawii, Federacji Rosyjskiej lub Ukrainy. Zdecydowana większość rejestrowanych oświadczeń, bo aż 93% dotyczyła obywateli Ukrainy. Z czego 32 165 cudzoziemców podjęło pracę, 26 677 nie podjęło pracy. W 2019 r. zostało również złożonych 306 wniosków o wydanie zezwolenia na pracę sezonową (TYPU S) z czego pracodawcy otrzymali 252 zezwolenia, natomiast w 54 przypadkach zostały wydane decyzje o umorzeniu postępowania w związku z nie zgłoszeniem się cudzoziemca do pracodawcy.

Źródło: opracowanie własne

W okresie sprawozdawczym Miasto obsługiwało inwestorów, a także uczestniczyło w wydarzeniach okołobiznesowych promujących Opole. W ofercie inwestycyjnej dostępnych było przeszło 100 ha terenów inwestycyjnych (głównie Wrzoski oraz rejon ul. Północnej). Na obszarze terenu inwestycyjnego „Wrzoski”, w 2019 r. prowadzono prace w zakresie uzbrojenia terenów inwestycyjnych (wykonanie przyłącza wodociągów na terenie WSSE). Realizowane było porozumienie z Tauron Dystrybucja sp. z o.o. dotyczące opracowania dokumentacji linii kablowej zasilającej ww. teren inwestycyjny (koniec realizacji w 2020 roku). Kontynuowano projektowanie zasilania w wodę i gaz dla terenu przez odpowiednich dystrybutorów mediów (realizacja w 2020 i 2021 roku). Przyjęto również plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu inwestycyjnego Opole-Wrzoski. W 2019 r. rozpoczęto rozbudowę infrastruktury drogowej na terenie Parku Przemysłowego Metalchem.

Tab.40. Podstawowe dane statystyczne w obszarze gospodarki

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata		
		2017	2018	2019
1	Stopa bezrobocia w Opolu [w %, stan na koniec roku]	3,9	3,3	2,7
2	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Opolu [tys., stan w końcu roku]	3,0	2,6	2,2
3	Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw [w tys. osób, średniorocznie]	24,0	27,3	28,9
4	Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w Opolu	616	795	1179
5	Liczba obsługiwanych inwestorów	33	39	41
6	Dostępne w ofercie tereny inwestycyjne	100 ha	100 ha	122 ha

Źródło: opracowanie własne

W 2019 r., w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości przyznano dwie dotacje na łączną kwotę 12,5 tys. zł. Opolskie organizacje pozarządowe zorganizowały szkolenia i warsztaty dla osób wkraczających na rynek pracy, poświęcone czynnikom sukcesu w prowadzeniu własnej działalności gospodarczej.

Ważnymi instytucjami otoczenia biznesu w 2019 r. były miejska jednostka Centrum Wystawienniczo-Kongresowe oraz spółka Park Naukowo-Technologiczny. Jednym z podstawowych obszarów działalności pierwszej z nich była promocja i rozwój przedsiębiorczości oraz promocja Miasta. W 2019 r. w CWK zorganizowano szereg różnego rodzaju wydarzeń (targi, konferencje, kongresy oraz szkolenia). Do najważniejszych z nich należały – spotkanie zakupowe Automotive CEE Day, Tatoo Expo Opole 2019, Targi Ślubne Opole, Międzynarodowa Wystaw Psów Rasowych czy II Kongres Żeglugi Śródlądowej. Odbyły się też liczne szkolenia i seminaria zorganizowane przez międzynarodowe korporacje jak i lokalne instytucje otoczenia biznesu (Aviva Investors Poland TFI, Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna oraz Izba Gospodarcza Śląsk). CWK było również miejscem, gdzie organizowano wydarzenia łączące biznes z nauką np.: maratony oprogramowania Hackathon Danone AI Masters, Opolska liga robotów, konferencja Automatyzacja Procesu Produkcji oraz Targi EDU (VI edycja). CWK promowało Opole oraz całe województwo jako silny region gospodarczy dający olbrzymie perspektywy rozwoju. Przy współpracy z Biurem Obsługi Inwestorów, Parkiem Naukowo-Technologicznym oraz międzynarodowymi firmami doradczymi m.in. PwC zorganizowano takie wydarzenia jak: „Biznes nowe wyzwania w 2020 roku”, „Opole Business Racing Cup”, Śniadanie biznesowe dla przedsiębiorców, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju – wsparcie dla firm.

Podstawowym obszarem działalności PNT w Opolu w 2019 r. był wynajem powierzchni biurowych (co-working) oraz laboratoryjnych oraz prace badawcze głównie w konsorcjum naukowym z oddziałem Instytutu Fraunhofera, którego siedziba mieści się w Parku. W ramach współpracy z Instytutem Fraunhofera realizowano projekty badawcze o wartości 30 milionów złotych. Głównym obszarem badawczym tej współpracy są zaawansowane technologie lekkie. Realizowane projekty dotyczą obniżenia wagi materiałów czy produktów, zastosowania nowych materiałów, automatyzacji procesów, ale też ograniczenia wpływu przemysłu na środowisko. Przestrzeń biurowa była niemalże w 100% skomercjalizowana. Spółka prowadziła budowę kolejnych obiektów. Budynek Wysokich Technologii IT został oddany do użytku w styczniu 2019 r., natomiast w marcu rozpoczęło działalność PNT Data Center, a w maju kolejni najemcy wprowadzili się do nowych przestrzeni wdrożeniowych oraz biurowych. Park organizował szereg wydarzeń związanych z promocją przedsiębiorczości oraz środowiska startup w regionie. W 2019 r. Spółka złożyła 43 zgłoszenia do urzędu patentowego oraz wdrożyła nowy projekt pn. „Prace B+R dotyczące opracowania technologii wykonania innowacyjnego ultralekkiego urządzenia transportowego”. PNT jest obecnie miejscem kompleksowym do rozwoju przedsiębiorczości oraz środowiska startup, gdyż posiada budynek inkubatora przedsiębiorczości, laboratoria, Centrum Projektowania Inżynierskiego oraz budynek rozwojowy z halami wdrożeniowymi.

Miasto realizowało również zadania w obszarze zwolnień i ulg podatkowych dla przedsiębiorców w udzielonych na podstawie uchwał Rady Miasta Opola (pomoc regionalna, pomoc de minimis).

Pomoc regionalna

Na podstawie uchwały Nr XLVIII/517/09 Rady Miasta Opola z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie przyjęcia programu pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji dotyczących działalności innowacyjnej w 2019 roku udzielono 1 przedsiębiorcy pomocy regionalnej w kwocie 51,5 tys. zł.

W 2016 roku Rada Miasta Opola podjęła dwie uchwały w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą⁴. Kolejną uchwałę podjęto rok później⁵. Zwolnieniem z podatku od nieruchomości stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną na podstawie uchwał z 2016 oraz 2017 r. objęto w 2019 r. 6 przedsiębiorców. Kwota zwolnień wyniosła ok. 1,6 mln zł.

Pomoc de minimis

Na podstawie uchwały LVII/863/14 Rady Miasta Opola z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Opolskiego Programu Pomocy Przedsiębiorcom na lata 2014-2020 udzielono zwolnień w 2019 roku na kwotę ok. 2 mln zł. O przedmiotowe zwolnienie wystąpiło 120 podmiotów.

Tab.41. Zwolnienia w rozbiciu na rodzaje przedmiotów korzystających ze zwolnienia.

	Tytuł zwolnienia							
	Zwolnienie z tytułu nowowytbudowanych budynków, budowli lub ich części		Zwolnienie z tytułu nowo nabytych gruntów, budynków i budowli lub ich części		Zwolnienie gruntów, budynków, budowli w przypadku rozpoczęcia wykorzystywania ich do prowadzenia działalności wcześniej nie związanych z działalnością		Zwolnienie z tytułu zatrudnienia	
	Liczba zaświadczeń	Kwota zwolnienia w zł	Liczba zaświadczeń	Kwota zwolnienia w zł	Liczba zaświadczeń	Kwota zwolnienia w zł	Liczba zaświadczeń	Kwota zwolnienia w zł
Osoby prawne	11	673.634,95	25	439.140,31	0	0,00	5	146.541,00
Osoby fizyczne	15	71.174,85	42	584.606,20	5	15.349,00	17	114.948,08
Ogółem	26	744.809,80	67	1.023.746,51	5	15.349,00	22	261.489,08

Źródło: opracowanie własne

3.2. Przestrzeń i środowisko

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej, ochrona środowiska i przyrody były w okresie sprawozdawczym jednym z zadań własnych gmin. W obszarze tym podejmowano szereg działań w zakresie planowania miejscowego, ochrony powietrza, ochrony przyrody i zieleni, czy szeroko pojętej edukacji. Miasto prowadziło również działania dotyczące rolnictwa i ochrony zwierząt. Ważnym zadaniem Miasta były również sprawy geodezyjno-kartograficzne. Obejmowały one zarówno realizację zadań z zakresu administracji rządowej, jak i zadania własne.

⁴ W dniu 28 stycznia 2016 r. podjęto uchwałę nr XXII/389/16 w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Opole. W dniu 29 września 2016 r. Rada Miasta Opola podjęła uchwałę nr XXXI/586/16 w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na obszarze Podstrefy Opole Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

⁵ W 2017 r. Rada Miasta Opola podjęła uchwałę w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na obszarze Podstrefy Opole oraz Podstrefy Dąbrowa Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

3.2.1. Planowanie przestrzenne

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wskazuje, że kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy należy do jej zadań własnych. W szczególności do zadań tych w okresie sprawozdawczym należało uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W 2019 r. przystąpiono do sporządzenia 8 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W okresie tym uchwalono 13 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z czego 3 uchwalone dokumenty opracowano na terenach przyłączonych do Opola w 2017 r. Na koniec 2019 r. w trakcie opracowania projektów planów miejscowych były 33 procedury (w tym 11 zawieszonych). Procedury sporządzania części tych planów rozpoczęły się w latach poprzednich. Dla sporządzanych planów organizowano posiedzenia Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej. Komisja ta, zgodnie z *ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym* jest organem doradczym Prezydenta. W 2019 r. MKUA zaopiniowała 15 projektów planów miejscowych. W końcu 2019 r. pokrycie miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wyniosło 35% i było wyższe niż rok wcześniej.

Tab.42. Podstawowe dane statystyczne w obszarze planowania przestrzennego

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata		
		2017	2018	2019
1	Powierzchnia miasta objęta MPZP [w ha]	4157,58	4182,58	5210,8
2	Udział MPZP w powierzchni miasta [w %]	27,9	28,1	35
3	Pokrycie miasta ustaleniami Studium uikzp [w ha]	9655	14888	14888

Źródło: opracowanie własne

W 2018 r. Rada Miasta podjęła uchwałę w sprawie przygotowania projektu uchwały w sprawie zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń. Obowiązująca dotychczas uchwała z 2016 r. nie obejmowała terenów włączonych do Opola w 2017 r. Rozpoczęta procedura miała na celu objęcie ustaleniami w przedmiotowym zakresie gminę w obecnych granicach administracyjnych. 27 czerwca 2019 r. Rada Miasta Opola przyjęła Uchwałę w sprawie zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń w Opolu w nowych granicach administracyjnych.

W 2019 r. prowadzono również prace związane z rozbudową funkcjonalności systemu informacji przestrzennej (w tym min. pozyskanie danych do utworzenia map hałasu, prace nad systematycznym pozyskiwaniem danych z GiK w zakresie baz EGIB, BDOT, GESUT, współpraca z wydziałami nad wprowadzaniem kolejnych danych do bazy i sposobem ich prezentacji). Informacje zawierane w bazie są w coraz większym stopniu wykorzystywane w bieżącej pracy wydziałów, a także do analiz sporządzanych na potrzeby miasta (np. analizy do wniosku o dotację na zakup autobusów elektrycznych). Przygotowano także aplikację na czas wyborów parlamentarnych z istotnymi w tym zakresie informacjami. W 2019 r. nastąpiła rozbudowa i aktualizacja baz danych.

3.2.2. Geodezja i kartografia

Ważnym obszarem działalności Urzędu Miasta Opola w okresie sprawozdawczym były sprawy dotyczące geodezji i kartografii. Zagadnienie to wiązało się z realizacją zadań: z zakresu administracji rządowej (zadania powiatowe) oraz zadań własnych gminy.

W okresie sprawozdawczym istotnym zadaniem było prowadzenie powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (tab. 43).

Tab.43. Realizacja wybranych zadań z zakresu administracji rządowej w obszarze geodezji i kartografii

Lp.	Obszar	Podsumowanie działalności w 2019 r.
1.	Prowadzenie ewidencji gruntów i budynków	- Aktualizacja danych ewidencyjnych: - ilość zmian w operacie: 11929 - ilość zarejestrowanych dokumentów: 15547 - modernizacja ewidencji gruntów i budynków – dla obszaru 2209 ha
2.	Prowadzenie geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (GESUT) oraz bazy obiektów topograficznych objętych zakresem mapy zasadniczej (BDOT500)	- aktualizacja danych – ilość zmian: 1683 - założenie inicjalnej bazy GESUT dla obszaru: 276 ha - założenie numerycznej bazy BDOT500 dla obszaru: 276 ha
3.	Prowadzenie bazy danych szczegółowych osnów geodezyjnych	modernizacja szczegółowej osnowy wysokościowej dla całego obszaru miasta
4.	Przygotowywanie i udostępnianie wykonawcom prac geodezyjnych i kartograficznych materiałów i zbiorów danych, w tym danych z bazy szczegółowych osnów geodezyjnych, do zgłoszeń prac geodezyjnych i kartograficznych	ilość zrealizowanych zgłoszeń: 2503
5.	Weryfikacja i przyjęcie do zasobu materiałów i zbiorów danych będących wynikiem zgłoszonych prac geodezyjnych i kartograficznych	ilość zweryfikowanych i przyjętych do zasobu operatów geodezyjnych: 2345
6.	Udostępnianie materiałów map, zbiorów danych i informacji z zasobu oraz dokumentów i informacji z operatu ewidencji gruntów i budynków	ilość zrealizowanych wniosków – 7713
7.	Cyfryzacja materiałów zasobu - przetwarzanie materiałów zasobu do postaci dokumentów elektronicznych	- w ramach bieżącej pracy: zeskanowano 1611 operatów geodezyjnych - w ramach zlecenia: przetworzeniem objęto dokumentację z 2 obrębów ewidencyjnych (15000 stron dokumentów geodezyjnych)
8.	Koordinacja usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu	- ilość przeprowadzonych koordynacji sieci uzbrojenia terenu na naradach koordynacyjnych – 239 - uzupełnienie bazy GESUT projektowanymi sieciami – 240 zmian

Źródło: opracowanie własne

Miasto realizowało również zadania własne gminy. W 2019 r. prowadzono działania w zakresie podziałów nieruchomości, przeprowadzania rozgraniczeń nieruchomości, a także z zakresu nazewnictwa ulic i placów oraz nadawania numeracji porządkowej nieruchomości.

W 2019 r. wydano 155 decyzji z zakresu podziałów nieruchomości, 1 decyzję z zakresu rozgraniczeń nieruchomości. Podjęto również 10 uchwał w zakresie nazewnictwa ulic i placów. W okresie sprawozdawczym nadano 388 numerów porządkowych dla nieruchomości.

3.2.3. Ochrona powietrza

W związku z wcześniej podjętymi przez Miasto Opole działaniami na rzecz ograniczenia niskiej emisji, w 2019 r. kontynuowano realizację programu finansowego pn.: „Program czyste powietrze - oddech dla Opola”, dla mieszkańców zamierzających dokonać zmiany źródła ciepła opartego na paliwie stałym na źródło proekologiczne lub wyposażyć nowo wybudowane budynki jednorodzinne w proekologiczny

system ogrzewania lub planujących instalację kolektorów słonecznych, bądź pomp ciepła do podgrzewania wody użytkowej i/lub jako instalacji wspomagających system centralnego ogrzewania. Celem Programu jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń pyłowych, z pieców oraz kotłowni opalanych paliwem stałym oraz ograniczenie emisji innych substancji powodujących przekroczenie standardów jakości powietrza w Opolu, poprzez stworzenie systemu zachęt dla mieszkańców do zakupu i montażu proekologicznego systemu ogrzewania.

łącznie w 2019 r. udzielono 338 dotacji na kwotę: 2 248 854,14 zł. Od 2011 r. przyznano łącznie 1557 dotacji w tym: 1527 dotacji osobom fizycznym (dwóch Beneficjentów otrzymało po dwie dotacje tj. na zmianę sposobu ogrzewania oraz na źródło wspomagające) i 28 dotacji wspólnotom mieszkaniowym na łączną kwotę 7 746 401,88 zł, z czego:

- 1272 na zmianę sposobu ogrzewania,
- 136 na zakup i montaż kolektorów słonecznych,
- 88 na ekologiczne ogrzewanie w nowo wybudowanych obiektach,
- 61 na zakup i montaż pomp ciepła jako źródło dla systemu centralnego ogrzewania oraz do podgrzewania wody użytkowej i/lub jako instalacji wspomagających system centralnego ogrzewania (w tym 7 pomp gruntowych).

Tab.44. Podstawowe dane statystyczne w obszarze ochrony powietrza (dotacje)

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata		
		2017	2018	2019
1.	Liczba udzielonych dotacji z budżetu miasta na zmianę sposobu ogrzewania oraz zakup ekologicznego ogrzewania do nowobudowanych budynków (szt.)	264	397	338

Źródło: opracowanie własne.

W celu edukacyjno – informacyjnym w 2019 r. kontynuowano zadanie pn. „Monitoring wspomagający ocenę jakości powietrza w mieście”, w związku z czym została zawarta umowa z firmą AIRLY Sp. z o.o. m.in. na świadczenie e-usługi w zakresie prezentowania na mapie wyników pomiarów stężeń pyłu PM10 z sieci 25 czujników (system został rozbudowany o 8 czujników tak, aby w każdym obrębie na terenie miasta był jeden czujnik). Dane z czujników wysyłane są na serwery, następnie po odpowiedniej agregacji danych i ich obliczeniu udostępniane są w formie mapy na <https://airly.eu/opole/> oraz w darmowych aplikacjach mobilnych na system Android oraz iOS. Aplikację AIRLY można pobrać bezpłatnie w sklepach z aplikacjami i na bieżąco monitorować powietrze na terenie miasta.

Ponadto w ramach kontynuacji zadania w 2019 r. rozstrzygnięto zapytanie ofertowe na realizację zadania pn.: „System informacyjny do monitorowania i informowania o stanie, jakości powietrza dla miasta Opola w czasie zbliżonym do rzeczywistego w postaci e-usługi” i została podpisana następna umowa z firmą AIRLY Sp. z o.o. z terminem obowiązywania do stycznia 2022 roku. W ramach przedmiotowej umowy na terenie miasta Opola zostało zainstalowanych 40 czujników do pomiaru jakości powietrza (25 w poprzednich lokalizacjach oraz 15 nowych), a wyniki prezentowane są na mapie w postaci e-usługi oraz aplikacji na telefon „Powietrze Opole”.

W 2019 r. udostępniona była dla mieszkańców „Dynamiczna Mapa Jakości Powietrza dla miasta Opola”. Na aktualizowanej co godzinę elektronicznej mapie prezentowane były wartości stężeń pyłu PM10 i PM2.5, uzyskane w wyniku modelowania matematycznego. Dzięki dynamicznej mapie możliwe było uzyskanie informacji o stężeniu pyłu PM10 i PM2.5 w dowolnie wybranym punkcie w mieście.

Na potrzeby informowania społeczeństwa, celem wzrostu świadomości ekologicznej oraz podniesienia odpowiedzialności wśród społeczeństwa w zakresie korzystania ze środowiska zawarto umowę na wykonanie „Krótkoterminowych prognoz jakości powietrza dla miasta Opola”. W ramach ww. zadania Miasto udostępniło mieszkańcom prognozy stanu jakości powietrza w Opolu na dzień bieżący oraz kolejne dwa dni. Dodatkowo każdego dnia dla użytkowników, którzy zarejestrowali na portalu swój adres mailowy, automatycznie wysyłana była notyfikacja, w postaci wiadomości e-mail o prognozowanym stanie jakości powietrza w Opolu. Dane były prezentowane w sposób graficzny, w postaci mapy z nałożonymi odpowiednim warstwami zanieczyszczeń a każdy użytkownik posiadał możliwość wyboru warstwy zanieczyszczenia: SO₂, NO₂, CO, PM₁₀, PM_{2.5}. Ponadto w ramach zadania udostępniono aplikację pn.: „POWIETRZE OPOLE” z prognozami na telefon.

W lutym 2018 r. został uchwalony nowy, zaktualizowany „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Opola”, który w 2019 r. był dwukrotnie zmieniany. W ramach realizacji zadań wynikających z PGN, planowane są m.in. modernizacje miejskiej sieci ciepłowniczej, nowe przyłączenia budynków mieszkalnych do m.s.c. oraz zadania dotyczące termomodernizacji budynków publicznych i prywatnych.

3.2.4. Ochrona przyrody i zieleni, edukacja ekologiczna

Zieleń w mieście jest ważnym elementem zrównoważonego rozwoju. Pełniąc funkcje ekologiczne, techniczne i zdrowotne, przyczynia się do poprawy warunków aerasanitarnych, obniżenia temperatury w miastach, infiltracji wód opadowych i tłumienia hałasu. Na zieleń w mieście składają się głównie parki, zieleńce, skwery, zieleń uliczna oraz lasy (komunalne, prywatne i państwowe, których powierzchnia na terenie miasta wynosi ponad 1 400 ha). Powierzchnia terenów zieleni urządzonej miasta Opola wynosi ok. 110 ha (z wyłączeniem zieleni przyulicznej i prywatnej), co stanowi o ok. 10 ha więcej w porównaniu z 2018 rokiem. Największe i najbardziej znaczące skupiska zieleni tworzyły w okresie sprawozdawczym 4 parki miejskie, tj. Park Miejski na Wyspie Bolko, Park Nadodrzański, Park Miejski na os. Armii Krajowej oraz Park 800-lecia. Zieleń w mieście uzupełniały także cmentarze, zieleń osiedlowa oraz użytki ekologiczne, tj. Kamionka Piast, Łąki w Nowej Wsi Królewskiej i Grudzicki Grąd. O dużej roli i wadze zieleni w mieście stanowiły także pomniki przyrody.

Utrzymanie zieleni miejskiej było w 2019 r. zadaniem bardzo ważnym i obejmowało szereg prac, które miały zapewnić m.in. reprezentacyjny wygląd terenów, ale także przede wszystkim właściwy stan istniejącej roślinności (trawników, rabat, drzew i krzewów), celem zachowania ciągłości systemów ekologicznych miasta. Utrzymanie zieleni to także zapewnienie czystości i utrzymywanie urządzeń małej architektury.

W celu powiększenia powierzchni terenów zieleni w mieście, które mają służyć zachowaniu różnorodności biologicznej, a także relaksowi mieszkańców Opola, w okresie sprawozdawczym zakończono budowę nowego Parku 800-lecia o powierzchni ponad 10 ha. Teren parku został obsadzony drzewami i krzewami, a także trawami i bylinami ozdobnymi. Oprócz trawników zostały wprowadzone rośliny łąkowe w postaci trawników łąkowych i łąk kwietnych. Na terenie miasta prowadzone były także lokalne działania, mające na celu zagospodarowanie terenów osiedlowych, wspólnotowych i nieużytków pod kątem zieleni. Z uwagi na potrzebę zazieleniania miasta, na terenie Opola realizowano nasadzenia drzew (również w ramach społecznych akcji edukacyjnych i inicjatyw lokalnych), a także jako nasadzenia uzupełniające i stanowiące rekompensatę usuniętych drzew w mieście. Liczne miejsca w strefie reprezentacyjnej Opola zostały zagospodarowane jako kwietniki.

W ramach szeroko realizowanych działań z zakresu ochrony przyrody w mieście, wymienić należy:

- 1) utrzymywanie na terenie miasta obiektów i obszarów objętych ochroną prawną, tj. pomników przyrody i użytków ekologicznych;
- 2) przeprowadzanie zabiegów pielęgnacyjnych pomników przyrody na terenie miasta Opola (wykonanie cięć sanitarnych, prześwietlających i korygujących, dokonanie przeglądów zdrowotnych) oraz ustanawianie nowych pomników przyrody;
- 3) rozbudowę sieci budek lęgowych dla ptaków i budek dla nietoperzy (łącznie na terenie miasta zamontowanych jest ponad 700 szt. budek lęgowych dla ptaków i 121 szt. budek dla nietoperzy); w roku 2019 zamontowano 60 budek lęgowych dla pustulek oraz 21 budek dla nietoperzy; przeprowadzony został również przegląd wszystkich budek na terenie miasta;
- 4) ustawienie na terenie zieleni miejskiej karmników dla ptaków oraz zawieszenie budek lęgowych dla wiewiórek, ustawienie zimowisk dla jeży oraz domków dla owadów.

W okresie sprawozdawczym Miasto realizowało również działania w zakresie edukacji ekologicznej. W 2019 r. realizowano kampanię edukacyjną dla mieszkańców dotyczącą wskazania negatywnego wpływu spalania odpadów lub paliwa złej jakości na jakość powietrza, edukacja była prowadzona poprzez serwis internetowy www.niskaemisjaopole.pl oraz kolportaż 27 tys. ulotek do gospodarstw domowych na terenie Opola. Ponadto na antenie Radia Opole emitowany był edukacyjny spot dla mieszkańców Opola w celu podniesienia ich świadomości na temat ochrony powietrza.

3.2.5. Rolnictwo i ochrona zwierząt

W 2019 r. w związku z wystąpieniem suszy na terenie miasta Opola, Urząd prowadził sprawy szacowania strat w gospodarstwach rolnych. Szacowanie strat oraz wszelkie działania związane z wystąpieniem szkód w uprawach na terenie Opola rozpoczęto w miesiącu lipcu. Szacowanie w terenie odbywało się do października, a prace administracyjne trwały do kwietnia 2020 r. Sytuacja ta wymagała ścisłej współpracy z Opolskim Urzędem Wojewódzkim, Opolskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego oraz Opolską Izbą Rolniczą, z uwagi na fakt, że Komisja szacująca straty ustalana jest przez Wojewodę, a jej członkami są przedstawiciele ww. instytucji. Niemniej jednak to Urząd Miasta był odpowiedzialny za zorganizowanie szacowania oraz przekazania wszelkich dokumentów rolnikom oraz innym urzędom. Ponadto prowadzono kontrolę posiadania polis ubezpieczeniowych OC rolników w wybranych gospodarstwach na terenie miasta. Na bieżąco prowadzono wszelkie sprawy, interwencje, zgłoszenia związane z rolnictwem. Dodatkowo w ramach nadzoru nad Miejską Spółką Wodną w Opolu, co roku przyznawane są dotacje na utrzymywanie rowów rolniczych (w 2019 roku dotacja wyniosła 115 tys. zł, za którą wykonano konserwację około 15 km rowów).

Mając na uwadze dobro zwierząt w okresie sprawozdawczym realizowany był Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt. W ramach programu podejmowano następujące działania: zapewnienie zwierzętom bezdomnym miejsca w Schronisku dla zwierząt, sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi oraz ich dokarmianie, odławianie bezdomnych zwierząt, wskazanie gospodarstw rolnych w celu zapewnienia miejsca zwierzętom gospodarskim, zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt bezdomnych, edukacja społeczeństwa.

Tab.45. Podstawowe dane statystyczne w obszarze działalności Miejskiego Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata		
		2017	2018	2019
1	Adopcja bezdomnych kotów (szt.)	221	231	205
2	Adopcja bezdomnych psów (szt.)	153	133	111
3	Adopcja bezdomnych szczeniąt (szt.)	38	36	30
4	Hotelowanie kotów (szt.)	5	7	13
5	Hotelowanie psów (szt.)	178	222	188

Źródło: opracowanie własne

3.2.6. Gospodarka odpadami

Jednym z zadań własnych gminy jest utrzymanie czystości i porządku na terenie gminy. Uregulowanie powyższego zadania, znajduje się w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W 2019 r. Prezydent Miasta Opola realizował uchwały Rady Miasta w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

Miasto w 2019 r. kontynuowało wprowadzony na terenie Miasta Opola w 2013 r. system gospodarowania odpadami komunalnymi. W 2019 r. dokonano nieznacznych zmian w prawie miejscowym dotyczącym gospodarki odpadami komunalnymi, wprowadzonym w 2013 r.: wyodrębniono zabudowę śródmiejską, w której odbiór odpadów komunalnych odbywa się ze zwiększoną częstotliwością; dokonano zmian częstotliwości odbioru niektórych frakcji odpadów komunalnych; doprecyzowano warunki korzystania z PSZOK, mPSZOK i MPE; wprowadzono zapisy dotyczące osobnego gromadzenia odpadów z papieru, tektury, w tym odpady opakowaniowe z papieru i tektury od stycznia 2020 roku.; wprowadzono zapisy umożliwiające zamykanie wiat i altan śmietnikowych; zmieniono wzory deklaracji. W celu zapewnienia prawidłowego odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w 2019 r. przeprowadzono dwa postępowania przetargowe. W 2019 r. Miasto nadzorowało odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, jak również działalność PSZOK, mPSZOK i MPE. Miasto przyjmowało, wyjaśniało oraz załatwiała reklamacje związane z gospodarką odpadami komunalnymi.

Z analizy danych liczbowych wynika, że w 2019 r. systemem gospodarki odpadami komunalnymi objętych było 112,2 tys. osób, z czego 95% mieszkańców Miasta Opola segregowało odpady komunalne, a pozostałe 5% zbierało odpady komunalne w sposób nieselektywny. Liczba osób objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi z roku na rok rośnie, co spowodowane jest zarówno powstaniem nowych nieruchomości, jak również podejmowanymi przez gminę działaniami uszczelniającymi system. Gmina zgodnie z delegacją ustawową w 2019 roku wydała 56 decyzji określających wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W 2019 r. masa odebranych odpadów komunalnych wzrosła o niespełna 3% w stosunku do poprzedniego roku. W 2019 roku odnotowano wzrost odpadów selektywnie zebranych, przy jednoczesnym spadku ilości odebranych odpadów zmieszanych. Powyższa tendencja jest pożądana.

Tab.46. Podstawowe dane statystyczne w obszarze gospodarki odpadami w Opolu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata			Uwagi
		2017	2018	2019	
1	Liczba osób zamieszkujących segregujących odpady	104 706	105 367	106 597	Liczba osób wskazana w deklaracjach jest wartością zmienną w czasie, z uwagi na możliwość opodatkowania właściciela nieruchomości z datą obowiązywania wstecz ⁶ .
2	Liczba osób zamieszkujących nie segregujących odpadów	6 080	6 081	5 590	
3	Liczba członków rodzin wielodzietnych korzystających z częściowego zwolnienia z opłaty	2 425	2 756	3 083	
4	% ilość odpadów selektywnie zebranych w stosunku do ilości odpadów zmieszanych	34,28	36,15	35,83	
5	Liczba punktów odbioru odpadów, w tym:	14 755	15 005	14 710	stan na koniec roku
6	jednorodzinne	10 658	10 845	11 086	
7	kilkurodzinne	392	394	385	
8	wielorodzinne, śródmiejska oraz pojemniki podziemne	903	918	931	
9	niezamieszkałe	2 802	2 848	2 308 ⁷	
10	Liczba pojemników na odpady komunalne, w tym:	50 891	52 068	55 273	stan na koniec roku
11	Masa odebranych odpadów w Mg, w tym:	49 070	50 399	51 880	stan na koniec roku
12	Zmieszane odpady opakowaniowe	6 118	6 214	6 627	
13	Opakowania ze szkła	2 015	2 045	2 475	
14	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	5 980	6 214	6 735	
15	Odpady ulegające biodegrad.	45	87	97	
16	Inne odpady nieulegające biodegradacji	308	380	312	
17	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	32 980	33 490	33 292	
18	Odpady wielkogabarytowe	1624	1969	2 339	

Źródło: opracowanie własne

Miasto realizowało również zadania w obszarze edukacji z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi. W 2019 r. kontynuowano realizację projektu "Wspólna akcja segregacja – działania informacyjno-edukacyjne dotyczące gospodarki odpadami w gminach Opole, Komprachcice i Turawa", którego głównym założeniem jest szeroko rozumiana edukacja ekologiczna. W 2019 r. podjęte zostały działania zarówno dla najmłodszych mieszkańców miasta, jak i dla osób starszych.

⁶ Wartości za rok 2019 podano na dzień tworzenia niniejszej analizy, ze stanem w dniu 31 grudnia 2019 r.

⁷ Zmniejszenie liczby punktów odbioru odpadów niezamieszkałych wynikało z ujęcia (od 1 maja 2019 r.) w składanych deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zarówno części zamieszkałej nieruchomości, jak i części, w której nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.

3.3. Infrastruktura, transport i inwestycje

3.3.1. Drogi i ścieżki rowerowe

W końcu 2019 r. pod zarządem Miasta Opola było prawie 409 km dróg. Długość ścieżek rowerowych w granicach administracyjnych miasta wyniosła 93 km. W końcu roku w mieście było 118 obiektów inżynierskich o łącznej długości 5,3 km, a także 165 przepustów.

Zadania miasta w obszarze dróg realizował Miejski Zarząd Dróg. Podstawowym zadaniem jednostki w okresie sprawozdawczym było planowanie, budowa, modernizacja, utrzymanie i ochrona dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych w granicach administracyjnych Opola.

Tab.47. Podstawowe dane statystyczne w obszarze dróg i obiektów inżynierskich (stan na koniec roku)

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata		
		2017	2018	2019
1	Długość dróg zarządzanych przez Miasto (km)	402,7	403,2	408,8
2	Długość ścieżek rowerowych w mieście (km)	84,0	90,1	93,5
3	Liczba obiektów inżynierskich (szt.)	105	117	118
4	Łączna długość obiektów inżynierskich (m)	4685,46	5346,13	5346,21
5	Ilość przepustów (szt.)	158	165	165

Źródło: opracowanie własne

W okresie sprawozdawczym realizowano zadania w zakresie planowania inwestycji i remontów kapitałnych w obszarze robót drogowych i na obiektach inżynierskich, a w przypadku występowania kolizji z robotami drogowymi, również towarzyszących robót drogowych. Ponadto dokonywano odbiorów inwestycji i remontów kapitałnych oraz podejmowano decyzje o oddaniu drogi do eksploatacji.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano szereg inwestycji. Najważniejszą z nich była budowa odcinka obwodnicy północnej – od węzła niemodlińska do obwodnicy północnej, a także przebudowa ul. Oleskiej. W 2019 r. prowadzono również inwestycje drogowe, których zakończenie przewidziane jest na lata następne po okresie sprawozdawczym. W 2019 r. realizowano inwestycje w zakresie układu komunikacyjnego przy dworcu kolejowym Opole Wschodnie, Opole Główne, budowę/przebudowę dwóch kładek pieszo-rowerowych, a także przebudowę dróg do terenów inwestycyjnych na Metalchemie. Miasto realizowało także projekt dotyczący budowy ścieżek pieszo-rowerowych.

Tab.48. Wybrane inwestycje na drogach/ w ciągach dróg w mieście Opolu w 2019 r.

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Zakres rzeczowy, uwagi
Zrealizowane			
1	Budowa obwodnicy piastowskiej – odcinek od węzła niemodlińska do obwodnicy północnej	2018-2019	Pełny zakres robot budowlano-montażowych. Obwodnica o dł. ok. 3,5 km wraz z węzłami i obiektami inżynierskimi oddana do użytku pod koniec okresu sprawozdawczego.
2	Przebudowa drogi powiatowej nr 2004 O – ulicy Oleskiej od ronda przy ul. Żeromskiego do ul. Okulickiego	2019	Przebudowa nawierzchni (614mb), przebudowa chodników, wykonanie ścieżki rowerowej, wymiana oświetlenia, oznakowanie pionowe i poziome.
W trakcie realizacji na koniec okresu sprawozdawczego			
1	Wykonanie układu komunikacyjnego w rejonie dworca kolejowego „Opole Wschód”	Od 2018	W ramach inwestycji powstaje węzeł przesiadkowy (jeden parking typu Park&Ride, 78 miejsc postojowych tego typu). W ramach przedsięwzięcia powstaną również miejsca typu Bike&Ride (2 obiekty, łącznie 183 stanowiska postojowe), które umożliwią bezpieczne pozostawienie roweru. Budowa centrum przesiadkowego obejmuje również przebudowę i budowę odcinków dróg, budowę ciągów pieszych i rowerowych, a także budowę sygnalizacji świetlnej.
2	Budowa centrum przesiadkowego przy stacji kolejowej Opole Główne wraz z przebudową układu komunikacyjnego	Od 2019	Pełny zakres robot budowlano-montażowych. W ramach inwestycji powstaje centrum przesiadkowe obejmujące m.in. zatoki autobusowe, miejsca postojowe dla samochodów. Zaplanowano również przebudowę układu komunikacyjnego wokół centrum.
3	Budowa kładki pieszo-rowerowej przez kanał Ulgi w Opolu wraz z dojazdami.	Od 2019	Inwestycja w ramach zadania “Budowa, rozbudowa i przebudowa infrastruktury niskoemisyjnego transportu publicznego w Opolu – etap I”.
4	Przebudowa kładki pieszo-rowerowej przez rzekę Odrę w ciągu ul. 11 Listopada w Opolu	Od 2019	Przebudowa obiektu mostowego wzdłuż ul. 11 Listopada w Opolu o dobudowę po dwóch stronach chodników dla pieszych.
5	Przebudowa dróg na terenie Metalchemu	Od 2019	Zadanie obejmuje: przebudowa skrzyżowań z drogą wojewódzką nr 423, przebudowa i budowa dróg o łącznej długości 6,7 km wraz z chodnikami i ciągami pieszo-rowerowymi, budowa miejsc postojowych, budowa przystanków autobusowych i pętli autobusowej, rozbiórka istn. wiaduktu i budowa nowego obiektu, przebudowa sieci oświetlenia, kanalizacji deszczowej, wodociągowej, gazu.
6	Przebudowa ulicy Szarych Szeregów w Opolu	2019-2020	Obejmuje przebudowę w zakresie wymiany nawierzchni jezdni, budowę ciągów pieszo-rowerowych, przebudowę sieci.
7	Realizacja projektu partnerskiego “Czas na rower...”	Od 2019	Część zaplanowanych w ramach projektu odcinków zakończona, część zaplanowana na lata 2020-2021.

Źródło: opracowanie własne

W okresie sprawozdawczym wykonywano również zadania związane z eksploatacją i konserwacją dróg oraz obiektów inżynierskich, w tym mostów. Zadania te objęły bieżące utrzymanie i remonty bieżące, zarówno na drogach krajowych, wojewódzkich, powiatowych, gminnych oraz wewnętrznych. Realizowano również prace w zakresie poprawy bezpieczeństwa pieszych na chodnikach. W okresie sprawozdawczym powierzchnia wykonanych nawierzchni wyniosła nieco ponad 10 tys. metrów kwadratowych.

Tab.49. Dane dotyczące zadań związanych z eksploatacją i konserwacją dróg oraz obiektów inżynierskich w mieście Opolu w 2019 r. wg typu drogi

Lp.	Typ drogi	Powierzchnia wykonanych nawierzchni	Przykładowe inwestycje
1	Drogi krajowe	2 726 m ²	remonty częściowe nawierzchni jezdni mające na celu przede wszystkim usuwanie miejsc zagrażających bezpieczeństwu pojazdów i pieszych
2	Drogi wojewódzkie	6 443 m ²	wymiana nawierzchni jezdni na ul. Niemodlińskiej (odcinek w Żerkowicach) o pow. 2 736 m²
3	Drogi powiatowe	11 988 m ²	- wymiana nawierzchni jezdni na ul. Krapkowickiej o pow. 2 620 m² - wymiana nawierzchni jezdni na skrzyżowaniu ul. Jagiełły – Krzanowicka o pow. 1 804 m²,
4	Drogi gminne	21 966 m ²	wymiana nawierzchni jezdni – ul. Książąt Opolskich, o pow. 1 992 m²
5	Drogi wewnętrzne	15 600,50 m ²	wykonanie nakładki bitumicznej – ul. Wyspiańskiego o pow. 730 m²

Źródło: opracowanie własne

Tab.50. Powierzchnia wykonanych nawierzchni chodników wg typu drogi w 2019 r. w Opolu

Lp.	Typ drogi	Powierzchnia wykonanych nawierzchni
1	Drogi krajowe	90 m ²
2	Drogi wojewódzkie	1 375 m ²
3	Drogi powiatowe	1 860 m ²
4	Drogi gminne	6 888 m ²

Źródło: opracowanie własne

Na wszystkich kategoriach dróg wykonano roboty związane z ustawieniem, demontażem i prostowaniem słupków drogowych, montażem i demontażem tablic, montażem i demontażem tarcz znaków, myciem tarcz znaków, wykonaniem opasek z bednarki na słupy oświetleniowe, montażem i demontażem tymczasowego oświetlenia, montażem i demontażem barier energochłonnych, montażem i demontażem pylonów, montażem i demontażem wygradzenia łańcuchowego, malowaniem słupów, naklejaniem etykiet, ustawieniem i demontażem zapór, montażem i demontażem progu zwalniającego, montażem i demontażem lusterek drogowych. Na wszystkich kategoriach dróg odnowiono oznakowanie poziome cienkowarstwowe, grubowarstwowe, chemoutwardzalne (np. przejścia dla pieszych, linie na skrzyżowaniach, linie segregacyjne i krawędziowe ciągłe i przerywane) na pow. 29 846 m².

W okresie sprawozdawczym prowadzono także prace na obiektach inżynierskich. W 2019 roku w ramach bieżącego utrzymania obiektów inżynierskich wykonano m. in.: naprawę dylatacji na moście

nad Kanałem Półwieś w ciągu ul. Powstańców Warszawskich, naprawę ścianek czołowych przepustu w ciągu ul. Strzeleckiej, czy naprawę muru oporowego w ciągu ul. Prószkowskiej.

W okresie sprawozdawczym Miasto (MZD) realizowało także inne zadania w obrębie pasa drogowego. Przedsięwzięcia te obejmowały:

- koordynowanie robót prowadzonych w obrębie pasa drogowego,
- uzgadnianie dokumentacji technicznej w zakresie określonym obowiązującymi przepisami prawa,
- zapewnienie utrzymania i ochrony zieleni w pasie drogowym oraz realizację zadań z zakresu eksploatacji, utrzymania i ochrony terenów zieleni znajdujących się poza pasami drogowymi dróg publicznych (parki, skwery, zieleńce z wyłączeniem cmentarzy, lasów komunalnych i form ochrony przyrody), na gruntach będących we władaniu Gminy Opole, a przekazanych w tym celu Miejskiemu Zarządowi Dróg,
- zapewnienie oczyszczania i utrzymania porządku w liniach rozgraniczających drogi oraz realizację zadań związanych z interwencyjnym sprzątnięciem terenów będących we władaniu Gminy Opole, bez ustalonego zarządcy,
- realizacja zadań związanych z korzystaniem przez operatorów i przewoźników z przystanków komunikacyjnych, a w tym budowa, przebudowa i remont (w 2019 r. postawionych zostało 27 wiat przystankowych),
- prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem umów na obsługę funkcjonowania Strefy Płatnego Parkowania w mieście Opolu, w tym prowadzenie bezpośredniej współpracy z administratorem strefy oraz windykacja należności z tytułu dochodów budżetowych w zakresie opłat dodatkowych za ich nieuiszczenie oraz kierowanie spraw do organu egzekucyjnego.

W okresie sprawozdawczym do zadań Miasta należało również usuwanie pojazdów z dróg na podstawie art. 130a ustawy *Prawo o ruchu drogowym*. W 2019 r. na zlecenie miasta Opola usuwaniem pojazdów z dróg na podstawie art. 130a ustawy *Prawo o ruchu drogowym* zajmował się Zakład Komunalny Sp. z o.o. W ubiegłym roku nastąpił wzrost liczby usuwanych pojazdów z dróg miasta (363 pojazdy w 2019 r., w stosunku do 317 pojazdów usuniętych z dróg miasta w 2018 r. i 225 pojazdów w 2017 r.). Spowodowane jest to zwiększoną aktywnością Policji i Straży Miejskiej w zakresie usuwania pojazdów z dróg. Najczęstsze powody usunięcia pojazdu to niewłaściwe parkowanie, kierowanie pojazdem bez wymaganych uprawnień oraz jazda pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.

3.3.2. Infrastruktura techniczna

Miasto Opole w okresie sprawozdawczym realizowało zadania związane z bieżącą eksploatacją oraz rozbudową sieci oświetlenia miejskiego. Ponadto realizowało oraz nadzorowało czynności związane z eksploatacją: miejskiej kanalizacji deszczowej, rowów komunalnych, fontann oraz cmentarzy.

W końcu 2019 r. sieć oświetleniowa stanowiąca własność miasta składała się z 8,1 tys. słupów oraz 9,9 tys. opraw. W porównaniu do roku poprzedniego liczba opraw wzrosła o 5%. W mieście było 41 km rowów komunalnych, 8 fontann, a także 17 cmentarzy komunalnych. Sieć kanalizacji deszczowej wyniosła ok. 200 km.

Tab.51. Podstawowe dane statystyczne w obszarze infrastruktury technicznej

Lp.	Nazwa wskaźnika		Lata		
			2017	2018	2019
1	Sieć oświetleniowa stanowiąca własność miasta [szt.]	słupy	6410	7864	8 137
		oprawy	7550	9416	9904
2	Rowy komunalne [km]		34	41	41
3	Fontanny [szt.]		4	6	8
4	Cmentarze komunalne [szt.]		17	17	17
5	Kanalizacja deszczowa – szacunkowo [km]		200	200	200

Źródło: opracowanie własne.

Rada Miasta Opola uchwaliła *Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych dla Miasta Opola oraz aglomeracji Opole, aglomeracji Prószków i aglomeracji Tarnów Opolski na lata 2018-2022*. Wykonanie uchwały powierzono m.in. spółce Wodociągi i Kanalizacja w Opolu Sp. z o.o. W okresie sprawozdawczym Spółka realizowała zadania w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków. W końcu okresu sprawozdawczego łączna długość sieci wodociągowej (WIK) wyniosła 468,3 km, a długość sieci kanalizacji sanitarnej 640,1 km.

W zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę realizowano zadania obejmujące w szczególności budowę i przebudowę urządzeń wodociągowych, zwrot kosztów budowy sieci wodociągowych inwestorom zewnętrznym oraz liczne dodatkowe zadania inwestycyjne. W zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków realizowano zadania obejmujące w szczególności budowę i przebudowę urządzeń kanalizacyjnych, zwrot kosztów budowy sieci kanalizacyjnych inwestorom zewnętrznym oraz liczne dodatkowe zadania inwestycyjne.

Tab.52. Podstawowe dane statystyczne w obszarze sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (dane WIK)

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata			Uwagi
		2017	2018	2019	
1	Długość sieci wodociągowej /km/ - budowa	9,4	5,4	13,4	Stan na koniec roku 468,3
2	Długość sieci kanalizacji sanitarnej /km/ - budowa	3,7	2,5	6,9	Stan na koniec roku 640,1

Miasto Opole podejmowało również, jako zadanie własne, działalność w zakresie telekomunikacji w celu zaspokajania zbiorowych potrzeb Wspólnoty⁸. Urząd Miasta realizował zadania z zakresu rozwoju Optycznej Sieci Teleinformatycznej Opola (OSTO). Działalność ta objęła m.in. nadzór prac teletechnicznych związanych z budową parkingu podziemnego na Placu Kopernika oraz przebudową układu komunikacyjnego w rejonie dworca kolejowego Opole Wschód. Ponadto realizowano inwestycje w zakresie budowy przyłączy teletechnicznych do przychodni SP ZOZ „Śródmieście” oraz SP ZOZ „Zaodrze” a także budowę przyłącza teletechnicznego pomiędzy Placem Jana Pawła II a Wydziałem

⁸ Uchwała nr VI/54/11 Rady Miasta Opola z dnia 27 stycznia 2011 r. w sprawie wykonywania przez Miasto Opole działalności w zakresie telekomunikacji, polegającej na budowie i eksploatacji infrastruktury telekomunikacyjnej i sieci telekomunikacyjnej, dostarczaniu sieci telekomunikacyjnej, nabywaniu praw do sieci telekomunikacyjnych i zapewnieniu dostępu do infrastruktury telekomunikacyjnej oraz świadczenia usług.

Ekonomicznym Uniwersytetu Opolskiego. Udzielano także wsparcia w procesie projektowania systemu ITS a także przyłącza do projektowanego stadionu miejskiego.

W okresie sprawozdawczym osiągnięto następujące wskaźniki realizacji, wybudowano:

- kanalizacja teletechniczna: 0,678 km otworów,
- studnie teletechniczne: 7 szt.,
- kable światłowodowe: 1,226 km,
- do sieci OSTO podłączono przychodnie SP ZOZ „Śródmieście” oraz SP ZOZ „Zaodrze”.

Tab.53. Podstawowe dane statystyczne w obszarze sieci teletechnicznych

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata		
		2017	2018	2019
1	Długość wybudowanej kanalizacji teletechnicznej [w kmotw]	46,3	55,5	56,2
2	Długość wybudowanej linii światłowodowej [w km]	42,8	52,5	53,7
3	Liczba jednostek podłączonych do sieci OSTO	54	57	59
4	Liczba jednostek korzystających z usługi dostępu do Internetu za pośrednictwem sieci OSTO	29	30	31

Źródło: opracowanie własne

3.3.3. Komunikacja miejska

Komunikacja miejska w Opolu świadczona była w okresie sprawozdawczym przez jednego operatora – należący w 100% do miasta Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Opolu. W tym samym miejscu znajduje się jedyna zajezdnia MZK, wyposażona w halę napraw z podnośnikiem dla autobusów przegubowych, stację diagnostyczną, lakiernię i myjnię. Spółka zobowiązana była do świadczenia usług przewozowych w granicach administracyjnych Opola oraz w granicach administracyjnych Gmin, z którymi Miasto podpisało porozumienia międzygminne. Liczby kursów na liniach obsługujących obszary Gmin objętych porozumieniami międzygminnymi ustalane są z samorządami tych gmin. Partycypują one w kosztach komunikacji miejskiej realizowanej na swoim terenie.

W 2019 r. długość linii komunikacji miejskiej wyniosła 340 km, z czego w Opolu 309 km, a poza nim 31 km. W mieście funkcjonowały 23 linie autobusowe, pięć z nich obejmowało także obszar gmin sąsiednich. Liczba linii pozamiejskich powiększyła się po zawarciu dwóch nowych porozumień z gminami Łubniany i Prószków. Łącznie w komunikacji miejskiej wykonano 5,9 mln wozokilometrów tj. o 1,7 % więcej niż rok wcześniej. Na funkcjonowanie komunikacji miejskiej przeznaczono w formie rekompensaty ponad 47 mln złotych.

Tab. 54. Podstawowe dane statystyczne w obszarze komunikacji miejskiej

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata		
		2017	2018	2019
1	Długość linii komunikacji miejskiej w km, w tym:	321	328	340
	w Opolu	297	304	309
	poza Opolem	24	24	31
2	Liczba linii komunikacji miejskiej	23	23	23
	w tym poza Opolem	3	3	5
3	Liczba wozokm wykonywanych w komunikacji miejskiej	5 632 087	5 817 821	5 901 200
4	Kwota rekompensaty na funkcjonowanie komunikacji miejskiej w mln zł	41,5	43,9	47,3

Źródło: opracowanie własne

Miasto Opole kontynuowało w 2019 r. inwestycje w obszarze komunikacji miejskiej polegające przede wszystkim na:

- zakupie 23 fabrycznie nowych autobusów. Autobusy są napędzane silnikami diesla najnowszej generacji, które spełniają normę Euro VI c,
- uruchomieniu systemu biletu elektronicznego (karta OPOLKA!) połączonego ze sprzedażą przez Internet oraz biletomaty stacjonarne (11 szt.) i mobilne (99 szt.),
- wdrożeniu systemu informacji pasażerskiej opartego na 45 szt. tablic dynamicznej informacji pasażerskiej na przystankach,
- uruchomieniu oprogramowania do projektowania i optymalizacji rozkładów jazdy.

Ponadto trwała kompleksowa modernizacja zajezdni autobusowej w MZK Sp. z o.o. oraz rozstrzygnięto dwa przetargi: na dostawę 10 szt. autobusów (umowa została podpisana) i pomocy drogowej – holownika ciężkiego (najkorzystniejszą ofertę wybrano w grudniu 2019 r.).

W 2019 r., podobnie jak w latach poprzednich, Miasto wdrażało system roweru publicznego. System funkcjonuje w mieście od 2012 roku. W 2019 r. Miasto Opole zawarło nową umowę o zorganizowanie, zarządzanie i utrzymanie systemu rowerów publicznych. Umowa została zawarta na 3 lata ze spółką Geo Velo ze Szczecina. System został wyposażony w rowery najnowszej generacji z komputerami pokładowymi i lokalizatorami GPS. System wyposażono w 18 stacji rowerowych i 280 rowerów miejskich. Do systemu dołączyło Centrum Handlowe Karolinka, które na swój koszt uruchomiło 1 stację rowerową i zakupiło 10 dodatkowych rowerów.

W celu rozpropagowania systemu uruchomiono, oprócz stacji rowerowych, 19 miejsc postojowych rowerów miejskich, gdzie bez dodatkowych kosztów użytkownik może zostawić wypożyczony rower. System został uruchomiony w lipcu 2019 r. Od lipca do końca listopada odnotowano 23446 wypożyczeń rowerów. W 2019 r. z rowerów miejskich korzystało 5059 użytkowników.

3.3.4. Inwestycje poza pasem drogowym i oświatą

W okresie sprawozdawczym Miasto realizowało szereg inwestycji poza pasem drogowym. Były to zarówno inwestycje w obszarze rewitalizacji miasta, zagospodarowania przestrzeni publicznej, czy też w zakresie bezpieczeństwa publicznego. Duża część zadań została zrealizowana w ramach okresu sprawozdawczego, a część z nich w tym okresie się rozpoczęła. Wykaz wybranych inwestycji, wraz z ich krótkim opisem, przedstawiono w tabeli nr 55.

Tab. 55. Przykładowe inwestycje zrealizowane i realizowane w 2019 r.

Zdjęcia	Krótki opis inwestycji
Centrum Aktywizacji Społecznej przy ul. Krakowskiej	
 	W 2019 r. zakończyły się prace budowlano-montażowe związane z budową Centrum Aktywizacji Społecznej. To wielofunkcyjny obiekt, w którym swoje miejsce znalazło m.in. Centrum Informacyjno-Edukacyjne "Senior w Opolu". Centrum jest miejscem wsparcia dla seniorów, chcących uzyskać potrzebną informację, zaangażować się w różnorodne działania, rozwijać się i edukować. W ramach działalności Centrum systematycznie podejmowane są działania mające na celu tworzenie przyjaznego klimatu dla seniorów. W nowoczesnym budynku swoją siedzibę znalazły także lokalne stowarzyszenia działające w różnych obszarach. To co wyróżnia obiekt to jego ostatnie piętro. Uruchomiono w nim siedem mieszkań chronionych/interwencyjnych dla kilkunastu osób. Co do zasady mają one służyć zarówno usamodzielniającym się wychowankom domów dziecka i rodzin zastępczych oraz rodzinom które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Inwestycja była współfinansowana ze środków europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020.
Centrum Dialogu Obywatelskiego przy ul. Damrota	
	Prace związane z przebudową kamienicy przy ul. Damrota zakończono w 2019 roku. Zadanie objęło gruntowną przebudowę, wyposażenie oraz nadanie nowych funkcji budynkowi. Dzięki przeprowadzonym pracom utworzono przestrzeń dedykowaną mieszkańcom Opola, a także tym którym idea dialogu oraz partycypacji społecznej jest szczególnie bliska. W kamienicy swoją siedzibę ma Centrum Dialogu Obywatelskiego - dedykowana komórka Urzędu Miasta Opola do współpracy z organizacjami pozarządowymi, Radami Dzielnic, czy innymi instytucjami społecznymi. Kamienica stała się również swoistym domem dla organizacji pozarządowych działających w różnych obszarach. Organizacje otrzymały również możliwość korzystania z kilku nowoczesnych sal konferencyjnych, które przygotowano w kamienicy. Inwestycja była współfinansowana ze środków europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020.
Centrum Re-Start przy ul. Sienkiewicza	
	W 2019 r. oddano do użytku "Centrum Re-Start". Inwestycja zakładała gruntowny remont lokalu celem utworzenia w nim miejsc reintegracji społeczno-zawodowej. Wsparcie w ramach centrum uzyskują osoby bezrobotne, które objęte są m.in. programem stażowym, poradnictwem psychospołecznym, zawodowym, prawnym. Pod okiem instruktorów zawodu przyuczają się do wykonywania określonych prac, a pracownicy socjalni wzmacniają ich aktywność i samodzielność życiową. Uczestnicy projektu przyuczają się do wykonywania drobnych napraw stolarskich i tapicerskich, przeróbek krawieckich na rzecz mieszkańców Opola zagrożonych wykluczeniem społecznym. Projekt wdrażany jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie. Lokal oddany do użytku w II kwartale 2019 r. Inwestycja była współfinansowana ze środków europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020.

Przebudowa placu św. Sebastiana	
	Prace związane z przebudową placu św. Sebastiana zakończono pod koniec września 2019 r. Podczas realizacji zadania wykonano prace związane m.in.: z rozbiórką istniejących nawierzchni, z wykonaniem miejsc postojowych i ciągów pieszo-jezdných, z wykonaniem nasadzeń drzew i krzewów, z montażem komory technicznej i fontanny oraz z wykonaniem nawierzchni placu. Realizacja zadania była elementem większego projektu realizowanego ze środków europejskich. Inwestycja była współfinansowana ze środków europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020.
Park 800-lecia	
 	W celu powiększenia powierzchni terenów zieleni w mieście, które mają służyć zachowaniu różnorodności biologicznej, a także relaksowi mieszkańców Opola, w okresie sprawozdawczym zakończono budowę nowego Parku 800-lecia o powierzchni ponad 10 ha (etap I). Teren parku został obsadzony drzewami i krzewami, a także trawami i bylinami ozdobnymi. Oprócz trawników zostały wprowadzone rośliny łąkowe w postaci trawników łąkowych i łąk kwietnych. W ramach zadania wykonano również: w zakresie zagospodarowania terenu (roboty przygotowawcze, roboty ziemne, wykonanie alejek, wykonanie suchej rzeki, wykonanie elementów małej architektury, wykonanie ogrodzenia terenu wybiegu dla psów, wykonanie schodów terenowych i murków oporowych, ukształtowanie terenu), w zakresie robót drogowych (budowa dróg rowerowych, zieleni drogowej). W zakresie robót branży elektrycznej (przebudowa linii napowietrzno-kablowej średniego napięcia, budowa sieci oświetlenia alejek parkowych, zasilanie i szafka rozdzielcza, budowa monitoringu).
Opolski Park Sportu	
 	Inwestycja rozpoczęta w 2019 roku, na koniec okresu sprawozdawczego w trakcie realizacji. Zadanie obejmuje budowę hali sportowej wraz z zagospodarowaniem terenu zewnętrznego. Inwestycja składa się z następujących elementów: 1) Budynek hali sportowej Inwestycja przewiduje budowę trzykondygnacyjnego budynku wielofunkcyjnej hali sportowej. Wewnątrz obiektu zaprojektowano wielofunkcyjne boisko do gier zespołowych, lekkoatletyczną bieżnię treningową, pomieszczenia sal sportowych z zapleczeniami szatniowymi i higieniczno – sanitarnymi i ściankę wspinaczkową. 2) Boisko do piłki nożnej z nawierzchnią z trawy syntetycznej. W ramach inwestycji planuje się realizację boiska typu ORLIK. 3) Boisko multisportowe Obok projektowanego boiska do piłki nożnej projektuje się boisko multisportowe (które wykorzystywane będzie dla: koszykówki, hokeja na rolkach czy tyżwiarstwa) z funkcją sezonowego lodowiska 4) Tor PUMPTRACK i SKATE POOL 5) Pas urządzeń rekreacyjnych 6) Parkingi dla samochodów osobowych

Obszar zadań realizowanych dla Rad Dzielnic	
	W okresie sprawozdawczym Miasto realizowało również zadania w obszarze przedsięwzięć lokalnych (dzielnicowych). Często były to zadania o mniejszym budżecie, ale istotne z punktu widzenia mniejszych społeczności. Były to zarówno zadania o charakterze projektowym (przygotowanie dokumentacji pod przyszłe inwestycje), jak i realizacyjnym. Zlecono m.in. opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej zagospodarowania terenu na cele rekreacyjno – sportowe, czy dokumentacji technicznej na budowę centrum kulturalno-rekreacyjnego (świetlica, altana, boisko). W obszarze realizacyjnym stworzono m.in. nowy teren rekreacyjny w Żerkowicach (w ramach zadania zaprojektowano i wykonano: przestawienie istniejących urządzeń siłowych, postawiono dużą drewnianą altanę ogrodową z pomieszczeniem magazynowym, a także zamontowano zestawy zabawowe dla dzieci), a w Chmielowicach prowadzono prace na terenie boiska sportowego

Źródło: opracowanie własne

W okresie sprawozdawczym realizowano również prace projektowe związane z przygotowaniem dokumentacji technicznych/projektowych. Zadania te objęły m.in. prace projektowe związane ze Stadionem Opolskim, rozbudową monitoringu wizyjnego, wykonaniem termomodernizacji budynku Żłobka Pomnik Matki Polki, budową Domu Pomocy Społecznej, czy rewitalizacją placu na rogu ul. Ozimskiej z Plebiscytową.

3.3.5. Gospodarowanie zasobem mieszkaniowym i lokalowym

W 2019 r. Urząd Miasta Opola realizował szereg zadań z zakresu gospodarowania zasobem mieszkaniowym oraz lokalami użytkowymi. Zadania te obejmowały m.in. prowadzenie spraw związanych z najmem lokali mieszkalnych i użytkowych stanowiących zasób komunalny, czy prowadzenie procedur przetargowych na najem lokali użytkowych.

W 2019 r. w ramach miejskiego zasobu było 3,7 tys. lokali mieszkalnych, nieco ponad 0,5 tys. lokali socjalnych, a także 362 lokale użytkowe. Własność Gminy stanowiło 191 budynków, a w 859 Opole było współwłaścicielem (budynki wspólnot mieszkaniowych z udziałem Gminy Opole) – tab. 56.

Tab.56. Podstawowe dane statystyczne w obszarze gospodarowania zasobem mieszkaniowym i lokalowym

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata		
		2017	2018	2019
1	Liczba lokali mieszkalnych	3 720	3 689	3 670
2	Liczba lokali socjalnych	524	557	550
3	Łączna powierzchnia lokali mieszkalnych	180 966,73 m ²	179 063,51 m ²	178 166,78 m ²
4	Liczba oddanych do użytku nowych lokali komunalnych	8	12 (+1 mieszkanie chronione)	-
5	Liczba lokali użytkowych	415	410	362
6	Łączna powierzchnia lokali użytkowych	48 710,31 m ²	47 735,37 m ²	46 087,51 m ²
7	Liczba garaży	643	639	635
8	Łączna powierzchnia garaży	10 793,39 m ²	10 730,43 m ²	10 641,62 m ²
9	Tereny zewnętrzne – łączna powierzchnia	841 853,01 m ²	842 595,01 m ²	843 697,01 m ²
10	Liczba budynków stanowiących własność Gminy Opole	196	191	191
11	Liczba budynków stanowiących współwłasność Gminy Opole (budynki wspólnot mieszk. z udziałem Gminy Opole)	885	862	859
12	Liczba placów zabaw	60	58	63
13	Liczba złożonych wniosków o przydział lokalu do remontu	170	180	182
14	Liczba wniosków zakwalifikowanych pozytywnie	46	73	67
15	Liczba zrealizowanych wniosków o przydział lokalu do remontu	23	29	20
16	Liczba złożonych wniosków o przydział lokalu socjalnego	191	172	158
17	Liczba wniosków zakwalifikowanych pozytywnie	89	78	78
18	Liczba zrealizowanych wniosków o przydział lokalu socjalnego	28	23	21

Źródło: opracowanie własne

3.4. Realizacja uchwał Rady Miasta w przekroju wg programów

W 2019 r. realizowano szereg uchwał podjętych przez Radę Miasta Opola na przestrzeni ostatnich lat. Tylko w ostatnich trzech latach Rada Miasta Opola podjęła ponad tysiąc uchwał. Poza uchwałami w sprawie budżetu, wieloletniej prognozy finansowej, były to także uchwały w zakresie przyjęcia różnego typu programów społecznych, czy gospodarczych. W okresie sprawozdawczym Rada podjęła 364 uchwały, z czego mniej więcej co trzecia stanowiła akt prawa miejscowego. Realizację uchwał wg wybranych programów społeczno-gospodarczych zaprezentowano w tab. 57.

Tab.57. Realizacja uchwał Rady Miasta Opola w 2019 r.

Lp.	Nr uchwały	Przedmiot regulacji	Data uchwalenia	Realizacja uchwał
1	XXXIV/664/16	<i>w sprawie przyjęcia "Lokalnego Programu Rewitalizacji Opola do 2023 roku"</i>	2016-11-24	Lokalny Program Rewitalizacji Opola do 2023 r. wyznacza 8 kierunków działań, w ramach nich określono 34 projekty. Większość to projekty własne Miasta Opola. Spośród wszystkich projektów 8 to przedsięwzięcia zgłoszone przez partnerów Programu w ramach procesu konsultacji społecznych. Wg stanu na początek marca 2020 r. spośród 34 projektów wskazanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Opola do 2023 r.: 8 projektów zostało zrealizowanych (osiągnięto zakładane w dokumencie cele), 5 projektów zostało częściowo zrealizowanych, 12 projektów jest w trakcie realizacji, 9 projektów nie rozpoczęło się.
2	LVII/863/14	<i>w sprawie przyjęcia Opolskiego Programu Pomocy Przedsiębiorcom na lata 2014-2020</i>	2014-04-24	W ramach Programu udzielono zwolnień z tyt. uchwały w 2019 r. na kwotę 2.045.394,39 zł, w tym: • 786.078,13 zł – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, • 1.259.316,26 zł – osoby prawne prowadzące działalność gospodarczą. O przedmiotowe zwolnienie wystąpiło 120 podmiotów. Zwolnienia obejmowały: • zwolnienia z tytułu nowo wybudowanych budynków, budowli lub ich części, • zwolnienia z tytułu nowo nabytych gruntów, budynków i budowli lub ich części, • zwolnienia gruntów, budynków, budowli w przypadku rozpoczęcia wykorzystywania ich do prowadzenia działalności wcześniej nie związanych z działalnością, • zwolnienia z tytułu zatrudnienia.

Lp.	Nr uchwały	Przedmiot regulacji	Data uchwalenia	Realizacja uchwał
3	II/35/18	<i>w sprawie przyjęcia Programu współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na rok 2019</i>	2018-12-06	Celem głównym Programu jest rozwój współpracy Miasta i organizacji pozarządowych w podejmowaniu wspólnych działań na rzecz definiowania i zaspokajania lokalnych potrzeb mieszkańców Opola z wzajemnym poszanowaniem obowiązujących praw oraz wzmocnienie organizacji pozarządowych, jako realizatorów zadań publicznych istotnych dla rozwoju lokalnego. Mając na względzie cel główny, a także założone cele szczegółowe, współpraca odbywała się w formie finansowej i pozafinansowej. Na realizację zadań publicznych ujętych w ww. Programie zaplanowano środki finansowe w kwocie nie niższej niż 14 mln zł. Ostatecznie wsparcie finansowe wyniosło 19,1 mln zł tj. 137 % planu, z tego 17,7 mln zł w formie dotacji na realizację 317 zadań publicznych oraz 1,4 mln zł z przeznaczeniem na wypłatę stypendiów i nagród. W trakcie 2019 r. Prezydent Miasta Opola ogłosił 38 otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych, w tym na podstawie ustawy: o działalności pożytku publicznego i wolontariacie: 36, o zdrowiu publicznym: 1, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych: 1.
4	II/36/18	<i>w sprawie Wieloletniego programu współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na lata 2019-2021</i>	2018-12-06	Organizacje pozarządowe i uprawnione podmioty złożyły łącznie 507 ofert, z tego 45 ofert po dokonaniu oceny formalnej przez pracowników urzędu zostało odrzuconych. Prezydent podpisał 312 umów, z tego na powierzenie realizacji zadań publicznych 125 oraz wsparcie 187. Całkowita wartość zrealizowanych zadań w ramach programu wyniosła 19,2 mln zł, z tego dotacja z budżetu miasta Opola w kwocie 17,7 mln zł oraz wkład finansowy oferenta w wysokości prawie 1,5 mln zł. Podczas 2019 roku 150 organizacji zaoferowało wykonanie 319 zadań publicznych, jednakże z uwagi na rezygnacje przez organizacje z realizacji 2 zadań, ostatecznie zrealizowano 317 zadań. Podobnie jak w latach poprzednich najwięcej środków finansowych w 2019 r. przeznaczono na realizację zadań w obszarze pomocy społecznej – 7,4 mln zł, (co stanowi 42 % ogólnej kwoty dotacji wykorzystanej w 2019 r.) oraz w obszarze sportu 6,6 mln zł (tj. 37 % ogólnej kwoty dotacji wykorzystanej w 2019 r.).
5	XVI/300/15	<i>w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016-2020</i>	2015-10-29	W ramach Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2016 – 2020, Prezydent Miasta Opola przyjął do realizacji harmonogram zadań na rzecz osób niepełnosprawnych na 2019 rok, w którym zostały określone cele, zadania, źródła finansowania, podmioty odpowiedzialne oraz sposób realizacji tych zadań. Zadania obejmowały m.in.: dostosowanie transportu miejskiego do potrzeb osób niepełnosprawnych, likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych, czy też transport specjalistyczny dla osób niepełnosprawnych.

Lp.	Nr uchwały	Przedmiot regulacji	Data uchwalenia	Realizacja uchwał
6	LII/1053/17	<i>w sprawie przyjęcia Programu Polityki Senioralnej Miasta Opola na lata 2018-2022 „Opole Seniorom”</i>	2017-11-30	Realizacja programu objęła m.in. organizację imprez i wydarzeń aktywizujących i integrujących środowisko seniorów, działalność Rady Seniorów Miasta Opola, rozwijanie systemu ulg i preferencji w ramach Karty „Opolski Senior”, prowadzenie Opolskiego Telefonu Życzliwości 60+, organizację XX Opolskich Dni Seniora, wydawanie „Koperty Życia” (do końca 2019 r. zostało wydanych 3483 „Kopert Życia”). W 2019 r. przy Centrum Informacyjno - Edukacyjnym „Senior w Opolu” rozwinął się Wolontariat Senioralny. Do 31 grudnia 2019 r. przy Centrum działało 30 Seniorów Wolontariuszy. Na terenie miasta Opola do końca 2019 r. działało 18 Klubów Seniora. Opole zostało przyjęte do grona, sieci miast przyjaznych starzeniu się (certyfikat Światowej Organizacji Zdrowia - WHO).
7	LII/1049/17	<i>w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2020</i>	2017-11-30	Działania profilaktyczne w tym zakresie realizowane są w MOPR przez 2 podmioty: • Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie gdzie przeprowadzono 870 konsultacji dla ofiar przemocy, świadków przemocy oraz sprawców przemocy. • Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który udzielił pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej, organizując również w zależności od potrzeb, czasowy pobyt osobom bezdomnym z terenu miasta Opola. W 2019 r. w Ośrodku Interwencji Kryzysowej udzielono specjalistycznych porad dla 2754 osób. W ramach wdrażania procedury NK pracownicy OiK założyli 273 NK.
8	XIII/225/15	<i>w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016 - 2020</i>	2015-07-02	Program kompleksowo rozwiązujący problemy uzależnienia od substancji psychoaktywnych, od profilaktyki do leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych. Program realizowany był przez organizacje pozarządowe, opolską Policję, MOPR oraz Urząd Miasta Opola.
9	II/27/18	<i>w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019</i>	2018-12-06	MOPR prowadzi punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych. Pracownicy (2 osoby) punktu udzielili w 2019 roku 327 porad, z których skorzystało 109 osób, w tym 47 kobiet i 62 mężczyzn. Po raz czternasty zrealizowano zadanie pn. „Wsparcie rodziny z problemem alkoholowym” poprzez zorganizowanie turnusu terapeutycznego dla osób i rodzin z problemem uzależnienia. Z oferty skorzystało 27 osób dorosłych i 7 dzieci.

Lp.	Nr uchwały	Przedmiot regulacji	Data uchwalenia	Realizacja uchwał
10	II/25/18	<i>w sprawie przyjęcia Programu „Opolska Rodzina” na lata 2019-2029</i>	2018-12-06	W 2019 r. prowadzono działania związane z koordynacją zadań dot. Karty „Opolska Rodzina” oraz „Opolski Senior”. Wydano 12 651 kart „Opolska Rodzina” oraz 3720 kart „Opolski Senior”.
11	XLII/826/17	<i>w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Opola na lata 2017 - 2022</i>	2017-05-25	Udzielono pomocy w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w miejscu zamieszkania oraz w warunkach szkolnych dla 49 osób. 130 osób skierowano do środowiskowych domów samopomocy.
12	VII/123/19	<i>w sprawie określenia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Opola w 2019 roku</i>	2019-03-28	W ramach Programu prowadzona jest m. in. sterylizacja/kastracja oraz leczenie kotów wolno żyjących z terenu miasta Opola przez uprawnionych lekarzy weterynarii, którzy działają na zlecenie Miasta Opola, we współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ochrony zwierząt. W roku 2019 wykonano łącznie 738 zabiegów. Prowadzone było również znakowanie psów na terenie miasta Opola na podstawie umów zawartych przez Miasto Opole z Polskim Towarzystwem Identyfikacji Zwierząt, w ramach której w roku 2019 zaczipowano 833 psy, mające swoich właścicieli. Ponadto udzielano dotacji z budżetu dla organizacji pozarządowych, na wspieranie lub powierzanie realizacji zadań publicznych, w ramach ogłaszanych przez Prezydenta Miasta Opola otwartych konkursów ofert w zakresie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego. W ramach konkursów na zadania związane z przeciwdziałaniem bezdomności zwierząt oraz ochroną gatunkową zwierząt przyznano w 2019 roku środki finansowe w wysokości 56 tys. zł. Przyznane dotacje organizacjom pozarządowym zostały wykorzystane na działalność związaną z ochroną zwierząt polegającą na udzielaniu pomocy weterynaryjnej, dokarmianiu zwierząt oraz edukacji mieszkańców w zakresie ochrony zwierząt.

Lp.	Nr uchwały	Przedmiot regulacji	Data uchwalenia	Realizacja uchwał
13	XLVIII/1006/17	<i>w sprawie uchwalenia „Aktualizacji Planu usuwania wyrobów zawierających azbest dla miasta Opola na lata 2010-2032”</i>	2017-09-28	Na podstawie obowiązującego Regulaminu określającego zasady udzielania i rozliczania dotacji celowych dla przedsięwzięć z zakresu usuwania azbestu – w 2019 r. udzielono dotacji dla 12 osób fizycznych, dla których zgodnie z Regulaminem Miasto w drodze zapytania ofertowego wyłoniło jednego Wykonawcę, który zrealizował przedmiotowe zadanie. Łącznie w wyniku realizacji zadania usunięto 16,97 Mg materiałów zawierających azbest z 12 nieruchomości. Zgodnie z umową z dnia 25 października 2019 r., zawartą pomiędzy Miastem Opole a Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu, kwota wypłaconych dotacji w ramach zadania wynosiła 4 902,90 zł, pozostała kwota tj. 10 897,98 zł została opłacona ze środków budżetu miasta pochodzących z opłat za korzystanie ze środowiska. Ponadto w ramach zadania dotację otrzymała również Spółdzielnia Mieszkaniowa, która usunęła 15,72 Mg wyrobów zawierających azbest. Koszt zadania wyniósł: 87 927,09 zł, w tym kwota 60 643,95 zł stanowi udział środków własnych Miasta Opola. Pozostałe środki w kwocie 27 283,14 zł zostały przekazane przez WFOŚiGW w Opolu, na podstawie ww. umowy dotacji.
14	XLVI/871/17 i następne	<i>w sprawie określenia zasad udzielania i rozliczania dotacji celowych z budżetu Miasta Opola w ramach „Programu czyste powietrze - oddech dla Opola”</i>	2017-07-06 2018-04-19 2019-11-28	W 2019 r. w ramach realizacji Programu wpłynęło łącznie 448 wniosków o udzielenie dotacji na zmianę sposobu ogrzewania lub montaż proekologicznego ogrzewania w nowobudowanym budynku, przy czym część wnioskodawców złożyło rezygnację, bądź otrzymało negatywną ocenę komisji ds. oceny wniosków o udzielenie dotacji celowych. Na podstawie ww. wniosków zostały zawarte 393 umowy dotacyjne. Z dniem 13.09.2019r. został zakończony nabór wniosków o udzielenie dotacji w ramach Programu na zadania planowane do wykonania w 2019 r. Do dnia 15.10.2019 r. wpłynęło 340 wniosków R1 o wypłatę i rozliczenie dotacji. Ostatecznie rozliczono i wypłacono 338 dotacji celowych w kwocie 2.248.854,14 zł.
15	XXXII/617/16	<i>w sprawie przyjęcia Programu profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy</i>	2016-10-27	Na podstawie uchwały Miasto Opole sfinansowało działania związane z profilaktyką i wczesnym wykrywaniem osteoporozy. Z bezpłatnych badań densytometrycznych skorzystali mieszkańcy miasta Opola z największej grupy ryzyka zachorowania na osteoporozę. Przebadano 2.074 osoby.
16	XI/171/15	<i>w sprawie przyjęcia Programu profilaktyczno – edukacyjnego pn. „Badaj swoje piersi”</i>	2015-05-28	Na podstawie uchwały ogłoszony został otwarty konkurs ofert na udzielanie świadczeń zdrowotnych obejmujących działania profilaktyczne i edukacyjne realizowane w ramach Programu. Programem objęto 1.069 dziewcząt.

Lp.	Nr uchwały	Przedmiot regulacji	Data uchwalenia	Realizacja uchwał
17	XXXVII/723/17	<i>w sprawie przyjęcia Programu zapobiegania próchnicy i chorobom dziąseł u dzieci w wieku przedszkolnym pn. „Biały ząbek”</i>	2017-01-26	Na podstawie uchwały ogłoszony został otwarty konkurs ofert na udzielanie świadczeń zdrowotnych obejmujących działania profilaktyczne i edukacyjne realizowane w ramach Programu. Programem objęto 1.627 dzieci.
18	XLVII/930/17	<i>w sprawie przyjęcia Programu szczepień profilaktycznych osób od 65 roku życia przeciwko grypie</i>	2017-08-31	Na podstawie uchwały Miasto Opole sfinansowało szczepienia przeciwko grypie. Z bezpłatnych szczepień profilaktycznych skorzystały osoby od 65 roku życia - mieszkańcy Miasta Opola. Zaszczepiono 2.224 osoby.
19	XIX/280/11	<i>w sprawie przyjęcia Programu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)</i>	2011-11-24	Na podstawie uchwały Miasto Opole sfinansowało działania związane z profilaktyką raka szyjki macicy. Z bezpłatnych szczepień profilaktycznych skorzystały 12-letnie dziewczęta, uczęszczające do szkół na terenie miasta Opola oraz zameldowane w mieście Opolu i uczęszczające do szkół poza terenem miasta Opola. Zaszczepiono 227 dziewcząt.
20	XI/186/19	<i>w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Opolu na lata 2019 – 2021</i>	2019-05-30	Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny i opieki nad dzieckiem, a także zadania powiatu w ramach rodzinnej pieczy zastępczej Miasto Opole wykonuje za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu, będącego jednocześnie organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, natomiast zadania powiatu w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej - także we współpracy z Centrum Obsługi Administracyjnej Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Opolu, działających we współpracy ze środowiskiem lokalnym.

Lp.	Nr uchwały	Przedmiot regulacji	Data uchwalenia	Realizacja uchwał
21	XV/269/15	<i>w sprawie uchwalenia "Miejskiego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2015-2019"</i>	2015-09-24	Jednym z celów określonych w programie jest zwalczanie wykroczeń szczególnie uciążliwych dla społeczności lokalnych. W 2019 roku na podstawie porozumień oraz stosownych uchwał Rada Miasta Opola przekazała na Fundusz Wsparcia Policji z przeznaczeniem dla Komendy Miejskiej Policji w Opolu oraz Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu środki finansowe na: • 120 tys. zł - rekompensata pieniężna za czas służby ponadnormatywnej. Środki na patrole ponadnormatywne wykorzystane zostały w całości. Dzięki środkom finansowym zrealizowano 468 służb; • 88 tys. zł - staże adaptacyjne funkcjonariuszy znajdujących się w służbie przygotowawczej w Policji na terenie miasta Opola. Zadania w obszarze porządku publicznego realizowała również Straż Miejska w Opolu. W ramach programu realizowano także działania związane z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym głównie procedury Niebieskiej Karty. W 2019 roku zespół interdyscyplinarny przeprowadził 287 tego typu postępowań. W roku sprawozdawczym odbyło się 989 posiedzeń grup roboczych. Realizując porozumienie z Aresztem Śledczym w Opolu pracownicy OIK podejmowali działania mające na celu przygotowanie osób opuszczających Zakład Karny do życia w społeczeństwie. W ramach współpracy udzielono 76 porad indywidualnych..
22		<i>Program Rozwoju Placów Zabaw</i>	2018	Zaplanowane środki finansowe w wysokości 900 tys. zł zostały wykorzystane w całości. Zakres zadania obejmował: opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego zagospodarowania terenu stanowiącego własność Gminy Opole przy ul. Waryńskiego-Pułaskiego, dokumentację projektową oraz częściowe wykonanie robót budowlanych wraz z montażem urządzeń zabawowych, rekreacyjnych i elementów małej architektury, w ww. lokalizacji oraz na osiedlu im. Armii Krajowej, wykonanie zagospodarowania terenów w zakresie robót budowlanych wraz z montażem urządzeń zabawowych, rekreacyjnych i elementów małej architektury przy ul. Dambonia, zagospodarowanie terenu przy ul. Szkolnej 14, budowę terenu rekreacyjno-wypoczynkowego przy PSP Nr 9. Ponadto zrealizowano montaż urządzeń zabawowych na następujących placach zabaw: ul. Bonczyka 6, ul. Bzów, ul. A. Jantar.

Lp.	Nr uchwały	Przedmiot regulacji	Data uchwalenia	Realizacja uchwał
23	XI/191/19	<i>w sprawie określenia zasad udzielania z budżetu Miasta Opola dotacji celowych na dofinansowanie zadań związanych z rozwojem rodzinnych ogrodów działkowych, przeznaczonych na budowę lub modernizację infrastruktury ogrodowej – „Program rozwoju ogrodów działkowych na lata 2019-2023”</i>	2019-05-30	Uchwała określa zasady udzielania oraz sposób rozliczania i kontroli dotacji celowych z budżetu Miasta Opola dla stowarzyszeń ogrodowych, które prowadzą rodzinne ogrody działkowe na dofinansowanie zadań związanych z ich rozwojem. W 2019 r. ogłoszono nabór oraz jego wyniki na zadania zaplanowane do realizacji w roku sprawozdawczym. Wartość udzielonych dotacji osiągnęła poziom 300 tys. zł. W ramach ww. Programu przyznano dotacje celowe dla Stowarzyszenia Ogrodowego Nowa Wieś Królewska oraz Polskiego Związku Działkowców na realizację zadań związanych z budową bądź modernizacją infrastruktury ogrodowej na terenie sześciu Rodzinnych Ogrodów Działkowych.
24	XVI/297/15	<i>w sprawie przyjęcia Regulaminu przyznawania pomocy materialnej dla doktorantów uczelni wyższych z Opola wykazujących się znaczącymi osiągnięciami – Program Stypendialny pn. „Stypendia Doktoranckie Prezydenta Miasta Opola”</i>	2015-10-29	Trzydziestu doktorantów złożyło wnioski o stypendium. Na podstawie oceny Komisji przyznano sześć stypendiów (stawki od 1000 do 400 zł). Przyznano stypendia w 3 grupach nauk: • humanistycznych i społecznych – 2 osoby, • ścisłych i inżynierskich – 3 osoby, • grupa nauk o życiu – 1 osoba. Łącznie przeznaczono na ten program stypendialny ok. 38,3 tys. zł.

Lp.	Nr uchwały	Przedmiot regulacji	Data uchwalenia	Realizacja uchwał
25	VI/107/19	<i>w sprawie przyjęcia Regulaminu przyznawania stypendiów dla studentów uczelni z Opola wykazujących się znaczącymi osiągnięciami – Program Stypendialny pn.: „Stypendia Prezydenta Miasta Opola”</i>	2019-02-28	Pięćdziesiąt osób złożyło wniosek o stypendium. Na podstawie oceny Komisji prezydent przyznał 21 stypendiów, w trzech odrębnych listach rankingowych: • za znaczące osiągnięcia naukowe: 18 osób • za znaczące osiągnięcia kulturalno- artystyczne: 2 osoby • za osiągnięcia oraz zaangażowanie w działalność społeczną lub działalność na rzecz środowiska akademickiego: 1 osoba. Stawka stypendium miesięcznie zależała od otrzymanej liczby pkt: od 800 zł (najwyżej ocenione wnioski) do 272 zł. Łącznie w 2019 roku przeznaczono na ten program stypendialny ok. 82,2 tys. zł.